

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU KOLSKIEGO NA LATA 2025-2035

Opracowanie:

Starostwo Powiatowe w Kole

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości. Strategię Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035 opracowano w oparciu o materiały źródłowe Wydziałów Starostwa Powiatowego oraz powiatowych jednostek organizacyjnych. Ze względu na dostępność danych publicznych użytych do diagnozy oraz potrzebę zachowania spójności dokumentu, większość danych zawartych w Strategii zostało opracowanych według stanu na 2023 r., o ile nie zaznaczono inaczej.

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

 KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA STRATEGICZNA POWIATU	5
1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU.....	5
1.1. Informacje ogólne	5
1.2. Demografia i ruch budowlany.....	8
1.3. Gospodarka i rynek pracy.....	16
1.4. Komunikacja i transport zbiorowy.....	24
1.5. Środowisko przyrodnicze	30
1.6. Dziedzictwo lokalne i turystyka.....	36
1.7. Edukacja.....	37
1.8. Kultura i sport.....	45
1.9. Ochrona zdrowia	47
1.10. Pomoc społeczna i wsparcie rodziny	50
1.11. Otoczenie powiatu i współpraca samorządowa	53
1.12. Bezpieczeństwo publiczne	55
1.13. Stan finansów samorządowych	59
2. Ocena jakości życia w powiecie kolskim na podstawie wyników badań ankietowych.	64
3. Analiza SWOT dla powiatu kolskiego	69
CZĘŚĆ 2: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU	71
1. Misja i wizja	71
2. Cele oraz kierunki działań w podziale na obszary strategiczne	72
3. Spójność kierunków rozwoju z innymi dokumentami strategicznymi	83
4. System realizacji strategii, monitoring i ewaluacja	91
ZAŁĄCZNIKI	94
Załącznik nr 1: Wzór ankiety	94
Załącznik 2: Tabela ewaluacyjna.....	100

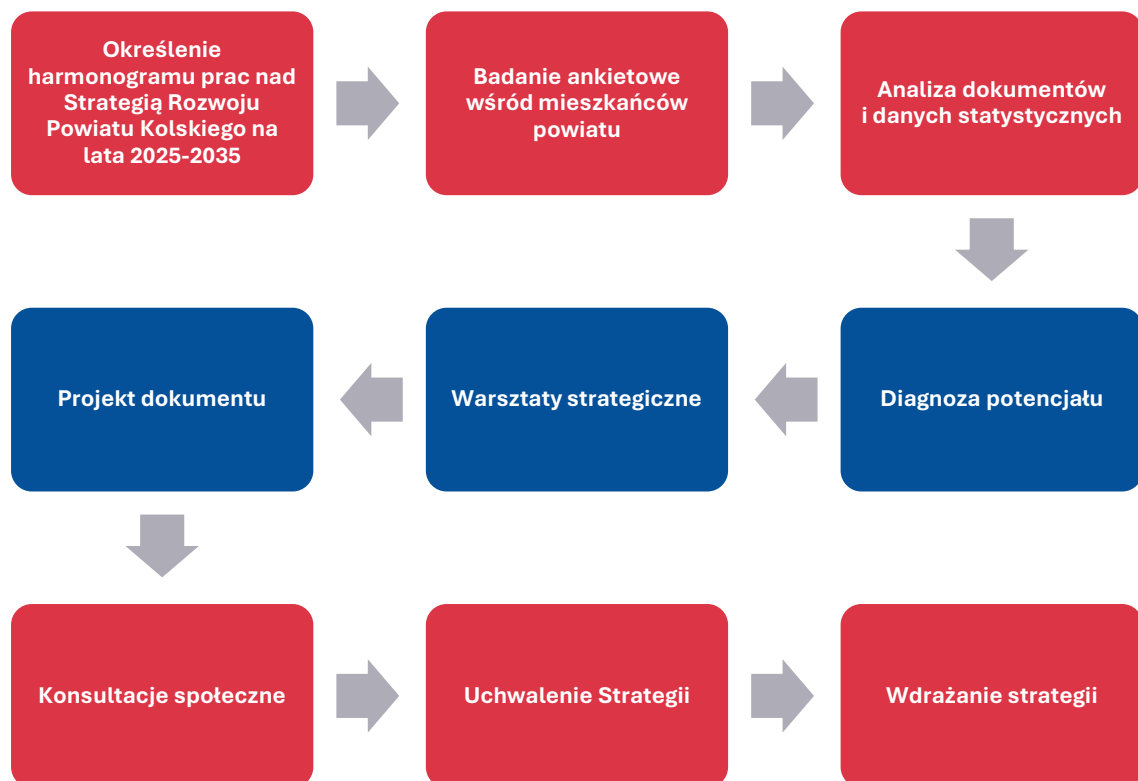
WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania powiatem. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju w perspektywie do 2035 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz powiatu, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów strategicznych obowiązujących w powiecie kolskim, a także jest spójna z dokumentami wyższego rzędu – Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w powiecie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów wewnętrznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym. Ponadto wzięto pod uwagę zapisy poprzedniej Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2015-2025. Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Proces tworzenia Strategii poprzedzono pogłębioną analizą sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu, warsztatami strategicznymi z przedstawicielami Starostwa Powiatowego w Kole oraz jednostek organizacyjnych. Następnie projekt Strategii został poddany konsultacjom społecznym.

Poniższy schemat przedstawia poszczególne etapy prac nad Strategią.

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA STRATEGICZNA POWIATU

1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

1.1. Informacje ogólne

Powiat kolski zlokalizowany jest w centralnej Polsce, we wschodniej części województwa wielkopolskiego, przy jego granicy z województwem kujawsko-pomorskim i łódzkim, nad rzeką Wartą. Swoim zasięgiem obejmuje 11 gmin: gminę miejską Koło, trzy gminy miejsko-wiejskie (Dąbie, Kłodawa, Przedecz) oraz siedem gmin wiejskich (Babiak, Chodów, Grzegorzew, Koło, Kościelec, Olszówka, Osiek Mały). Głównym ośrodkiem miejskim i siedzibą władz powiatu jest miasto Koło. Sąsiaduje:

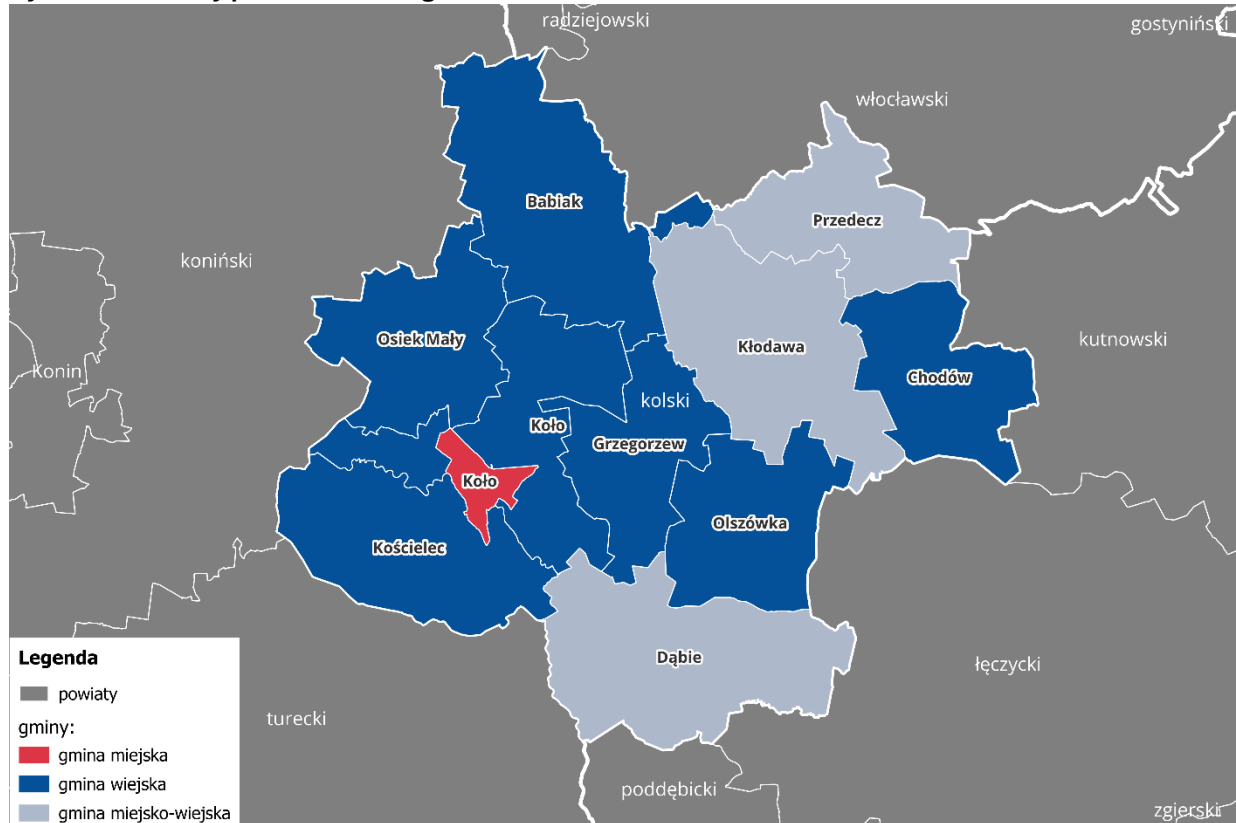
- od północy: z powiatem radziejowskim i włocławskim (województwo kujawsko-pomorskie),
- od wschodu: z powiatem kutnowskim i łęczyckim (województwo łódzkie),
- od południa: z powiatem tureckim (województwo wielkopolskie) i poddębickim (województwo łódzkie),
- od zachodu: z powiatem konińskim (województwo wielkopolskie).

Rysunek 1. Położenie powiatu kolskiego na tle kraju i województwa

Źródło: opracowanie własne.

Według danych GUS w 2023 roku powiat kolski zamieszkiwało 81 562 osoby, tym samym sytuując go na 11. miejscu wśród powiatów o największej liczbie mieszkańców w województwie wielkopolskim. Powierzchnia powiatu wynosi 1 011 km², co stanowi 3,39% powierzchni województwa wielkopolskiego.

Rysunek 2. Gminy powiatu kolskiego

Źródło: opracowanie własne.

Największy udział w strukturze powierzchni jednostki zajmują obszary wiejskie (łącznie 97%), a w szczególności obszar gminy Babiak (13,3%). Pod względem zasięgu przestrzennego, największą jednostkę w powiecie stanowi również gmina Babiak, następnie gmina Dąbie (12,9%) i gmina Kłodawa (12,8%), Z kolei najmniejszą – miasto Koło (1,4%). Średnia gęstość zaludnienia w powiecie kolskim w 2023 roku wynosiła 80,7 os./km². Wartość ta była niższa niż wynik osiągnięty na poziomie województwa wielkopolskiego (116,9 os./km²). Najgęściej zaludnione było miasto Koło (1 400,9 os./km²), a najmniej – gmina Chodów (36,0 os./km²).

Tabela 1. Struktura powierzchni powiatu kolskiego

JST	powierzchnia (km ²)	% powierzchni powiatu
Powiat kolski	1 011	100,0%
Miasto Koło	14	1,4%
Gmina Babiak	134	13,3%
Gmina Chodów	78	7,7%
Gmina Dąbie, w tym:	130	12,9%
Miasto	9	0,9%
obszar wiejski	121	12,0%
Gmina Grzegorzew	73	7,2%
Gmina Kłodawa, w tym:	129	12,8%
Miasto	4	0,4%
obszar wiejski	125	12,4%
Gmina Koło	103	10,2%
Gmina Kościelec	105	10,4%
Gmina Olszówka	82	8,1%

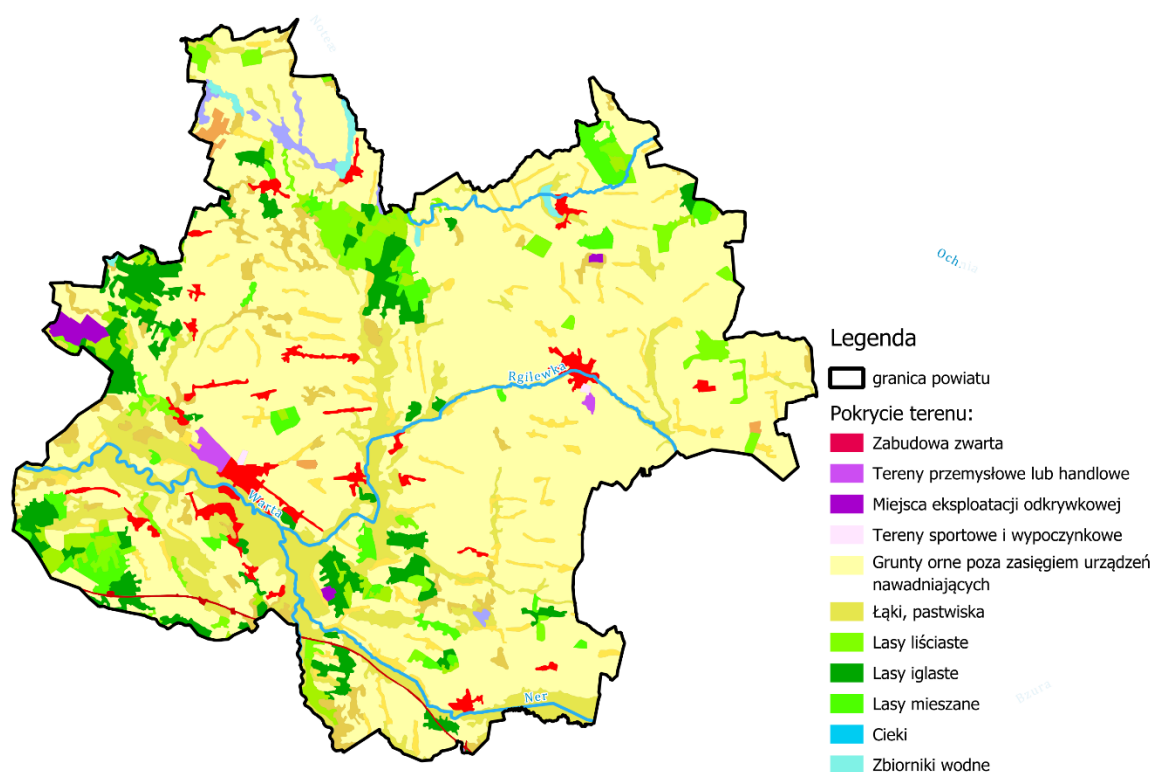

Gmina Osiek Mały	87	8,6%
Gmina Przedecz, w tym:	76	7,5%
Miasto	3	0,3%
obszar wiejski	73	7,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Podstawową formę zagospodarowania przestrzeni stanowią użytki rolne, które zajmują 81 057 ha (80,25% powierzchni powiatu). Drugą dominującą formą są grunty leśne zajmujące powierzchnię 12 111 ha (12%). Około 1 035 ha, tj. 1,0 % powierzchni powiatu leży pod wodami, z czego 981 ha, tj. 94,8% to grunty znajdujące się pod wodami powierzchniowymi płynącymi.

Rysunek 3. Struktura użytkowania terenu powiatu kolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Corine Land Cover 2018.

1.2. Demografia i ruch budowlany

Procesy demograficzne

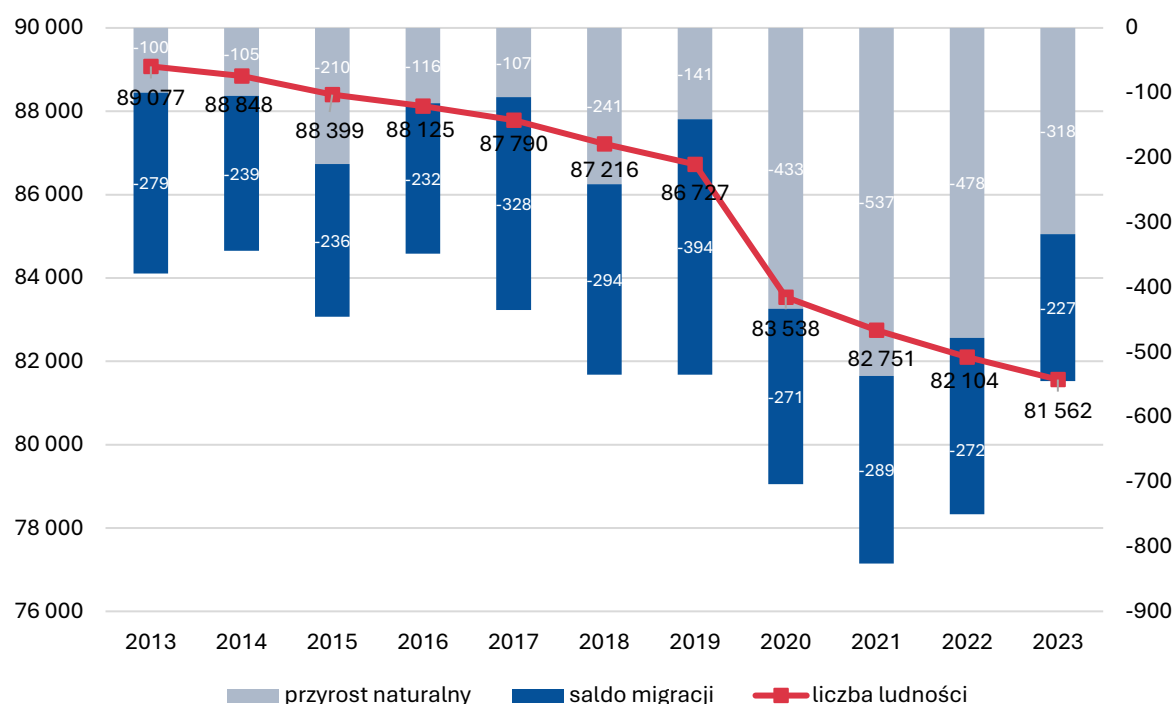
Według danych GUS, na koniec 2023 roku liczba ludności powiatu kolskiego wynosiła 81 562 osoby, z czego 23,8% zamieszkiwało miasto Koło (19 417 os.). Z kolei najmniejszą liczbę ludności odnotowano w tym samym roku w gminie Chodów (2 799 os.). Dodatkowo przedstawione w tabeli dane wskazują, iż na przestrzeni badanego okresu liczba mieszkańców powiatu corocznie spadała. Zjawisko to najsilniej dotyczyło gminę Olszówka i Kłodawa (średnia dynamika kolejno na poziomie 97,9% i 98,0%). Jedynymi gminami, w których zaobserwowano wzrost liczby mieszkańców były: gmina Koło (100,6%) oraz gmina Osiek Mały (100,5%).

Tabela 2. Liczba mieszkańców powiatu kolskiego w latach 2021-2023

JST	2021	2022	2023	udział w 2023 r.	średnia dynamika
Powiat kolski	82 751	82 104	81 562	100,0%	99,2%
<i>Miasto Koło</i>	20 064	19 686	19 417	23,8%	98,2%
<i>Gmina Babiak</i>	7 473	7 398	7 351	9,0%	99,0%
<i>Gmina Chodów</i>	2 840	2 828	2 799	3,4%	99,1%
<i>Gmina Dąbie</i>	5 857	5 782	5 730	7,0%	98,8%
<i>Gmina Grzegorzew</i>	5 418	5 388	5 350	6,6%	98,5%
<i>Gmina Kłodawa</i>	12 040	11 903	11 820	14,5%	98,0%
<i>Gmina Koło</i>	7 919	7 967	7 990	9,8%	100,6%
<i>Gmina Kościelec</i>	6 768	6 795	6 773	8,3%	99,7%
<i>Gmina Olszówka</i>	4 207	4 168	4 127	5,1%	97,9%
<i>Gmina Osiek Mały</i>	6 204	6 254	6 289	7,7%	100,5%
<i>Gmina Przedecz</i>	3 961	3 935	3 916	4,8%	98,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując procesy demograficzne w szerszym, 10-letnim okresie, można zauważyć, że w powiecie kolskim następował coroczny, stopniowy spadek liczby ludności, spowodowany przede wszystkim ujemnym saldem migracji (więcej mieszkańców się wyprowadzało, niż wprowadzało na teren powiatu). Jedynym okresem, w którym nastąpił gwałtowny spadek liczby mieszkańców były lata 2019-2020, spowodowany korektą danych GUS ze względu na przeprowadzony Narodowy Spis Powszechny, jak również pogorszeniem się współczynnika przyrostu naturalnego – od 2020 roku zaczął on osiągać średnio 3-krotnie niższe wartości, niż miało to miejsce w latach 2013-2019.

Wykres 1. Zmiany demograficzne powiatu kolskiego w latach 2013-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jedną z głównych przyczyn zmniejszania się ogólnej liczby ludności w powiecie kolskim były zachodzące na jego obszarze procesy migracyjne. Analizując dane zaprezentowane w tabeli poniżej można zauważyć, że ogólne saldo migracji w powiecie kolskim przyjmowało wartości ujemne dla każdego z zaprezentowanych okresów. W latach 2021-2023 najszybsze średnie tempo odpływu ludności odnotowano w mieście Koło (-11,30 osób na 1 tys. mieszkańców). Z kolei dodatnie saldo migracji wykazywały gminy: Osiek Mały, Koło i Kościelec (średniorocznie kolejno 7,55; 6,57 i 3,16 osób na 1 tys. mieszkańców). Wynika z tego, że na terenie całej jednostki zachodzą dwie, ścierające się tendencje migracyjne. Jedną, obserwowaną na terenie całej jednostki, dotyczy migracji jej mieszkańców poza teren powiatu i przekłada się na spadek ogólnej liczby ludności. Drugą stanowią migracje wewnątrz powiatu, głównie z terenu miasta Koła na tereny gmin bezpośrednio sąsiadujących z miastem, wskazujące na występowanie procesu suburbanizacji, czyli odpływu ludności z terenów miejskich na tereny podmiejskie. Zjawisko to spowodowane jest wieloma czynnikami, wśród których wymienić można m.in. znacznie niższe koszty utrzymania, wzrost komfortu życia czy bliskość sąsiedztwa natury. Nie wpływa ono bezpośrednio na liczbę mieszkańców powiatu kolskiego, ale w znacznym stopniu kształtuje sytuację demograficzną i funkcjonowanie poszczególnych gmin w nim zrzeszonych.

Dodatkowo zestawiając wyniki dla powiatu ze średnimi wartościami wskaźnika dla województwa wielkopolskiego, który corocznie był dodatni, sytuacja w powiecie jest niekorzystna i powinna stanowić sygnał dla władz samorządowych, aby podejmować działania zwiększające atrakcyjność osiedleńczą regionu.

Tabela 3. Saldo migracji na 1 tys. ludności w latach 2021-2023

JST	2021	2022	2023	średnia 2021-2023
Woj. wielkopolskie	0,57	0,40	0,58	0,52
Powiat kolski	-3,48	-3,30	-2,77	-3,18
Miasto Koło	-13,42	-11,88	-8,59	-11,30
Gmina Babiak	-7,84	-2,83	-1,90	-4,19
Gmina Chodów	-2,44	1,06	-3,94	-1,77
Gmina Dąbie	-5,76	-5,16	-4,00	-4,97
Gmina Grzegorzew	-2,94	-2,04	-4,65	-3,21
Gmina Kłodawa	-2,80	-5,19	-3,79	-3,93
Gmina Koło	9,38	6,18	4,15	6,57
Gmina Kościelec	3,86	2,96	2,65	3,16
Gmina Olszówka	-3,08	-4,77	-2,16	-3,34
Gmina Osiek Mały	8,72	8,84	5,10	7,55
Gmina Przedecz	-2,02	-4,83	-3,83	-3,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

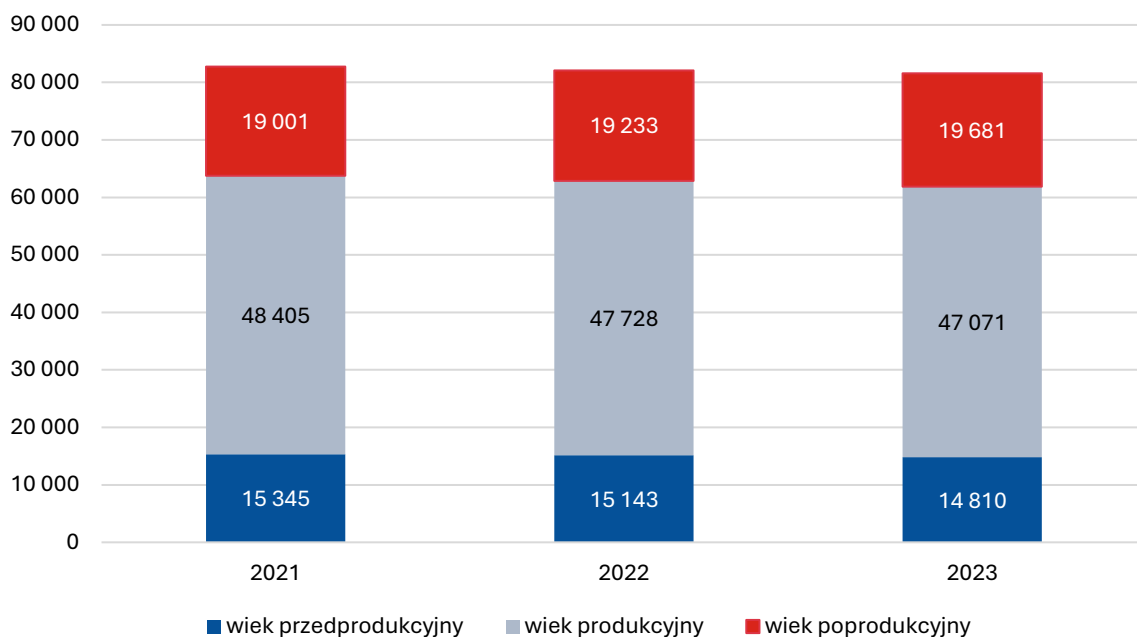
W latach 2021-2023 na spadek liczby mieszkańców miał wpływ również odnotowywany na terenie powiatu ujemny przyrost naturalny we wszystkich gminach. Najsilniej ta negatywna tendencja zaznaczała się w gminie Chodów. Należy również zwrócić uwagę na niższy poziom wskaźnika przyrostu naturalnego dla powiatu kolskiego w stosunku do średniej wojewódzkiej, co pogłębia dodatkowo negatywne zmiany demograficzne w powiecie.

Tabela 4. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności w latach 2021-2023

JST	2021	2022	2023	średnia 2021-2023
Woj. wielkopolskie	-2,74	-2,16	-2,18	-2,36
Powiat kolski	-6,46	-5,81	-3,89	-5,39
Miasto Koło	-8,59	-7,25	-6,55	-7,46
Gmina Babiak	-4,91	-7,81	-3,52	-5,41
Gmina Chodów	-10,10	-10,62	-10,39	-10,37
Gmina Dąbie	-9,14	-7,05	-6,77	-7,65
Gmina Grzegorzew	-6,24	-4,45	-1,86	-4,18
Gmina Kłodawa	-9,14	-7,53	-4,05	-6,91
Gmina Koło	-1,77	-4,29	-2,51	-2,86
Gmina Kościelec	-2,67	-0,89	-1,47	-1,68
Gmina Olszówka	-8,30	-6,68	-3,36	-6,11
Gmina Osiek Mały	-0,65	-1,93	1,59	-0,33
Gmina Przedecz	-6,81	-2,79	-1,02	-3,54

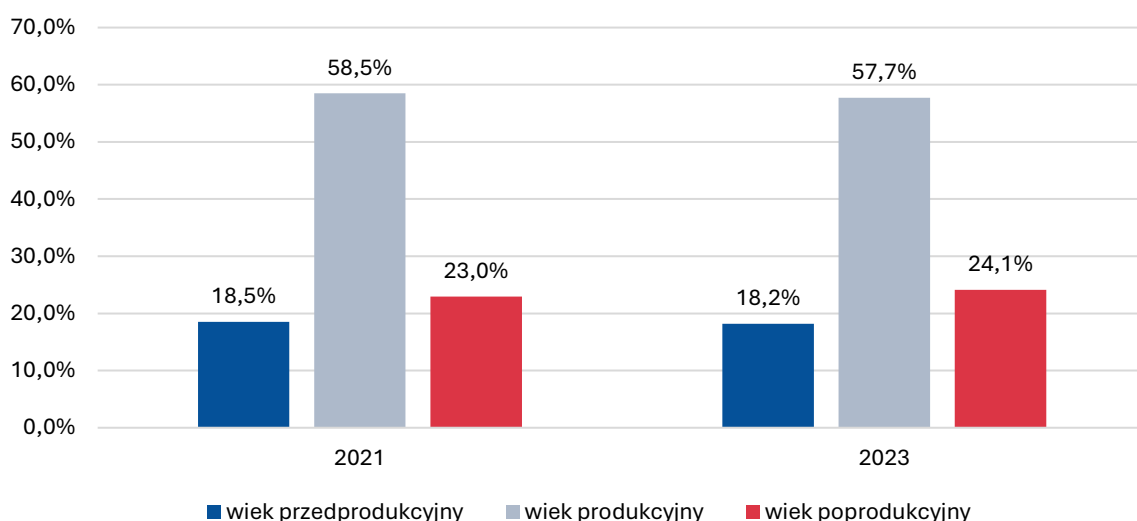
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ujemny przyrost naturalny jest konsekwencją negatywnych zmian zachodzących w strukturze wieku mieszkańców. W latach 2021-2023 nastąpił znaczący wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (+680), przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku produkcyjnym (-1 334) oraz przedprodukcyjnym (-535). Odzwierciedla to ogólnokrajowy trend demograficzny, dla którego charakterystycznym jest wzrost liczby seniorów oraz spadek dzietności. Sytuacja ta może wywołać w przyszłości konieczność dostosowania oferty świadczonych usług edukacyjnych i społecznych w powiecie lub zmodernizowania infrastruktury w taki sposób, aby spełniała potrzeby społeczeństwa starzejącego się.

Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców powiatu kolskiego w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2021 roku osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 58,5% wszystkich mieszkańców powiatu kolskiego, osoby w wieku poprodukcyjnym – 23,0%, a osoby w wieku przedprodukcyjnym – 18,5%. Na przestrzeni badanego okresu udział osób w wieku produkcyjnym spadł o 0,8 punktów procentowych. Z kolei udział osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł o 1,2 punkty procentowe. Wyższy udział liczby osób starszych niż najmłodszych, przy wysokim tempie wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym będzie powodował coraz większe dysproporcje w liczbie ludności w tych grupach wiekowych.

Wykres 3. Udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w całkowitej liczbie mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela przedstawia udział mieszkańców w wieku kreatywnym (25-34 lata) oraz senioralne obciążenie demograficzne (ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym) w powiecie kolskim w 2021 i 2023 roku. Analizie poddano wskazane grupy wiekowe, ponieważ mają one największy wpływ na rozwój jednostki – mieszkańcy w wieku kreatywnym stanowią

podstawę kształtowania się rynku pracy oraz są najbardziej skłonni do założenia rodziny. Z kolei zwiększający się odsetek seniorów w danej społeczności wymusza konieczność dostosowywania infrastruktury technicznej do ich potrzeb oraz świadczy o wystąpieniu ryzyka związanego z brakiem zastępowalności pokoleń.

W 2023 roku odsetek mieszkańców w wieku kreatywnym w powiecie kolskim kształtował się na niższym poziomie w stosunku do wskaźnika dla województwa, a dodatkowo dynamika jego spadku była nieco większa. Oznacza to, że sytuacja w powiecie jest niekorzystna. Obserwuje się jednak większe zróżnicowanie wartości wskaźnika na poziomie gminnym. Najwyższą jego wartość odnotowano w gminie Babiak (13,3%), a najniższą w mieście Koło (10,0%). Biorąc pod uwagę analizowany wskaźnik należy zwrócić uwagę na jego długofalowy wymiar. Potencjalne zagrożenie zmniejszania się liczby osób aktywnych zawodowo może spowodować wiele negatywnych skutków dla jednostki samorządu terytorialnego, m.in. spowolnienie rozwoju gospodarczego, wynikającego z odpływu najbardziej przedsiębiorczej grupy zawodowej.

Pod względem senioralnego obciążenia demograficznego, w 2023 roku wartość dla powiatu była również mniej korzystna w stosunku do całego województwa, a wskaźnik ten wykazywał szybsze tendencje wzrostowe, co oznacza, że w przyszłości sytuacja ta może się jeszcze pogorszyć. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w mieście Koło (42,1%), a najniższą w gminie Osiek Mały (22,7%). Z kolei najszybciej ten proces zachodzi w mieście Koło (dynamika wzrostu w latach 2021-2023 na poziomie 112,87%). Należy więc wnioskować, że najmniej korzystną strukturę wiekową posiada miasto Koło, w której wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego jest najwyższy i dodatkowo najszybciej wzrasta, a najlepszą – gmina Osiek Mały.

Tabela 5. Mieszkańcy w wieku kreatywnym oraz senioralne obciążenie demograficzne w powiecie kolskim

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2021	2023	dynamika	2021	2023	dynamika
Woj. wielkopolskie	13,6	12,8	94,09%	26,8	28,7	107,09%
Powiat kolski	12,4	11,6	94,04%	29,6	32,0	108,11%
<i>Miasto Koło</i>	10,8	10,0	92,78%	37,3	42,1	112,87%
<i>Gmina Babiak</i>	14,1	13,3	94,32%	25,2	26,2	103,97%
<i>Gmina Chodów</i>	12,6	12,9	101,75%	33,9	34,7	102,36%
<i>Gmina Dąbie</i>	13,2	12,0	91,11%	33,8	35,9	106,21%
<i>Gmina Grzegorzew</i>	13,0	12,5	95,68%	25,1	26,9	107,17%
<i>Gmina Kłodawa</i>	12,1	11,2	92,59%	31,3	34,1	108,95%
<i>Gmina Koło</i>	12,1	11,5	95,07%	23,1	24,1	104,33%
<i>Gmina Kościelec</i>	12,9	12,2	94,53%	23,4	25,5	108,97%
<i>Gmina Olszówka</i>	13,9	12,8	92,34%	29,2	31,6	108,22%
<i>Gmina Osiek Mały</i>	13,2	13,2	99,61%	21,2	22,7	107,08%
<i>Gmina Przecisz</i>	11,9	10,5	87,86%	30,3	33,1	109,24%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Podsumowując powyższe wyniki, z uwagi na wyraźny proces stopniowego starzenia się społeczeństwa i malejącą liczbę osób młodych i dzieci, aktualna sytuacja demograficzna w powiecie jest niepokojąca. Szczególnie alarmujący jest ciągły wzrost udziału osób w wieku emerytalnym. Tendencja ta będzie miała długofalowe skutki. W przyszłości można spodziewać się braku zastępowalności pokoleń na rynku pracy, spadku dochodów powiatu z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych, większego

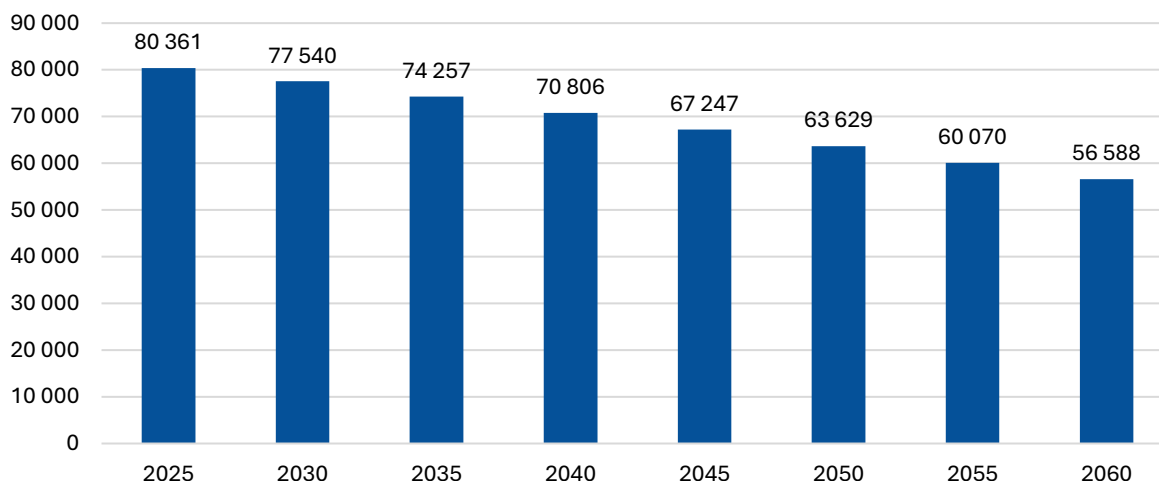

zapotrzebowania na usługi społeczne skierowane do seniorów. Powiat będzie musiał podjąć konkretne działania w celu przyciągnięcia i zatrzymania młodszych mieszkańców, aby złagodzić proces starzenia się społeczeństwa.

W kontekście inwestycji infrastrukturalnych i działań samorządowych, należy skoncentrować się na wschodniej części powiatu, która doświadcza największych problemów związanych z odpływem ludności. Inwestycje te mogą obejmować działania na rzecz poprawy atrakcyjności regionu dla mieszkańców, tj. poprawie dostępności komunikacyjnej, stworzenia warunków do rozwoju gospodarczego, a także dbałości o infrastrukturę społeczną i edukacyjną. Należy również pamiętać, aby działania mające na celu poprawę atrakcyjności osiedleńczej całego regionu, skierować również do głównego ośrodka miejskiego, jakim jest miasto Koło i jego obszary podmiejskie, które podlegają znacznym procesom suburbanizacji. Ważne są inwestycje w infrastrukturę społeczną, promowanie lokalnych miejsc pracy, rozwijanie edukacji oraz działań skierowanych na poprawę jakości życia.

Opracowane przez Główny Urząd Statystyczny prognozy demograficzne do 2060 roku wskazują, że w ciągu najbliższych dekad populacja powiatu kolskiego będzie konsekwentnie spadać, aż do poziomu około 56,6 tys. osób. Prognozy te zależne są jednak od wielu czynników i mogą ulec w przyszłości zmianie, jednak potwierdzają wykazane powyżej tendencje.

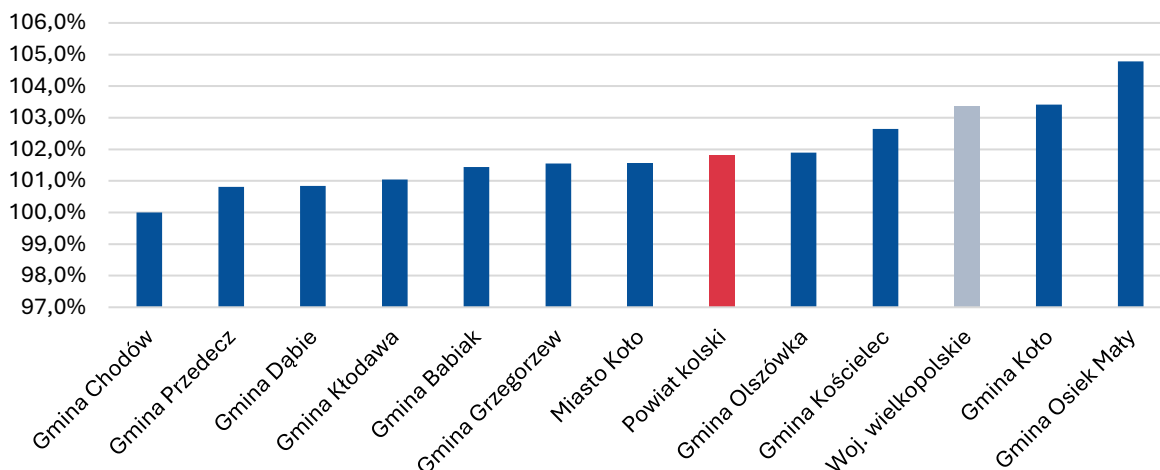
Wykres 4. Prognoza liczby mieszkańców powiatu kolskiego do 2060 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

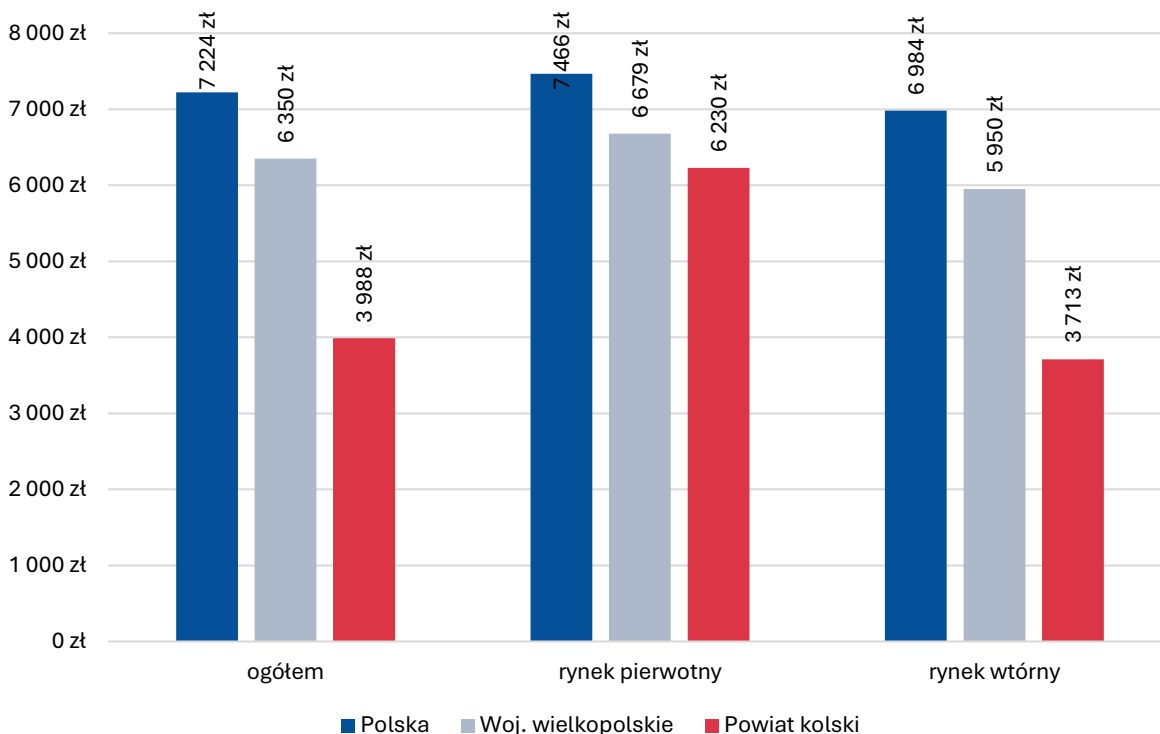
Ruch budowlany

Pomimo zmniejszania się liczby mieszkańców, zasób mieszkaniowy w powiecie kolskim wzrasta. W latach 2021-2023 wzrósł on z poziomu 29,9 tys. lokali mieszkaniowych do 30,5 tys. (w badanym okresie dynamika zjawiska wyniosła 101,8%). Szczególnie widoczne jest to w gminach bezpośrednio sąsiadujących z miastem Koło, w których obserwuje się procesy suburbanizacji: Kościelec, Koło i Osiek Mały, w której zasób mieszkaniowy od 2021 do 2023 roku zwiększył się w porównywalnym lub w większym stopniu niż średnia dla województwa wielkopolskiego, a najmniej – w gminie Chodów, w której pozostał on na tym samym poziomie. Należy jednak wskazać, że w większości gmin zasób mieszkaniowy zwiększał się wolniej niż średnio w województwie. Rosnąca podaż zasobów mieszkaniowych może wskazywać na m.in. wzrost zamożności ludności oraz poprawę warunków bytowych, jednak w mniejszym stopniu, niż to ma miejsce w całym województwie.

Rysunek 4. Przyrost zasobów mieszkaniowych w Powiecie Kolskim w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższy wykres przedstawia średnią cenę za 1 m² lokali mieszkalnych w powiecie kolskim na tle Polski oraz województwa wielkopolskiego w 2022 roku. W powiecie kolskim ceny mieszkań były najniższe, w szczególności na rynku wtórnym (3 713 zł za 1 m²). Podobna sytuacja miała miejsce również na rynku pierwotnym. Pomimo, że cena nowego lokalu mieszkaniowego w powiecie kolskim osiągnęła wówczas 6 230 zł za 1 m², to średnia dla całego województwa była o 449 zł wyższa, a dla kraju – o ponad 1,2 tys. zł. Świadczy to o niskiej atrakcyjności i konkurencyjności rynku mieszkaniowego w powiecie kolskim.

Wykres 5. Średnia cena za 1 m² lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ruch budowlany w powiecie kolskim został przedstawiony również za pomocą informacji o liczbie wydanych pozwoleń na budowę na obszarze powiatu w latach 2021-2023. Wskaźniki dotyczące przyrostu

wydawanych pozwoleń oraz w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, kształtują się na poziomie ujemnym, tj. corocznie ich liczba maleje, oraz wyższym, niż w województwie – zmniejszanie się liczby wydawanych pozwoleń następuje wolniej niż w województwie. Różnice są jednak zauważalne pomiędzy poszczególnymi gminami. W 2023 roku największą liczbę pozwoleń na budowę wydano w gminie Koło oraz Osiek Mały (kolejno 6,63 oraz 7,95 pozwoleń w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców). Z kolei w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców najmniejszą liczbę tego typu dokumentów wydano w mieście Koło (1,34) i gminie Chodów (1,07).

W powiecie kolskim stosunkowo mniej niż w pozostałych powiatach województwa wielkopolskiego, wydaje się pozwoleń na nowe budynki mieszkalne (53% w stosunku do 55% w województwie). Największy udział tego typu pozwoleń we wszystkich pozwoleniach posiadała gmina Kościelec (75%). Należy również zwrócić uwagę, że znacznie więcej niż w województwie, wydaje się pozwoleń w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Świadczy to pozytywnie o polityce przestrzennej prowadzonej w gminach, ponieważ ogranicza to rozwój niekontrolowanej zabudowy. Szczególnie widoczne jest to w gminach Grzegorzew i Przedecz, w których wszystkie pozwolenia i zgłoszenia na budowę zostały wydane w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 6. Ruch budowlany w powiecie kolskim w latach 2021-2023

JST	ogółem w 2023	przyrost 2021-2023 (%)	na 1 tys. mieszkań w 2023	w tym (%):		
				nowe budynki mieszkalne	nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	pozwolenia i zgłoszenia z projektem w oparciu o MPZP (%)
Woj. wielkopolskie	13 042	-0,37	3,74	55,02	44,98	38,50
Powiat kolski	287	-0,22	3,52	52,61	47,39	42,51
<i>Miasto Koło</i>	26	0,08	1,34	26,92	73,08	53,85
<i>Gmina Babiak</i>	25	-0,14	3,40	56,00	44,00	8,00
<i>Gmina Chodów</i>	3	-0,40	1,07	33,33	66,67	0,00
<i>Gmina Dąbie</i>	23	0,28	4,01	56,52	43,48	95,65
<i>Gmina Grzegorzew</i>	22	0,00	4,11	36,36	63,64	100,00
<i>Gmina Kłodawa</i>	32	0,10	2,71	53,13	46,88	96,88
<i>Gmina Koło</i>	53	-0,28	6,63	58,49	41,51	13,21
<i>Gmina Kościelec</i>	28	-0,58	4,13	75,00	25,00	10,71
<i>Gmina Olszówka</i>	12	-0,48	2,91	58,33	41,67	25,00
<i>Gmina Osiek Mały</i>	50	-0,23	7,95	56,00	44,00	10,00
<i>Gmina Przedecz</i>	13	0,08	3,32	30,77	69,23	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Powyższe wskaźniki potwierdzają tendencje demograficzne zachodzące w powiecie. Zarówno pod względem demograficznym, jak i ruchu budowlanego, najkorzystniejsza sytuacja występuje w gminach sąsiadujących z miastem Kołem, w szczególności w gminie Osiek Mały i gminie Koło, w których obserwuje się przyrost liczby ludności, dodatnie saldo migracji i najkorzystniejszą strukturę demograficzną, a także występuje największy ruch budowlany (szybki przyrost zasobów mieszkaniowych i wysoki współczynnik wydawanych pozwoleń na budowę). Na drugim biegunie znajduje się miasto Koło – z pogłębiającym się niekorzystnym saldem migracji, dynamicznym starzeniem się społeczeństwa oraz małym ruchem

budowlanym w stosunku do łącznej liczby osób zamieszkujących gminę. Jest to spowodowane procesami suburbanizacji, gdzie mieszkańcy miasta przeprowadzają się na obszary podmiejskie.

Należy jednak zaznaczyć, że sumarycznie w całym powiecie liczba mieszkańców spada (cały obszar się wyludnia). Sytuacja ta spowodowała, że w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku cztery gminy powiatu kolskiego, tj. Babiak, Przodec, Chodów i Olszówka, zostały zaliczone do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, a miasto Koło zostało zidentyfikowane jako miasto średnie tracące dotychczasowe funkcje o wyjątkowo niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej, na obszarze którego można obserwować utratę funkcji w najwyższym stopniu. Czynnikiem kryzysu na tych obszarach jest zła dostępność przestrzenna (czasowa, komunikacyjna) do ośrodków wojewódzkich, determinująca brak możliwości efektywnego korzystania z bodźców rozwojowych, generowanych przez duże ośrodki miejskie.

1.3. Gospodarka i rynek pracy

Struktura przedsiębiorstw

W 2023 roku w powiecie kolskim zarejestrowane były 7 634 podmioty gospodarcze, co stanowiło ok. 1,5% wszystkich przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie województwa wielkopolskiego. Największym ośrodkiem gospodarczym na terenie powiatu jest miasto Koło (2 610 podmiotów gospodarczych). Zarejestrowane na obszarze jednostki podmioty stanowiły 34,2% wszystkich firm znajdujących się w powiecie. Z kolei w gminie Koło zaobserwowano największy przyrost nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (wzrost o 8,9%), co świadczy o poprawiających się w gminie warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 7. Liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie powiatu kolskiego w latach 2021-2023

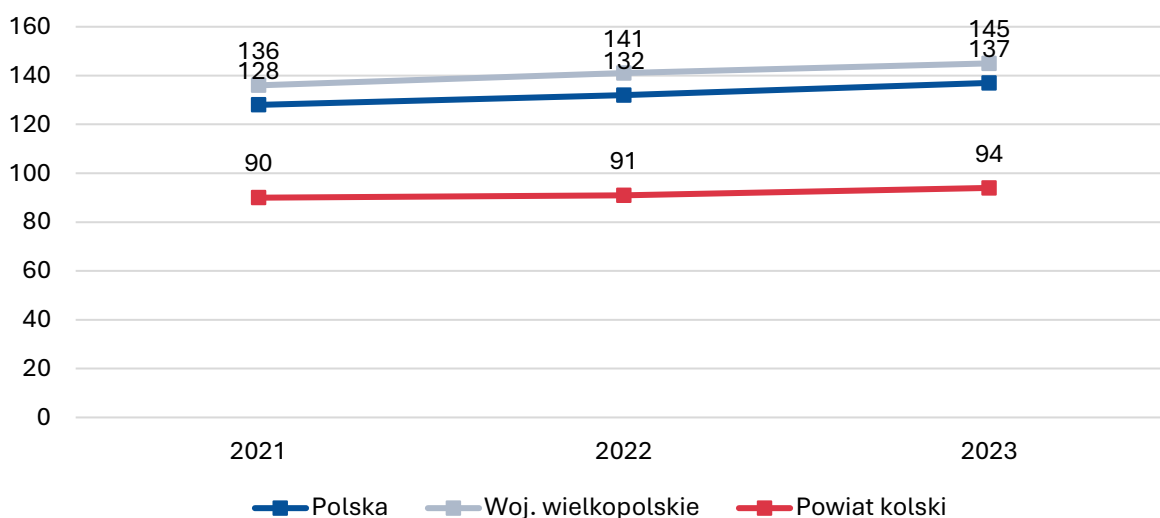
JST	2021	2022	2023	przyrost 2021-2023 (liczba)	przyrost 2021-2023 (%)
Woj. wielkopolskie	477 444	491 160	504 316	26 872	5,63
Powiat kolski	7 442	7 504	7 634	192	2,58
<i>Miasto Koło</i>	2 607	2 603	2 610	3	0,12
<i>Gmina Babiak</i>	523	522	535	12	2,29
<i>Gmina Chodów</i>	187	195	192	5	2,67
<i>Gmina Dąbie</i>	409	414	415	6	1,47
<i>Gmina Grzegorzew</i>	398	392	419	21	5,28
<i>Gmina Kłodawa</i>	941	945	947	6	0,64
<i>Gmina Koło</i>	684	710	745	61	8,92
<i>Gmina Kościelec</i>	617	640	646	29	4,70
<i>Gmina Olszówka</i>	295	299	313	18	6,10
<i>Gmina Osiek Mały</i>	519	517	545	26	5,01
<i>Gmina Przodec</i>	262	267	267	5	1,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wskaźnikiem odzwierciedlającym poziom aktywności gospodarczej ludności danego obszaru jest liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w bazie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Na przestrzeni badanego okresu najwyższe wartości wskaźnika odnotowano dla województwa wielkopolskiego (średnia wartość współczynnika wynosiła 141 podmiotów na 1 tys. mieszkańców), które znacząco przewyższały wartości zaobserwowane dla powiatu kolskiego (średnia wartość współczynnika 92). Należy również wskazać na zmniejszające się tempo wzrostu wskaźnika przedsiębiorczości w powiecie kolskim zarówno w porównaniu do Wielkopolski, jak i całego kraju. W analizowanych latach wskaźnik dla województwa i kraju wzrastał średniorocznie o 5 przedsiębiorstw na 1 tys. mieszkańców, a w powiecie kolskim – o 2.

Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w bazie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela przedstawia strukturę przedsiębiorstw w powiecie kolskim, w podziale na wielkość zatrudnienia oraz rodzaj świadczonych usług w 2023 roku. Największy odsetek stanowiły małe przedsiębiorstwa, zatrudniające nie więcej niż 9 osób – 97,05% wszystkich podmiotów gospodarczych. Z kolei firmy zatrudniające od 10 do 49 osób stanowiły 2,33% wszystkich podmiotów gospodarczych, a 50 i więcej – 0,62%. Wyniki te są zbliżone do średnich wartości dla województwa wielkopolskiego.

W powiecie ponad 80% powierzchni stanowią użytki rolne. Pomimo tego, na jego obszarze w niewielkim stopniu rozwinięta jest działalność przedsiębiorcza związana właśnie z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem oraz rybactwem. W skali całego powiatu przedsiębiorstwa te stanowią jedynie 1,61% wszystkich działających przedsiębiorstw, co jest wynikiem niższym niż średnia dla województwa. Największy ich udział odnotowano w gminie Olszówka (prawie 6%). W ciągu ostatnich lat rolnicy z terenu powiatu kolskiego wprowadzali wiele innowacyjnych rozwiązań, aby sprostać standardom unijnym oraz oczekiwaniom rynku krajowego, jak i zagranicznego. W większości gospodarstw prowadzona jest produkcja roślinna, związana przede wszystkim z uprawą zbóż: pszenicy oraz kukurydzy, ale także ziemniaków, rzepaku i upraw przemysłowych. Plantatorzy swoje produkty dostarczają lokalnym przedsiębiorstwom, które prowadzą działalność związaną ze skupem oraz przetwórstwem roślin, a także mleka i mięsa.

Znaczącą gałęzią gospodarki w powiecie kolskim jest przemysł i budownictwo, którego udział stanowi prawie 27% wszystkich przedsiębiorstw w powiecie, co jest wynikiem wyższym w stosunku do średniej w województwie. Porównując ten sektor z sektorem handlu i usług, którego udział jest niższy niż w województwie, można wnioskować, że sektor przemysłu i budownictwa jest też bardziej rozwinięty niż sektor handlu i usług.

Tabela 8. Struktura przedsiębiorstw na terenie powiatu kolskiego w 2023 roku

JST	0-9	10-49	50 i więcej	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	przemysł i budownictwo	pozostała działalność
Woj. wielkopolskie	96,62%	2,76%	0,62%	2,15%	24,89%	72,97%
Powiat kolski	97,05%	2,33%	0,62%	1,61%	26,60%	71,78%
Miasto Koło	96,17%	2,64%	1,19%	0,31%	20,34%	79,35%
Gmina Babiak	97,57%	2,24%	0,19%	1,50%	38,13%	60,37%
Gmina Chodów	97,40%	2,08%	0,52%	3,13%	20,83%	76,04%
Gmina Dąbie	98,31%	1,69%	0,00%	2,17%	29,64%	68,19%
Gmina Grzegorzew	98,57%	0,95%	0,48%	1,91%	30,55%	67,54%
Gmina Kłodawa	96,94%	2,32%	0,74%	2,32%	22,07%	75,61%
Gmina Koło	97,18%	2,68%	0,13%	2,28%	27,52%	70,20%
Gmina Kościelec	96,59%	2,94%	0,46%	1,86%	32,51%	65,63%
Gmina Olszówka	98,72%	1,28%	0,00%	5,75%	25,24%	69,01%
Gmina Osiek Mały	97,98%	1,83%	0,18%	1,47%	39,63%	58,90%
Gmina Przedecz	97,38%	2,62%	0,00%	2,62%	32,21%	65,17%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Potencjał gospodarczy

Na terenie powiatu kolskiego działa bardzo wiele rozwijających się oraz uznanych firm, które zatrudniają tysiące mieszkańców. Ich produkty znane są w całym kraju, ale także trafiają na rynek europejski oraz światowy. Znaczącą rolę dla rozwoju gospodarczego powiatu pełnią dwa duże zakłady zlokalizowane na terenie miasta Koła. W branży mięsnej znane w skali kraju są Zakłady Mięsne Sokołów S.A, których oddział znajduje się w Kole, natomiast w branży mleczarskiej silną pozycję posiada Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Kole. Wyroby tych firm konsumowane są w całym kraju, jak również eksportowane za granicę. Duże znaczenie, nie tylko z punktu widzenia turystyki, ma Kopalnia Soli w Kłodawie, która od ponad pół wieku prowadzi wydobywanie soli kamiennej wykorzystywanej do celów spożywczych oraz drogowych. Ponadto do najbardziej znanych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie powiatu zaliczają się:

- Wipasz S.A. - producent pasz dla trzody, drobiu i bydła,
- Geberit Produkcja Sp. z o.o. - zakład wyrobów sanitarnych,
- zakłady produkujące materiały ściernie (Saint-Gobain HPM Polska Sp. z o.o., Andre Abrasives Articles),
- M&K Foam GmbH Sp. z o.o. - fabryka materacy,
- firmy zajmujące się produkcją szkła hartowanego (Glaspo Sp. z o.o., Segla Baryła, Florczak Spółka Jawna w Osieku Małym),
- zakłady związane z produkcją nasion roślin motylkowych, traw i zbóż (PPH Agronas Sp. z o.o.) oraz odmian buraka cukrowego (Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego),
- zakłady zajmujące się produkcją mięsa (Eurobeef Sp. z o.o., Zakłady Mięsne Carnis Koło Bronisław Rowecki Sp. J.),
- zakłady specjalizujące się w produkcji przewoźnych i stacjonarnych traków taśmowych oraz brzeszczotów (Wood-Mizer Industries Sp. z o.o.).

Obszar powiatu kolskiego jest również **bogaty w złoża surowców mineralnych**. Występują tutaj złoża węgla brunatnego, soli potasowo-magnezowej i kamiennej, piaski i żwiry, piaski kwarcowe oraz solanki, wody lecznicze i termalne. Największym obszarem górniczym była odkrywka Drzewce zlokalizowana w gminie Osiek Mały należąca do Kopalni Węgla Brunatnego „Konin” wchodzącej w skład Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A., która zakończyła wydobywanie w sierpniu 2022 roku. Obecnie jest ona zalewana i zmienia się w jezioro, a docelowo w 2031 roku ma w nim się znaleźć 35 mln metrów sześciennych wody. Ponadto na terenie powiatu działa Kopalnia Soli w Kłodawie, będąca największym producentem soli kamiennej w Polsce, a w okolicy miasta Koło istnieją kopalnie odkrywkowe, tzw. żwirownie.

Z uwagi na powyższe, w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, powiat kolski został zaliczony **do Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego**, który stanowi obszar koncentracji przemysłu wydobywczo-energetycznego we wschodniej części Wielkopolski, o którym zdecydowały występujące w tej części Wielkopolski złoża węgla brunatnego (łącznie 21 złóż). Obszar ten złożony jest z 43 gmin o różnym statusie administracyjnym i zajmuje powierzchnię 4 438 km² (15% powierzchni województwa). Na wyznaczonym obszarze znajdują się również bogate złoża kruszywa naturalnego oraz piasków kwarcowych. Ze względu na wydobywanie surowców metodą odkrywkową, krajobraz obszaru uległ licznym zmianom – powstały tu rozległe leje depresyjne oraz obniżył się poziom wód podziemnych. Ponadto w wyniku restrukturyzacji przemysłu, w tym likwidacji części zakładów, Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku określa Wschodni Obszar Funkcjonalny jako region o znacznym poziomie bezrobocia oraz niskiej aktywności gospodarczej mieszkańców. Głównym celem rozwoju przestrzennego wyznaczonego obszaru jest stworzenie nowych podstaw dla podtrzymania funkcjonowania istniejącego przemysłu energetycznego oparcia go na innych nośnikach energii, zarówno istniejących w regionie, jak i zewnętrznych. Istotnym jest również przekształcenie gospodarki obszaru opartej na energetyce i górnictwie na wielofunkcyjne profile działalności, ze szczególnym uwzględnieniem wzbogacania funkcji usługowych. Dla realizacji celu głównego wyznaczone zostały również następujące cele polityki przestrzennej: podtrzymanie i restrukturyzacja przemysłu energetycznego, kształtowanie nowych funkcji stanowiących podstawę rozwoju obszaru, a także kształtowanie środowiska przyrodniczego.

Dla Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego została również opracowana **Strategia Rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040**, oraz **Strategia na rzecz neutralności klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040**. W dokumentach tych wskazano, że niezbędna dla transformacji Wielkopolski Wschodniej jest (poza transformacją energetyczną) kompleksowa transformacja społeczno-gospodarcza, bezpieczne i płynne przejście z gospodarki opartej na węglu do gospodarki nowoczesnej opartej na energii ze źródeł alternatywnych, w tym OZE, wodoru, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju i poszanowaniem strony społecznej.

W celu realizacji powyższych działań, Wielkopolska Wschodnia została objęta wsparciem ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Fundusz ten jest jednym z elementów mechanizmu sprawiedliwej transformacji UE w kierunku neutralności klimatycznej. W ramach FST zaplanowany jest szereg działań, które pozwolą przekształcić lokalną gospodarkę i wspomogą mieszkańców pracujących w branży górniczej w przekwalifikowaniu się i znalezieniu nowych miejsc pracy. Przewidziano m. in. pomoc dla ponad 2,2 tys. pracowników Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin, wsparcie na zwiększenie retencji i odbudowę zasobów wodnych obszaru, wsparcie w zakupach niskoemisyjnego taboru autobusowego, rozwijane będą kierunki o profilach praktycznych w szkołach wyższych w Koninie.

Obszar Wielkopolski Wschodniej jest regionem o znaczących i możliwych do wykorzystania zasobach eksploatacyjnych wód i energii geotermalnej. Na tym obszarze, dla otworu „Koło GT-1”, ujmującego wody termalne z utworów kredy dolnej, zostały ustalone zasoby eksploatacyjne w ilości $Q = 257 \text{ m}^3/\text{h}$. Obecnie w powiecie kolskim prowadzone są działania w zakresie wykorzystania tych zasobów dla rozwoju energii odnawialnej oraz wzmocnienia potencjału gospodarczego obszaru. Przykładem takiej inwestycji jest budowa ciepłowni geotermalnej wraz z podłączeniem do istniejącego systemu ciepłowniczego, której

realizatorem było miasto Koło. Efektem inwestycji jest zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza w mieście poprzez korzystanie z odnawialnych źródeł energii, a przy tym poprawa zdrowia i warunków życia mieszkańców i efektywniejsze zarządzanie kapitałem miasta. Inwestycja stwarza również możliwość rozwoju rekreacji i turystyki w mieście w oparciu o energię geotermalną.

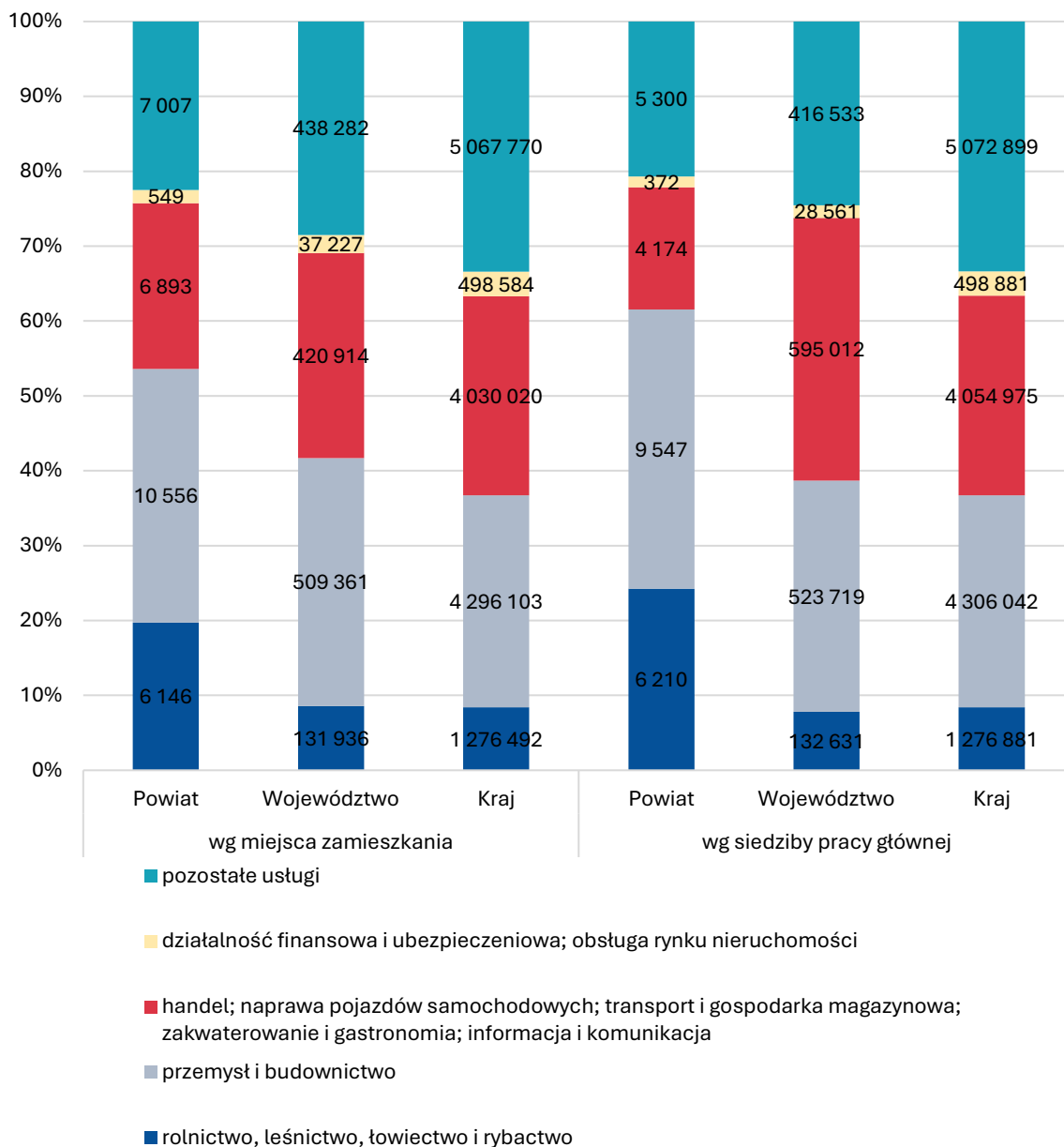
Rynek pracy

Poniższy wykres przedstawia zmiany w strukturze zatrudnienia w poszczególnych branżach w powiecie kolskim w 2022 roku ze względu na miejsce zamieszkania i siedzibę pracy głównej. Łącznie w powiecie kolskim, według danych GUS, pracowało ponad 31 tys. osób będących mieszkańcami powiatu stanowiąc około 2% zatrudnionych w województwie wielkopolskim. Większość z nich pracowała w handlu i usługach (46%), co było jednak niższą wartością w stosunku do województwa i kraju (kolejno 58% i 63%). Uznaje się, że zmniejszanie się roli sektora rolniczego i systematyczny wzrost znaczenia sektora usług świadczy o postępującym rozwoju gospodarczym jednostki. W powiecie kolskim udział osób pracujących w sektorze rolnictwa kształtował się na poziomie 20% (w województwie i kraju poziom ten był ponad dwukrotnie niższy). Świadczy to o tym, że sektor rolnictwa ma cały czas istotne znaczenie w gospodarce powiatu. Wysoką wartością odznaczał się również udział pracujących w sektorze przemysłu i budownictwa (34% w stosunku do 33% na poziomie województwa i 28% na poziomie kraju).

Analizując liczbę zatrudnionych ze względu na siedzibę pracy głównej można zaobserwować, że mniej osób zatrudnionych pracuje w powiecie kolskim, niż w nim mieszka (łącznie w powiecie kolskim pracowało około 26 tys. osób, tj. 82% liczby osób w nim zamieszkałych). Proporcje liczby osób pracujących w poszczególnych sektorach gospodarki pod tym względem zwiększają się na korzyść rolnictwa (24% pracujących) oraz przemysłu i budownictwa (37%). Oznacza to, że najwięcej mieszkańców pracujących poza granicami powiatu zatrudniona jest w sektorze handlu i usług.

Wykres 7. Struktura zatrudnienia w powiecie kolskim w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

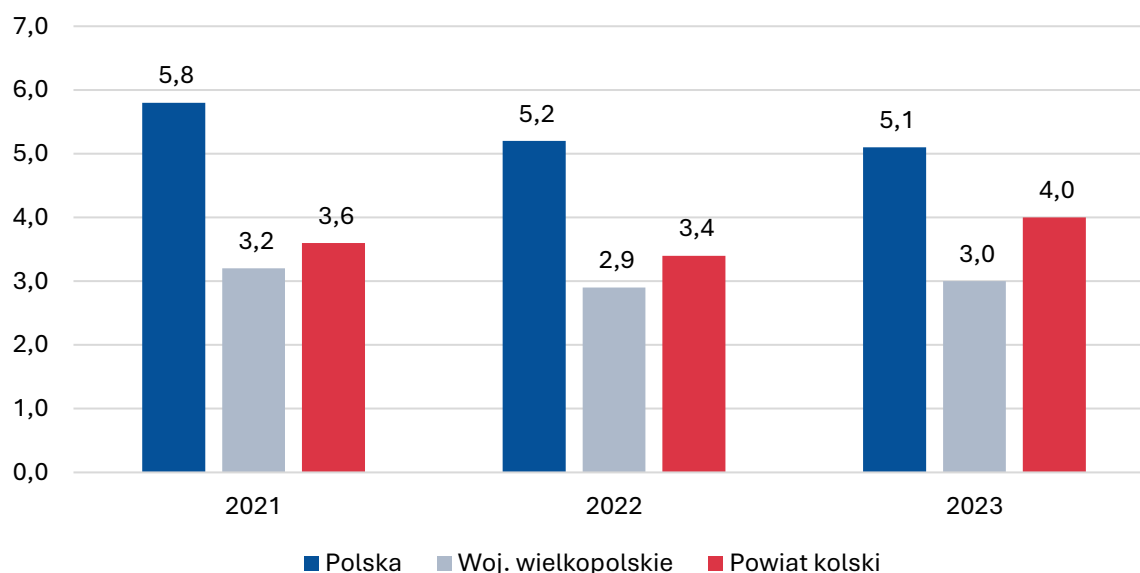
Powyższy wykres potwierdza badanie przeprowadzone przez GUS pn. „Przepływy ludności związane z zatrudnieniem w 2021 roku”, które wykazało, że w 2021 roku ponad 2,5 tys. więcej osób wyjeżdżało za pracę poza teren gminy, w której mieszkają, niż do niej przyjeżdżało. Najczęstszą destynacją za pracę poza teren powiatu było miasto Poznań (4,3% wyjeżdżających), a także Konin (3,6%), Warszawa (2,8%), Uniejów (2,2%), Kutno (1,9%), Turek (1,8%), Łódź (1,6%). Z kolei najczęstszym kierunkiem dojazdu do pracy mieszkańców w granicach powiatu było miasto Koło (44,6%), a następnie miasto Kłodawa (7,1%), gmina Koło (3,4%), gmina Kościelec (2,9%), gmina Osiek Mały (2,0%) oraz gmina Grzegorzew (1,6%).

Tabela 9. Przepływy ludności związane z zatrudnieniem w powiecie kolskim w 2021 roku

	Wyjazdy	Przyjazdy
<i>Koło - miasto</i>	1373	6105
<i>Babiak</i>	1123	271
<i>Chodów</i>	487	75
<i>Dąbie - miasto</i>	296	204
<i>Dąbie - obszar wiejski</i>	681	157
<i>Grzegorzew</i>	820	212
<i>Kłodawa - miasto</i>	670	879
<i>Kłodawa - obszar wiejski</i>	1110	140
<i>Koło - gmina wiejska</i>	1669	445
<i>Kościelec</i>	1405	468
<i>Olszówka</i>	705	119
<i>Osiek Mały</i>	1318	311
<i>Przedecz - miasto</i>	210	151
<i>Przedecz - obszar wiejski</i>	296	39
Suma	12163	9576

Źródło: Badanie GUS Przepływy ludności związane z zatrudnieniem w 2021 roku: <https://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2021/nsp-2021-wyniki-ostateczne/macierz-przeplywow-ludnosci-zwiazanych-z-zatrudnieniem-nsp-2021,9,2.html>

Powiat kolski odznacza się wyższą stopą bezrobocia w porównaniu do średniej dla województwa wielkopolskiego. W 2023 roku stopa bezrobocia w powiecie kolskim wynosiła 4,0% i była ona o 1 p.p. wyższa niż w województwie. Niekorzystnym aspektem jest również fakt, że w porównaniu do poprzednich lat wskaźnik ten znacznie wzrósł, co wskazuje na zmniejszający się poziom aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu, choć nadal jest on na niższym poziomie w porównaniu do średniej krajowej.

Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w powiecie kolskim na tle województwa i kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni badanego okresu liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w powiecie kolskim wzrosła o 127 osób (13,4%). W 2023 roku bez stałego miejsca zatrudnienia pozostawało 1 076 osób (w tym 671 kobiet oraz 405 mężczyzn). Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby poprzednio

pracujące (86%), z czasem pozostawania bez pracy nie dłuższym niż 3 miesiące (45%), zamieszkałe na wsi (59%) i posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe i branżowe – 29%. Należy również zwrócić uwagę, że dużą grupą bezrobotnych, których liczba znacznie wzrasta, są osoby dotychczas niepracujące, absolwenci szkół oraz osoby długotrwale bezrobotne (z czasem pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy) – po 38%. Świadczy to o występującym bezrobociu krótkookresowym i niedostosowaniu aktualnej sytuacji na rynku pracy z zapotrzebowaniem gospodarki i stopniowym pogarszaniu się rynku pracy dla młodych osób. Niekorzystnym jest również fakt, że bezrobocie krótkookresowe, zaczyna przekształcać się w bezrobocie średnio- i długookresowe, co ma odzwierciedlenie w zwiększającej się liczbie osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 3 miesięcy.

Tabela 10. Kształtowanie się bezrobocia rejestrowanego w powiecie kolskim w latach 2021-2023

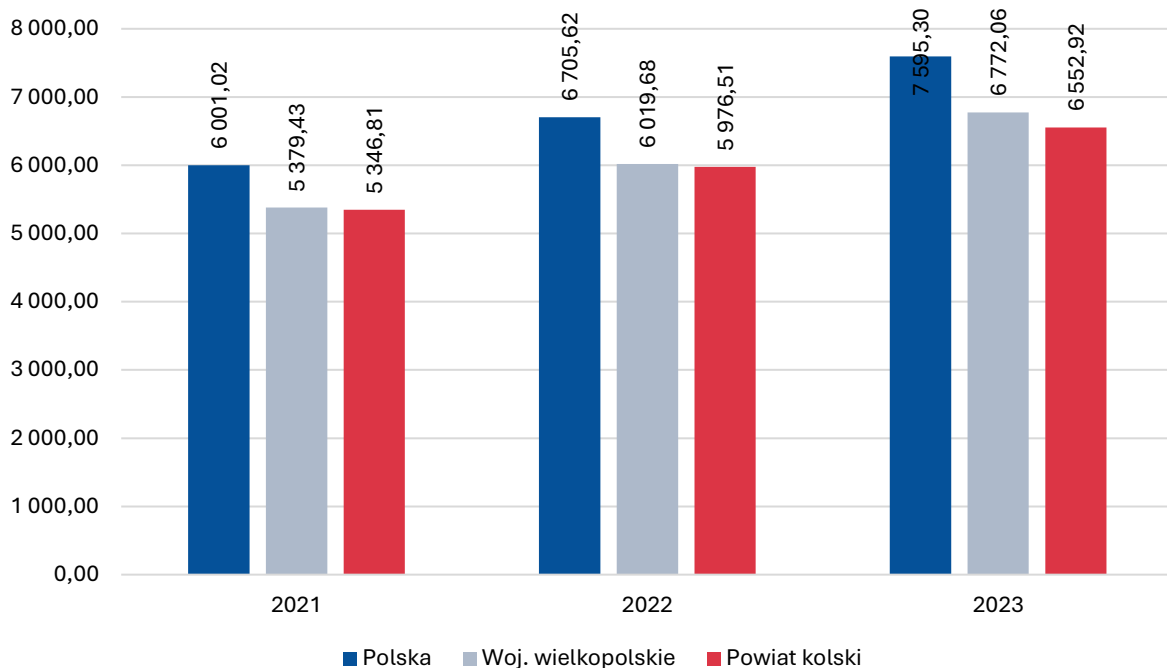
		2021	2022	2023	udział w 2023 (%)	przyrost 2021-2023 (%)
Ogółem		949	929	1 076	100,0%	13,4%
Płeć	kobiety	611	602	671	62,4%	9,8%
	mężczyźni	338	327	405	37,6%	19,8%
Typ	osoby poprzednio pracujące ogółem	840	816	926	86,1%	10,2%
	osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu	46	46	61	5,7%	32,6%
	osoby dotychczas niepracujące ogółem	109	113	150	13,9%	37,6%
	zamieszkali na wsi	566	536	636	59,1%	12,4%
	zamieszkali w mieście	383	393	440	40,9%	14,9%
	z prawem do zasiłku	180	182	185	17,2%	2,8%
	bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	303	275	227	21,1%	-25,1%
	bezrobotni wyrejestrowani ogółem	211	199	178	16,5%	-15,6%
	bezrobotni wyrejestrowani z tytułu podjęcia pracy	138	137	117	10,9%	-15,2%
	absolwenci ogółem	64	102	88	8,2%	37,5%
Czas pozostawania bez pracy	3 miesiące i mniej	532	482	482	44,8%	-9,4%
	3 - 6 miesięcy	157	179	226	21,0%	43,9%
	6 - 12 miesięcy	125	131	182	16,9%	45,6%
	powyżej 12 miesięcy	135	137	186	17,3%	37,8%
Poziom wykształcenia	wyższe	149	112	132	12,3%	-11,4%
	policealne oraz średnie zawodowe	243	282	291	27,0%	19,8%
	średnie ogólnokształcące	110	93	119	11,1%	8,2%
	zasadnicze zawodowe/branżowe	254	256	313	29,1%	23,2%
	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	193	186	221	20,5%	14,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni badanego okresu powiat kolski charakteryzował się również znacznie niższym poziomem przeciętnego wynagrodzenia brutto w porównaniu do średniej ogólnokrajowej oraz średniej dla województwa. Pomimo, że w latach 2021-2023 wynagrodzenie pracowników w powiecie stale rośnie, to

w 2023 roku kształtowało się ono na poziomie 6 552,92 zł (86% przeciętnego wynagrodzenia w kraju oraz 97% przeciętnego wynagrodzenia w województwie).

Wykres 9. Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie kolskim na tle województwa i kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Podsumowując, sytuacja w sektorze przedsiębiorstw poprawia się, jednak znacząco odbiega jeszcze od poziomu województwa. W powiecie kolskim wyróżnia się stosunkowo wysoki udział przedsiębiorstw działających w sektorze przemysłu i budownictwa, z czego wiele z nich znanych jest na rynku krajowym i europejskim, co poprawia rangę regionu. Nadal jednak obserwuje się niską aktywność mikroprzedsiębiorstw, skutkującą niskim poziomem przedsiębiorczości i wyższą stopą bezrobocia na tle województwa. Z tego względu należy zwrócić uwagę m.in. na zwiększenie poziomu przedsiębiorczości, wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców, dopasowanie popytu i podaży na rynku pracy, w tym poprzez wsparcie szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb lokalnej gospodarki i rozwój rzemiosła. Ważne będzie również wdrażanie działań restrukturyzacyjnych ukierunkowanych na określenie nowych funkcji dla zlokalizowanych na tym obszarze terenów poprodukcyjnych i pogórnich ze względu na wyczerpywanie złóż kopalin oraz ukierunkowania przemysłu na produkcję innych nośników energii, a także wsparcie mieszkańców pracujących w branży górniczej w przekwalifikowaniu się i znalezieniu nowych miejsc pracy. Szczególnych szans należy upatrywać w rozwoju alternatywnych źródeł energii, zwłaszcza energetyki geotermalnej i wodoru oraz wsparciu tych działań w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, którym objęta jest Wielkopolska Wschodnia.

1.4. Komunikacja i transport zbiorowy

Powiązania zewnętrzne

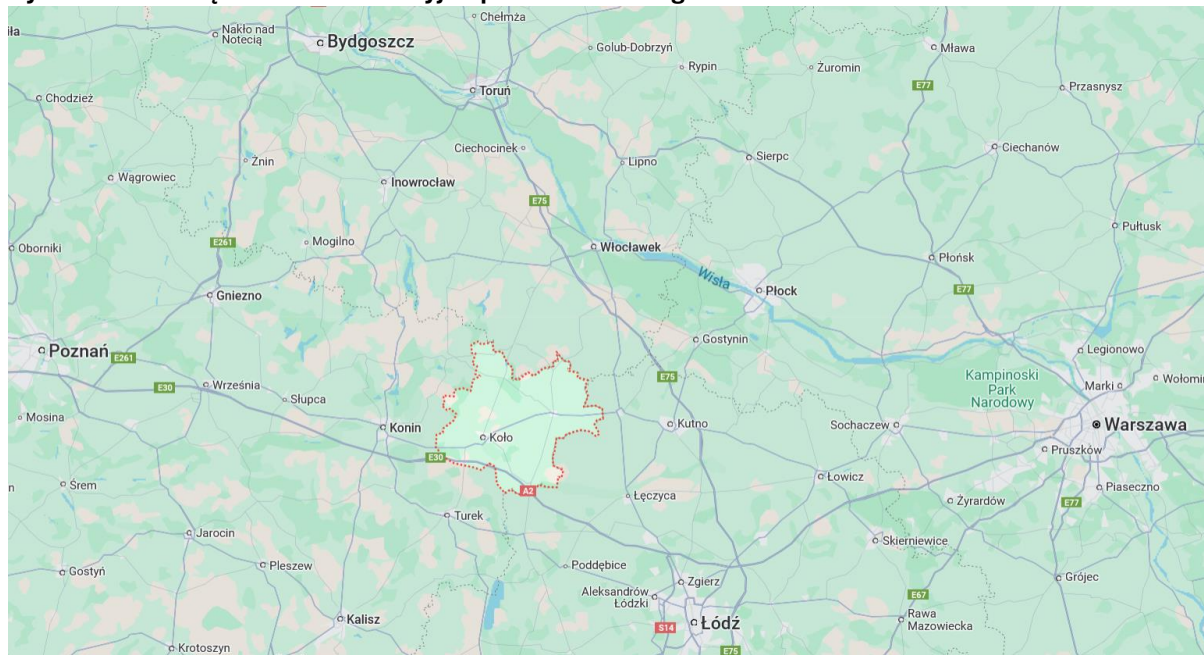
Powiat kolski posiada korzystny układ połączeń drogowych, nie tylko na poziomie regionalnym (np. Konin, Poznań, Kalisz), czy krajowym (np. Toruń, Łódź, Wrocław, Warszawa), jak również międzynarodowym (np. Berlin). Przez powiat z zachodu na wschód przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym: autostrada A2, droga krajowa nr 92 oraz magistrała kolejowa Berlin-Moskwa i Herby-Gdynia. Na bardzo dobrą dostępność komunikacyjną powiatu wpływ ma z całą pewnością 25-kilometrowy odcinek autostrady A2 przecinający południową część powiatu (na trasie: Świecko – Poznań – Koło – Dąbie – Łódź – Warszawa – Kałuszyn). Bezpośredni dojazd do autostrady zapewniają dwa węzły zlokalizowane na terenie powiatu (Koło i Dąbie), co umożliwia dojazd do Poznania oddalonego o około 130 km w niecałe 1,5

godz. oraz Łodzi oddalonej o 100 km w około 1 godz. Ponadto miasto Koło, będące stolicą powiatu, znajduje się w stosunkowo niedalekiej odległości od innych istotnych ośrodków administracyjnych: Konina (30 km), Kalisza (67 km), Torunia (112 km), Bydgoszczy (130 km), Warszawy (195 km).

Do istotnych szlaków komunikacyjnych zalicza się również drogę krajową DK 92 (na trasie: Rzepin – Poznań – Koło – Kłodawa – Łowicz – Katuszyn), a także drogi wojewódzkie: DW 473 (Koło – Dąbie – Uniejów – Łask), DW 470 (Kościelec – Turek – Kalisz), DW 269 (Sompolno – Izbica Kujawska – Kowal), DW 263 (Dąbie – Kłodawa – Sompolno – Ślesin – Słupca), DW 270 (Koło – Izbica Kujawska – Lubraniec – Brześć Kujawski).

Rysunek 5. Powiązania komunikacyjne powiatu kolskiego

Źródło: Google Maps.

Przez powiat przebiega również magistrala kolejowa Wschód – Zachód (Berlin – Poznań – Koło – Warszawa – Moskwa) ze stacjami w Kole, Bartogach i Kłodawie, a także linia kolejowa na osi północ-południe (Herby – Gdynia) łącząca Śląsk z Pomorzem ze stacjami w Babiaku, Lipich Górach, Ponętowie Górnym oraz Dąbiu. Stąd też mieszkańcy powiatu mogą korzystać z bezpośrednich połączeń realizowanych w kierunku: Poznania, Łodzi, Warszawy, Szczecina, Krakowa, Lublina, Rzeszowa, Suwałek, Leszna, Zielonej Góry, Rawicza i Kutna.

Powiązania wewnętrzne

Ważną funkcję komunikacyjną spełniają również istniejące ciągi drogowe powiatowe, których łączna długość wynosi ponad 460 km:

1) 3199P Mąkoszyn – Przybyłów,	12) 3405P Kłodawa – Liliopol,
2) 3202P Biele – Plebanki,	13) 3406P Brdów – Przedecz,
3) 3205P Mostki – Koło,	14) 3407P Przedecz – Kol. Częstków,
4) 3206P Stefanowo – Koło,	15) 3408P Dzierzbice Wieś – Chełmno,
5) 3216P Lichnowo – Koło,	16) 3409P Koło – Mikołajówek,
6) 3218P Piersk – Koło,	17) 3410P Rycerzew – Bowieczyny,
7) 3400P Koło – Brudzew,	18) 3411P Nowa Wieś – Rdułów,
8) 3401P Rybno – Rycerzew,	19) 2150P Dąbrowice – Sobótka,
9) 3402P Dąbie – Lisice,	20) 3412P Chodów – Turzynów,
10) 3403P Powiercie Kolonia – Mniewo,	21) 3413P Kobylata – Niwki,
11) 3404P Grzegorzew – Głębokie,	22) 3414P Przedecz – Nowa Wieś,

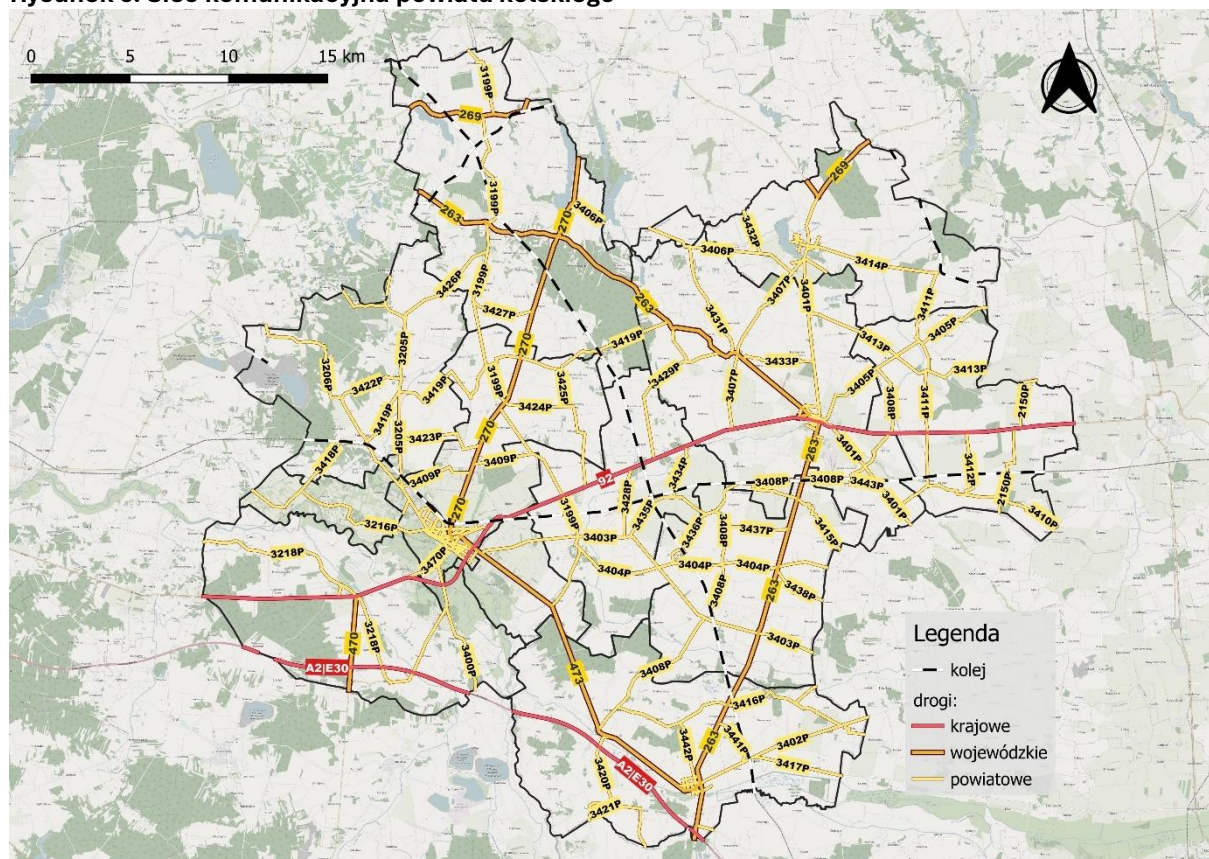
- 23) 3415P Górki – Przybyszew,
24) 3416P Chetmno Parcele – Lisice,
25) 3417P Kupinin – Stare Krzewo,
26) 3418P Ochle – Młynek,
27) 3419P Budzistaw Stary – Luboniek,
28) 3420P Chetmno – Czepów,
29) 3421P Chruścin – Lekaszyń,
30) 3422P Drzewce – Osiek Mały,
31) 3423P Osiek Wielki – Czołowo,
32) 3424P Wrząca Wielka – Kietczewek,
33) 3425P Perłowo – Kietczew Smużny
Pierwszy,
34) 3426P Dęby Szlacheckie – Olszak,
35) 3427P Dębno Poproboyszczowskie –
Kiejsze,
36) 3428P Bartogi – Ponętów Dolny,
37) 3429P Bierzwienna – Bylice,
38) 3430P Luboniek – Tarnówka,
39) 3431P Dzióbin – Bierzwienna,
40) 3432P Żarowo – Katarzyna,
41) 3433P Bierzwienna Długa Wieś – Dębina,
42) 3434P Borystawice Kościelne – Złota,
43) 3435P Ponętów Dolny – Grodna,
44) 3436P Ponętów Górny – Złota,
45) 3437P Zawadka – Błędów,
46) 3438P Głębokie – Dębowiczki,
47) 3439P Rośle – Pieczew,
48) 3440P Domanin – Chwałborzyce,
49) 3441P Tarnówka Wiesiołowska –
Wiesiołów,
50) 3442P Grabina Wielka – Dąbie,
51) 3443P Straszków – Straszków,
52) 3444P Kościelec.

Tabela 11. Wykaz dróg i ulic powiatowych

Rodzaj drogi	długość
Drogi zamiejskie	400+481
Ulice w mieście Kole	35+420
Ulice w mieście Kłodawie	9+861
Ulice w mieście Dąbiu	7+631
Ulice w mieście Przedczu	6+626
Razem ulice	59+538
Łączna długość sieci	460+019

Źródło: <https://pzdkolo.pl/ewidencja/ewidencja.html> (dostęp: 16.01.2025).

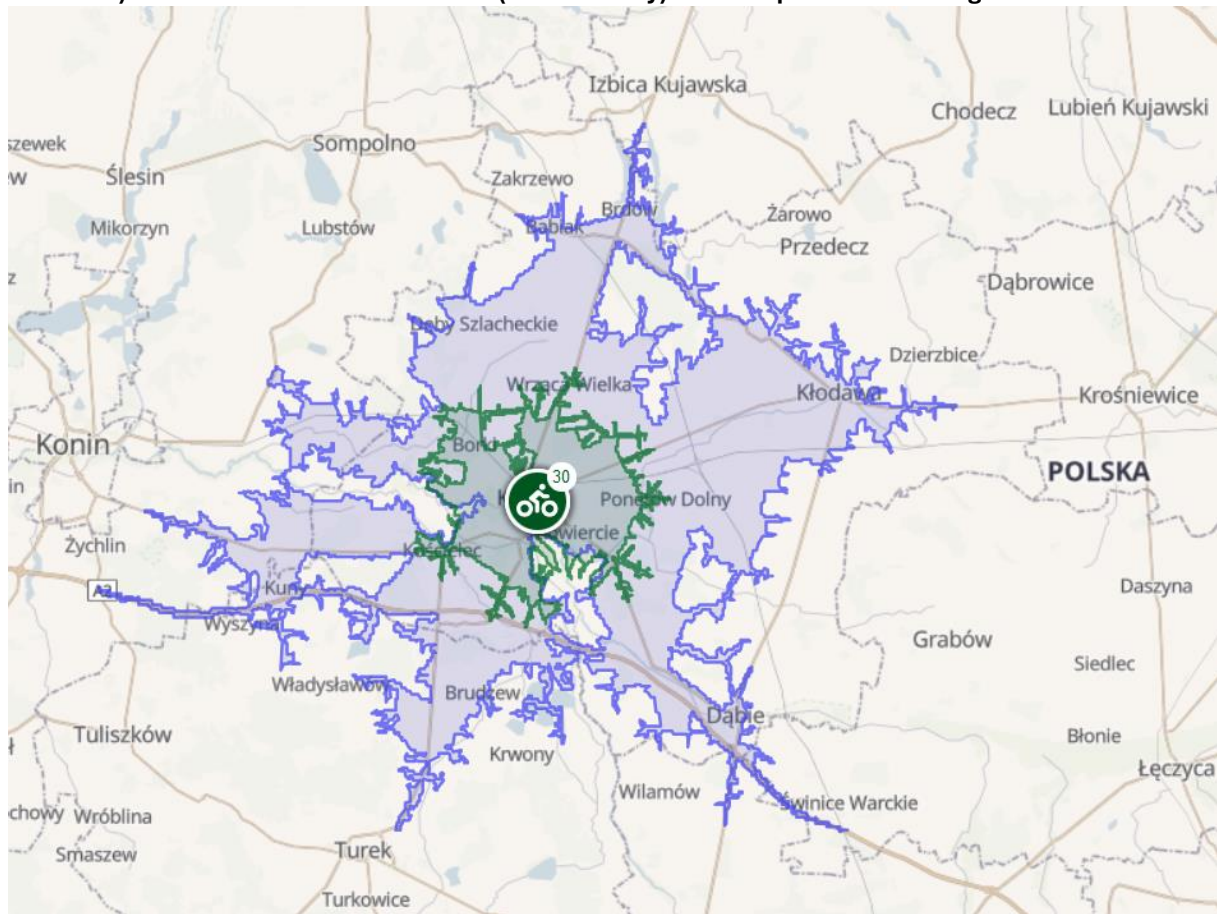
Z kolei nieco mniejszą funkcję komunikacyjną pełnią drogi gminne, których w powiecie jest ponad 1000 km.

Rysunek 6. Sieć komunikacyjna powiatu kolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK, <https://download.geofabrik.de/europe/poland.html>.

Poniższa mapa przedstawia zasięg obszaru powiatu kolskiego, dla którego dojazd do Starostwa Powiatowego w Kole zajmuje około 20 min samochodem (kolor niebieski) oraz 30 min rowerem (kolor zielony). Najlepszą dostępnością komunikacyjną do ośrodka powiatowego charakteryzują się tereny położone wzdłuż autostrady A2, drogi krajowej nr 92 oraz dróg wojewódzkich nr 270 (w stronę Brdowa), nr 473 (w stronę Dąbia) i z Kościelca w kierunku Turku i Kalisza. Najniższą dostępność komunikacyjną wykazują obszary położone we wschodniej i północnej części powiatu (w szczególności tereny gminy Przedecz, Chodów i Babiak), gdzie gęstość dróg jest niższa.

Rysunek 7. Obszar dojazdu do Starostwa Powiatowego w Kole w czasie 20 min samochodem (kolor niebieski) oraz w czasie 30 min rowerem (kolor zielony) z terenu powiatu kolskiego

Źródło: www.commutetimemap.com.

Poniższa tabela przedstawia stan dróg gminnych i powiatowych oraz ścieżek rowerowych w powiecie kolskim na tle kraju oraz województwa wielkopolskiego. Na terenie powiatu zaobserwowano wyższą gęstość dróg o twardej nawierzchni na 100 km² w stosunku do średniej krajowej i wojewódzkiej, która w 2023 roku kształtowała się na poziomie 116,9 km. Pod względem udziału dróg o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej w stosunku do dróg powiatowych ogółem, wskaźnik dla powiatu również osiągnął wyższy poziom – prawie 98% w stosunku do 96% dla średniej wojewódzkiej i krajowej. Jest to sytuacja korzystna, wpływająca na bezpieczeństwo i komfort korzystających z dróg mieszkańców.

Z kolei analizując dane dotyczące dróg rowerowych zaobserwowano, że powiat kolski charakteryzował się w 2023 roku najniższą gęstością ścieżek rowerowych na 100 km² – 3,83 km. Osiągnięte przez powiat wartości były ponad dwukrotnie niższe niż te dla województwa wielkopolskiego. Długość dróg rowerowych należących do powiatu wynosiła 26 km i stanowiła prawie 67% całkowitej długości dróg dla rowerów w powiecie kolskim.

Tabela 12. Stan dróg i ścieżek rowerowych w powiecie kolskim na tle województwa i kraju w 2023 roku

JST	drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ²	udział dróg o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej do dróg powiatowych ogółem	drogi dla rowerów na 100 km ²	udział dróg dla rowerów będących pod zarządem starostwa do dróg dla rowerów ogółem
Polska	86,3	96,43%	6,87	20,73%
Woj. wielkopolskie	90,4	96,58%	9,45	31,68%
Powiat kolski	116,9	97,70%	3,83	67,18%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Publiczny transport zbiorowy

Zgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2010r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2016) organizatorem publicznego transportu zbiorowego właściwym ze względu na obszar działania lub zasięg przewozów jest powiat na liniach komunikacyjnych albo sieci komunikacyjnej w powiatowych przewozach pasażerskich, zadania organizatora określonego w przepisach cytowanej ustawy w przypadku powiatu wykonuje starosta. Do zadań organizatora należy:

1. planowanie rozwoju transportu,
2. organizowanie publicznego transportu zbiorowego,
3. zarządzanie publicznym transportem zbiorowym

W związku z ustawowym nałożeniem obowiązku organizatora publicznego transportu zbiorowego na Powiat – Rada Powiatu Kolskiego podjęła uchwałę nr XXIX/166/2016 z dnia 26 stycznia 2017 r. W sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy powiatem kolskim a miastem Konin oraz z powiatem konińskim, tureckim i słupeckim dotyczącego przekazania miastu Konin zadań w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego. Na podstawie zawartego porozumienia z roku 2017 została podpisana umowa z miastem Konin nr 8/GK.PM/2018-33118 z dnia 08.02.2019 r. aneksowana w dniu 28.08.2019 r. na podstawie której miasto Konin do dnia 28.08.2019 roku pełniło funkcję Organizatora Publicznego Transportu Zbiorowego na terenie powiatu kolskiego.

W dniu 18 lipca 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, która umożliwiła uzyskanie powiatowi kolskiemu dopłaty do wozokilometra przewozu o charakterze użyteczności publicznej. W 2023 roku umożliwiło to zorganizowanie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na 18 liniach komunikacyjnych o przebiegu 164 415 km relacji:

- 1) Koło – Tarnowiec przez Kościelec,
- 2) Tarnowiec – Drzewce przez Koło Osiek Wielki,
- 3) Koło – Mchowo przez Osiek Mały Babiak Wiecinin,
- 4) Babiak – Koło przez Trzebuchów Osiek Mały,
- 5) Brdów – Koło przez Babiak Wrząca Wielka,
- 6) Koło – Kłodawa przez Wrząca Wielka Babiak Korzecznik,
- 7) Koło - Pniewo przez Emilewo Kłodawę,
- 8) Przedecz – Koło przez Kłodawa Lipie Góry Wrząca Wielka,
- 9) Przedecz – Koło przez Leszcze Emilewo Grzegorzew,
- 10) Koło – Przedecz przez Emilewo Leszcze,

- 11) Lisice – Koło przez Majdany Chętno,
- 12) Dąbie – Koło przez Tarnówka – Chętno Powiercie,
- 13) Olszówka – Koło przez Grzegorzew Leśnica,
- 14) Koło – Dębowiczki przez Grzegorzew Olszówka,
- 15) Koło – Kadzidłowa przez Grzegorzew Olszówka Grabina,
- 16) Koło – Plebanki przez Osiek Mały Dęby Szlacheckie,
- 17) Krzymów – Koło przez Tarnowiec Kościelec Police Średnie,
- 18) Kłodawa-Przedecz przez Dębina Kobylata.

1.5. Środowisko przyrodnicze

Lasy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku wskaźnik lesistości w powiecie kolskim wynosił 11,8%. Powierzchnia lasów to 11 884,52 ha, co stanowi znacząco niższy udział w stosunku do średniej krajowej (29,6%).

Zgodnie z regionalizacją lasów państwowych, cały obszar powiatu kolskiego znajduje się w zasięgu Nadleśnictwa Koło. W strukturze własności lasów przeważają lasy publiczne (73%), zarządzane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe; pozostałą część (27%) stanowią lasy prywatne. W Nadleśnictwie Koło dominują:

- lasy mieszane świeże (32,82%),
- bory mieszane świeże (28,82%),
- lasy świeże (16,09%),
- bory świeże (6,71%).

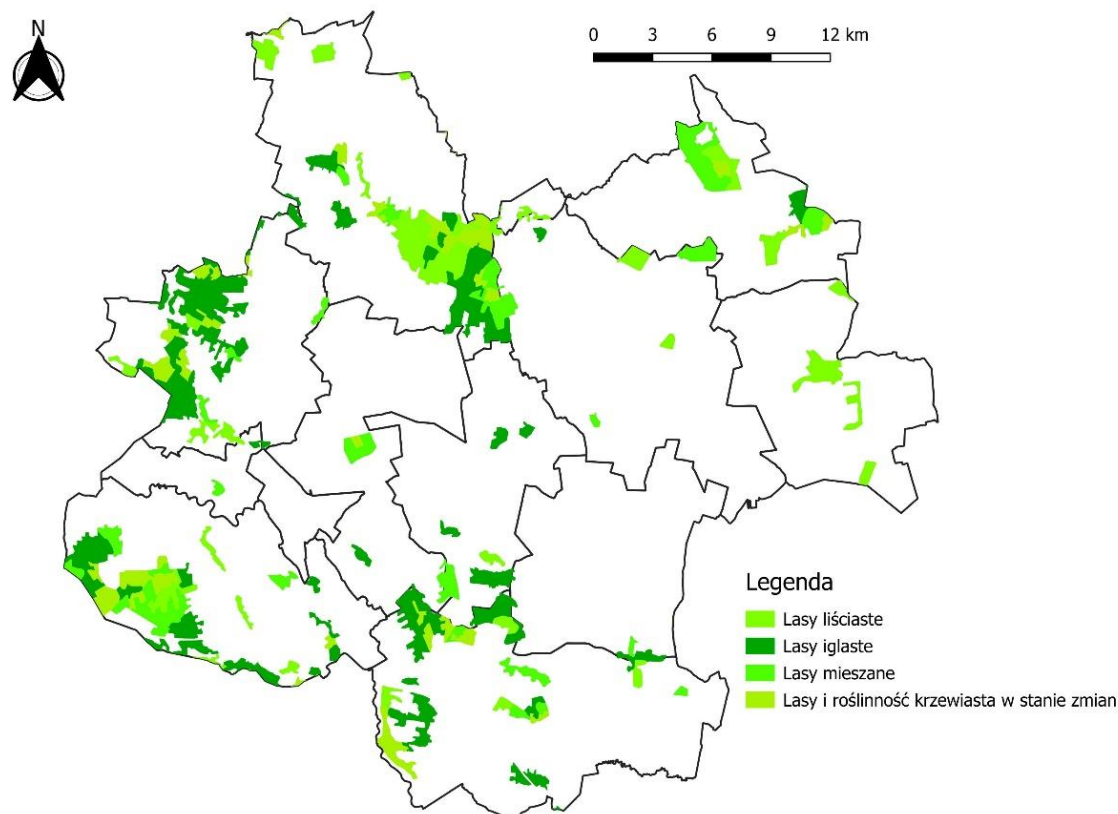
W drzewostanie najliczniej reprezentowana jest sosna zwyczajna (73,19%), której towarzyszą m.in. dąb, klon zwyczajny oraz jawor (łącznie 18,36%). W strukturze wiekowej przeważają drzewostany w III klasie wieku (41–60 lat) – 21,5% powierzchni, a duży udział mają też lasy w IV klasie wieku (61–80 lat) – 18,9% i w II klasie wieku (21–40 lat) – 18,5%.

Rozmieszczenie lasów

Największa koncentracja kompleksów leśnych występuje w zachodniej i północno-zachodniej części powiatu – w gminach Kościelec, Osiek Mały oraz Babiak, gdzie odnotowuje się najwyższy poziom lesistości. Z kolei na obszarach centralnych i we wschodniej części powiatu (m.in. gminy: Koło – miejska i wiejska, Grzegorzew, Olszówka, Kłodawa, Chodów) lesistość jest najniższa (2,81–5,81%).

Gospodarka łowiecka

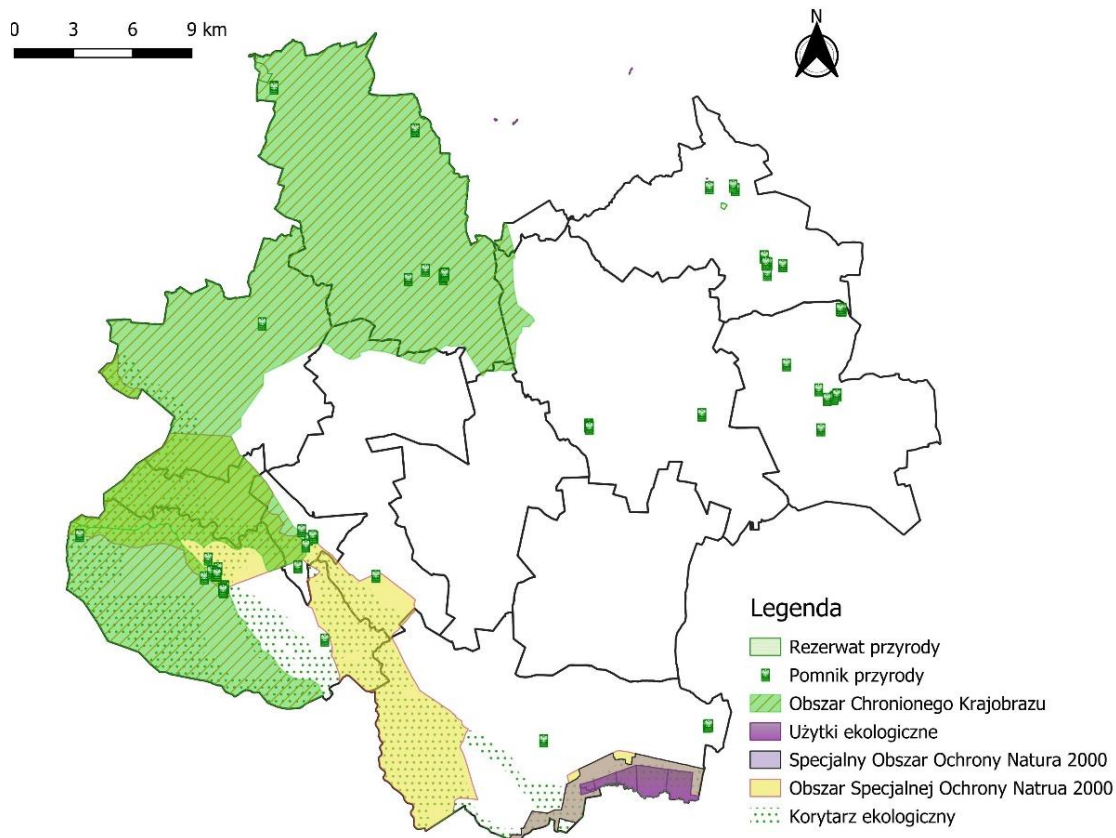
Na terenie powiatu kolskiego prowadzona jest gospodarka łowiecka, mająca na celu ochronę zwierząt łownych poprzez zapewnienie im odpowiednich warunków bytowych i żerowych, a także racjonalne gospodarowanie ich populacjami. Wydzierżawionych jest 16 obwodów łowieckich (13 uznanych za bardzo słabe i 3 za słabe), użytkowanych przez 12 kół łowieckich. Łączna powierzchnia tych obwodów wynosi 87 126 ha, z czego 7 722 ha to obszary leśne zarządzane przez Nadleśnictwo Koło.

Rysunek 8. Obszary leśne na terenie powiatu kolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Corine Land Cover 2018.

Formy ochrony przyrody

Ze względu na ochronę różnorodności biologicznej i przyrodniczo-krajobrazowej, na obszarze powiatu kolskiego wyznaczono różne formy ochrony: rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, pomniki przyrody oraz obszary Natura 2000. Według GUS, łączna powierzchnia prawnie chronionych obszarów (bez uwzględnienia obszarów Natura 2000) wynosi 24 592,36 ha, co stanowi 24,33% całkowitej powierzchni powiatu. Rozkład wszystkich form ochrony przyrody z terenu powiatu przedstawiony został na poniższej rycinie.

Rysunek 9. Formy ochrony przyrody występujące na terenie powiatu kolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Rezerваты przyrody

Na terenie powiatu utworzono dwa rezerваты przyrody:

- **Kawęczyńskie Brzęki:** powierzchnia: 49,64 ha; rok ustanowienia: 1959; cel ochrony: zachowanie fragmentu lasu liściastego ze stanowiskiem jarzębu brekinii (najdalej wysuniętym na wschód w tej części Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej). Dominującym zbiorowiskiem jest grąd środkowoeuropejski oraz świetlista dąbrowa, z domieszką kontynentalnych borów mieszanych. W górnej warstwie drzewostanu występują m.in. brzoza i dąb (V–VI klasa wieku), a w warstwie dolnej grab zwyczajny. Poza cennym stanowiskiem brekinii, w runie występują rośliny chronione, np. zdrojówka rutewkowata czy bluszcz pospolity.
- **Rogoźno:** powierzchnia: 0,39 ha; rok ustanowienia: 1959; cel ochrony: zachowanie lasu mieszanego z udziałem buka i klonu polnego na granicy ich naturalnego zasięgu. Rezerwat położony jest na równinie morenowej środkowopolskiej, a dominującym zbiorowiskiem roślinnym jest grąd środkowoeuropejski. Gatunkiem panującym w drzewostanie jest lipa drobnolistna (V klasa wieku), towarzyszą jej m.in. grab, buk, jesion pospolity, sosna pospolita i klon polny.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu (OChK) obejmują tereny wyróżniające się krajobrazowo, o różnicowanych ekosystemach, często pełniące funkcję korytarzy ekologicznych lub atrakcyjnych obszarów turystyczno-wypoczynkowych. W powiecie kolskim występują dwa OChK:

- **Złotogórski Obszar Chronionego Krajobrazu:** powierzchnia: ok. 31 000 ha (w granicach powiatu obejmuje gminę Babiak); cel ochrony: zachowanie wyróżniającej się rzeźby terenu (tzw. Pagórki Złotogórskie – Góry Szadowskie, Karpaty i Złote Góry), wzniesień powstałych podczas zlodowacenia środkowopolskiego, porośniętych głównie świetlistą dąbrową, grądem ubogim i borem mieszanym. Przez obszar przepływa rzeka Topiec, a liczne źródła nadają temu terenowi dużą wartość przyrodniczą i krajobrazową.
- **Goplańsko-Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu:** powierzchnia: ok. 66 000 ha (obejmuje fragmenty Pojezierza Kujawskiego); cel ochrony: ochrona krajobrazu ukształtowanego przez zlodowacenia (m.in. rynny polodowcowe z jeziorami, w tym rynną Mąkoleńską), obszarów leśnych o charakterze grądowym i łąkowym, a także ekstensywnie użytkowanych terenów rolnych, łąk i torfowisk. Na tym terenie znajduje się m.in. rezerwat Kawęczynskie Brzęki.

Obszary Natura 2000

Na terenie powiatu kolskiego wyznaczono trzy obszary Natura 2000:

- **Dolina Środkowej Warty (PLB300002):** powierzchnia: 57 104,36 ha; charakterystyka: obejmuje środkowy bieg rzeki Warty, stanowiący ostoję ptasią o randze międzynarodowej (ponad 230 gatunków, z czego ponad połowa to gatunki łąkowe). Cenne siedliska to m.in. starorzecza, ekstensywnie użytkowane łąki zalewowe, nadrzeczne zarośla wierzbowe i lasy łąkowe. Podczas przelotów obserwuje się tu kilkanaście tysięcy gęsi zbożowych i białoczelnych oraz do 20 tysięcy kaczek.
- **Pradolina Warszawsko-Berlińska (PLB100001):** powierzchnia: 23 412,42 ha; charakterystyka: obejmuje dolinę rzeki Bzury z mozaiką podmokłych łąk, stawów rybnych, starorzeczy, niewielkich lasów i zadrzewień. Istotna ostoja ptaków (zwłaszcza błotniaków, rybitw, gęsi) o wysokiej randze europejskiej. Występuje tu 28 gatunków z Załącznika i Dyrektywy Ptasiej, w tym 7 zapisanych w polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.
- **Pradolina Bzury-Neru (PLH100006):** powierzchnia: 21 886,17 ha; charakterystyka: powstała w okresie zlodowaceń, obejmuje dolinę rzek Bzury i Neru. Cenne siedliska to głównie podmokłe torfowiska niskie i przejściowe, szuwały, olsy i łągi, sukcesywnie regenerujące się po wycofaniu rolnictwa. Stanowi ważny obszar bagienny w centralnej Polsce, bogaty w rzadkie gatunki flory (m.in. storczyki) i fauny.

Stanowisko dokumentacyjne

Profil soli różowej to fragment formacji geologicznej o powierzchni 266 m² Kopalni Soli w Kłodawie, na głębokości 600 m. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu wyrobiska podziemnego, obrazującego sukcesję głównych warstw cechsztynu z centrum basenu permskiego (różne odmiany soli, anhydrytu, zubru brunatnego i czerwonego).

Użytki ekologiczne

Na terenie powiatu kolskiego znajdują się dwa użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 738,34 ha: Dąbskie Błota w gminie Dąbie (kompleks łąkowo-depresyjny w dolinie rzeki Ner, chroniący roślinność i faunę terenów zalewowych) oraz dwa śródlądowe oczka wodne w gminie Przedecz (chroniące bioróżnorodność wodną i bagienną w obrębie lokalnych lasów).

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej (drzewa, krzewy) i nieożywionej (głazy narzutowe, jary, wodospady), odznaczające się szczególną wartością lub unikatowymi cechami. W powiecie kolskim ustanowiono 61 pomników przyrody, spośród których większość stanowią pojedyncze drzewa, głównie sędziwe dęby, lipy i klony. W gminie Dąbie znajduje się także granitowy głaz narzutowy. Ponadto na terenie powiatu wyznaczono 20 pomników typu wieloobiektowego (grupy drzew lub aleje), z których najliczniejsza to aleja lipowa w miejscowości Krzykosy.

Tereny zieleni

Poniższa tabela przedstawia wybrane wskaźniki dotyczące terenów zieleni w powiecie kolskim w latach 2021–2023. Zawarte w niej dane ilustrują zarówno udział powierzchni terenów zieleni w całkowitej powierzchni powiatu, jak i ich dostępność w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Tereny zieleni (parki, skwery, zieleńce, zieleń osiedlowa, cmentarze) pełnią istotną rolę w kształtowaniu walorów krajobrazowych i rekreacyjnych obszarów zabudowanych.

Tabela 13. Wybrane wskaźniki dotyczące terenów zieleni w powiecie kolskim w latach 2021-2023

Kategorie	2021	2022	2023
Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem [%]	0,1	0,1	0,1
Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem [%]	0,21	0,21	0,22
Powierzchnia gminnych terenów zieleni na 1 mieszkańca [m ²]	7,3	7,4	7,4
Powierzchnia terenów zieleni ogółem na 1 mieszkańca [m ²]	25,3	25,8	27,1
Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na 1 mieszkańca [m ²]	11,1	11,2	11,3
Udział powierzchni gminnych parków spacerowo-wypoczynkowych w łącznej powierzchni terenów zieleni danej jednostki terytorialnej [%]	31,8	31,7	31,7
Liczba nasadzeń drzew i krzewów w zadrzewieniach oraz terenach zieleni na 1 km ² powierzchni danej jednostki terytorialnej [szt.]	-	1,1	0,6
Udział powierzchni gminnych terenów zieleni w powierzchni danej jednostki terytorialnej [%]	0,1	0,1	0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS/BDL.

Zgodnie z zamieszczonymi informacjami, łączny udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni powiatu w badanym okresie utrzymuje się na stałym poziomie (0,1%), podobnie jak udział powierzchni gminnych terenów zieleni (również 0,1%). Jednocześnie widać nieznaczny wzrost udziału powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem – z 0,21% w 2021 roku do 0,22% w 2023 roku. Pod względem dostępności terenów zielonych dla mieszkańców, powierzchnia terenów zieleni ogółem przypadająca na jedną osobę wzrosła z 25,3 m² w 2021 roku do 27,1 m² w 2023 roku. Podobny trend obserwuje się w przypadku parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej (wzrost z 11,1 m² do 11,3 m² na mieszkańca), co świadczy o sukcesywnym rozwoju zielonej infrastruktury w przeliczeniu na liczbę ludności. Uwagę zwraca również liczba nasadzeń drzew i krzewów w terenach zieleni, która w przeliczeniu na 1 km² spadła z poziomu 1,1 szt. W 2022 roku do 0,6 szt. w 2023 roku. Z punktu widzenia kształtowania zieleni w dłuższej perspektywie istotne będzie zwrócenie uwagi na stabilne i planowe zwiększanie

nasadzeń. Warto także zaznaczyć, że udział gminnych parków spacerowo-wypoczynkowych w całkowitej powierzchni terenów zieleni utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie (ok. 31,7–31,8%), co świadczy o dużym znaczeniu tego rodzaju zielonej infrastruktury dla mieszkańców powiatu.

Wody powierzchniowe

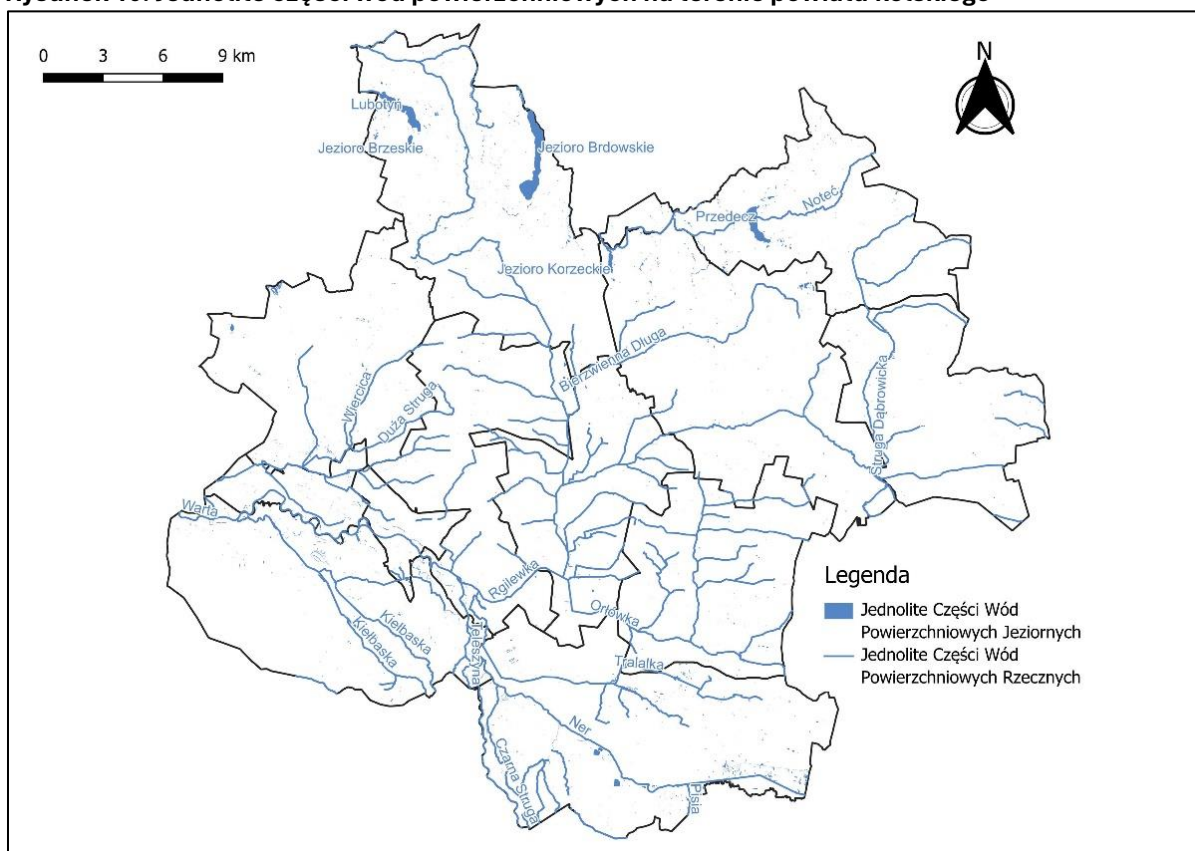
Powierzchnia wód płynących i stojących w powiecie kolskim wynosi ok. 1 035 ha. Większość obszaru należy do regionu wodnego Warty, natomiast wschodnie granice znajdują się w regionie Środkowej Wisły. Na terenie powiatu występują działy wodne wszystkich czterech rzędów. Przez powiat przepływają przede wszystkim:

- Warta – najdłuższa rzeka regionu (808,2 km) przepływająca szeroką doliną, z licznymi starorzeczami;
- Noteć – występuje głównie w północnej części powiatu (m.in. łączy jeziora Brdowskie i Modzerowskie);
- Ner (126 km) i Rgilewka (35 km) – prawe dopływy Warty;
- Kiełbaska (43 km) – dopływ lewobrzeżny Warty;

Sieć uzupełniają gęsto rozmieszczone mniejsze strugi i kanały (np. Kanał Grójecki, Kanał Zbylczycki).

Największe jeziora położone w północnej części powiatu to: Brdowskie (198 ha) – jezioro rynnowe z maks. głębokością 4,9 m; przepływa przez nie rzeka Noteć; Lubotyńskie (106 ha) – o maks. głębokości 13,3 m; urozmaicona linia brzegowa; Przedecz (88 ha) – płytkie (średnia głębokość 0,9 m), z którego wypływa Noteć.

Rysunek 10. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu kolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK i Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

1.6. Dziedzictwo lokalne i turystyka

Utworzenie odrębnego powiatu kolskiego w guberni kaliskiej należy wiązać z ukazem carskim z 31 grudnia 1866 roku. Początkowo na terenie powiatu kolskiego było dziewięć miast i czternaście gmin wiejskich. Z miast aż siedem przemianowano w 1870 roku na osady. Były to Babiak, Brdów, Grzegorzew, Izbica, Kłodawa, Sompolno. Koło i Dąbie zachowały prawa miejskie. W skład gmin wiejskich wchodziły: Brudzew, Budzistaw, Chełmno, Czołowo, Drzewce, Karszew, Kłodawa, Koźmin, Kościelec, Krzykosy, Lubotyń, Piotrkowice i Sompolno. Taki stan utrzymał się z niewielkimi zmianami do roku 1938, kiedy z powiatu kolskiego wyłączono na korzyść powiatu tureckiego gminę Brudzew. W okresie II Rzeczypospolitej powiat kolski należał do województwa łódzkiego, a od 1 kwietnia 1938 roku do województwa poznańskiego. Siedzibą władz powiatowych zawsze było miasto Koło, które wcześniej pełniło funkcję ośrodka starostwa niegrodowego. Pozostał powiatem także po II wojnie światowej, aż do 1975 roku. Później został włączony w skład województwa konińskiego, jedynie gminę Izbica Kujawska przyłączono do województwa włocławskiego. Powiat kolski ponownie utworzono 1 stycznia 1999 roku w wyniku reformy administracyjnej.

Powiat kolski nie jest typowo turystycznym regionem, jednak na jego terenie zachowało się wiele zabytków, których historia sięga nawet XIV wieku. Licznie występujące obiekty dziedzictwa historycznego i kulturalnego sprzyjają rozwojowi turystyki kulturowej, religijnej oraz muzealnej. Szczególną rolę w kształtowaniu atrakcyjności powiatu odgrywają zabytki architektoniczne – zarówno murowane, jak i drewniane, w tym liczne kościołki w małych miejscowościach, nawiązujące do najstarszych stylów sakralnego budownictwa.

Najważniejsze zabytki i atrakcje:

- Ruiny zamku w Kole nad Wartą oraz ruiny zamku w Borystawicach (XIV–XV w.), świadczące o średniowiecznym dziedzictwie regionu;
- Ratusz miejski w Kole, ratusze w Kłodawie, Dąbiu i Przedczu – przykłady architektury klasycystycznej;
- Kościół farny w Kole (styl gotycki) i Klasztor OO. Bernardynów w Kole (styl barokowo-rokokowy), ukazujące różnorodność stylów sakralnych;
- Kościół w Kościelcu (sztuka romańska) oraz zamek w Przedczu (poł. XIV w.) – kolejne świadectwa bogatej przeszłości;
- Sanktuarium Matki Bożej Zwycięskiej w Brdowie z XV-wiecznym obrazem Matki Boskiej Zwycięskiej, ufundowanym przez Władysława Jagiełłę. Brdów związany jest także z postacią Poli Negri oraz rodziną Fryderyka Chopina (tu znajduje się grobowiec dziadka kompozytora – Jakuba Krzyżanowskiego);
- Odrestaurowany Pałac hrabiego Kreutza w Kościelcu (wzniesiony po 1836 r.), obecnie siedziba Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych.
- Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kłodawie, wybudowany w II połowie XVIII wieku, do którego przylega barokowy dawny klasztor karmelitów trzewickich z 1623 roku;
- Kościół Św. Fabiana i Sebastiana w Kłodawie, zabytkowy, drewniany kościół cmentarny, wybudowany w 1557 roku;

Obiekty o szczególnym znaczeniu historycznym:

- Muzeum byłego niemieckiego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem – pierwszy i najdłużej działający niemiecki obóz zagłady, gdzie corocznie organizowane są uroczystości upamiętniające ofiary II wojny światowej;
- Muzeum Technik Ceramicznych w Kole – przedstawiające historię kolskiego fajansu, ważnego elementu dziedzictwa regionu;
- Kościół p.w. św. Rodziny w Przedczu, gdzie w 1931 r. wikariuszem był kardynał Stefan Wyszyński;
- Pustelnia przy Kościele św. Trójcy w Dobrowie – element lokalnego dziedzictwa sakralnego.

Szlaki turystyczne i dodatkowe atrakcje:

- Szlak bunkrów i schronów w Kole – ukazujący militarne dziedzictwo regionu;
- Szlak gotycki powiatu kolskiego – prezentujący obiekty sakralne, obronne, mury miejskie i klasztory z XIV–XVI w;
- Kopalnia Soli Kłodawa – jedyna na świecie czynna kopalnia soli, udostępniająca turystom trasę 600 m pod ziemią;
- Pomnik „K-Dron” w Kole – unikatowa jedenastościenna bryła geometryczna odkryta przez Janusza Kapustę, artystę pochodzącego z Zalesia w gminie Dąbie;
- Archiwum rdzeni i próbek geologicznych we wsi Leszcze (gmina Kłodawa) – jedyny tego typu obiekt o charakterze zabytkowym, zarządzany przez Narodowe Archiwum Geologiczne Państwowego Instytutu Geologicznego.

Na terenie powiatu kolskiego znajdują się trasy rowerowe, do najciekawszych i najbardziej uczęszczanych należą:

- Szlak rowerowy nr 1: Koło - Dobrów - Police Mostowe - Police Ruszkowskie - Police Średnie - Białków Kościelny - Leszcze II - Dąbrowice - Trzęśniew Mały - Trzęśniew - Waki - Ochle - Dzierawy - Koło (czerwony);
- Szlak rowerowy nr 2: Koło - Zawadka - Rzuchów - Majdany - Ladorudzek - Tarnówka - Grzegorzew - Stellutyszki - Powiercie - Zawadka - Koło (niebieski);
- Szlak rowerowy nr 3: Koło - Borki - Młynek - Budzistaw Stary - Drzewce - Smólniki - Plebanki - Kolonia Lipiny - Lipiny - Lichenek - Babiak - Zakrzewa - Brzezcie - Lubotyń - Góraj - Mchowo - Wiercin - Radoszewice - Polonisz - Brdów - Nowiny Brdowskie - Osówie - Kietczew - Kietczewek - Boguszyniec - Mikołajówek - Koło (zielony);
- Nadwarciański Szlak Rowerowy – Poznań - zapory na jeziorze Jeziorsko.

1.7. Edukacja

Powiat Kolski jest organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

- **Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego w Kole,**
- **Zespołu Szkół Technicznych w Kole, w tym:**
 - Technikum,
 - Branżowej Szkoły I stopnia,
 - Branżowej Szkoły II stopnia,
- **Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich w Kole, w tym:**
 - Technikum,
 - Liceum Ogólnokształcącego,

- **Zespołu Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. St. Staszica w Kościelcu, w tym:**
 - Technikum,
 - Kwalifikacyjnych kursów zawodowych,
- **Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie, w tym:**
 - Technikum,
 - Liceum Ogólnokształcące im. Marii Dąbrowskiej,
 - Kwalifikacyjnych kursów zawodowych,
- **Zespołu Opiekuńczo-Edukacyjno-Wychowawczego w Kole, w tym:**
 - Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Świętego Mikołaja w Kole,
 - Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kole,
 - Bursy Szkolnej w Kole.

Powiat wyróżnia się bogatą i atrakcyjną ofertą edukacyjną na poziomie ponadpodstawowym, dostosowaną do potrzeb współczesnego rynku pracy oraz zainteresowań młodzieży. Dzięki szerokiej gamie kierunków kształcenia, obejmujących zarówno profile ogólnokształcące, jak i techniczne oraz branżowe, absolwenci szkół powiatu kolskiego zyskują solidne kompetencje, umożliwiające im kontynuację nauki na uczelniach wyższych lub szybkie podjęcie pracy w wybranym zawodzie. W roku szkolnym 2023/2024 uczniowie mogli kształcić się w następujących kierunkach:

- Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego w Kole: politechnicznym (przedmioty w zakresie rozszerzonym: fizyka, matematyka); prawniczym (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język polski, historia); lekarskim (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, biologia, chemia); medycznym (przedmioty w zakresie rozszerzonym: matematyka, biologia, chemia); biomedycznym (przedmioty w zakresie rozszerzonym: biologia, chemia); informatycznym (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, informatyka, matematyka); ekonomicznym (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, matematyka, geografia); psychologiczno-pedagogicznym (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, biologia, polski);
- Zespół Szkół Technicznych w Kole: Technikum Informatyczne (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski); Technikum Pojazdów Samochodowych (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski); Technikum Analityczne (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski); Technikum Ochrony Środowiska (przedmioty w zakresie rozszerzonym: geografia). W Branżowej Szkole I Stopnia w ZST w Kole, uczniowie mogli zdobywać wykształcenie w następujących zawodach: mechanik pojazdów samochodowych z praktyką w warsztatach szkolnych; mechanik pojazdów samochodowych – młodociani pracujący; operator obrabiarek skrawających z praktyką w warsztatach szkolnych; fryzjer – młodociani pracujący; sprzedawca – młodociani pracujący; klasa wielozawodowa: sprzedawca, kucharz, cukiernik, elektryk, elektromechanik, tapicer; monter sieci i instalacji sanitarnych, stolarz, murarz-tylnik – młodociani pracujący;
- Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich w Kole: Technik ekonomista (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, geografia); Technik organizacji turystyki (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, geografia); Technik geodeta (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, geografia); Technik rachunkowości (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, geografia). W Liceum Ogólnokształcącym realizowano następujące kierunki kształcenia: prozdrowotny: oddział biologiczno-chemiczny (przedmioty w zakresie rozszerzonym: biologia, chemia, język angielski); europejski: oddział humanistyczny

(przedmioty w zakresie rozszerzonym: język polski, geografia, język angielski); ogólnokształcący (przedmioty w zakresie rozszerzonym: biologia, geografia, język angielski);

- Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu: Technikum Żywności i Usług Gastronomicznych (przedmioty w zakresie rozszerzonym: biologia); Technikum Logistyczne (przedmioty w zakresie rozszerzonym: geografia); Technikum Informatyczne (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski/informatyka); Technikum Grafiki i Poligrafii Cyfrowej (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski/ informatyka); Technikum Ekonomiczne (przedmioty w zakresie rozszerzonym: geografia); Technikum Rolnicze (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski/ biologia);
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie: w Liceum im. Marii Dąbrowskiej w ZSOiT w Kłodawie: profil biologiczno-chemiczny (przedmioty w zakresie rozszerzonym: biologia, chemia); matematyczno-językowy (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, matematyka); matematyczno-fizyczny (przedmioty w zakresie rozszerzonym: fizyka, matematyka); humanistyczny (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie); turystyczno-językowy (przedmioty w zakresie rozszerzonym: język angielski, geografia); Technikum w ZSOiT w Kłodawie: Technik informatyk (przedmioty w zakresie rozszerzonym język angielski, język niemiecki); Technik logistyk (przedmioty w zakresie rozszerzonym język angielski, język niemiecki); Technik górnictwa podziemnego (przedmioty w zakresie rozszerzonym język angielski, język niemiecki); Technik elektryk (przedmioty w zakresie rozszerzonym język angielski, język niemiecki).

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. św. Mikołaja w Kole oferuje kształcenie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w wieku od 7 do 24 lat. Głównym zadaniem Ośrodka jest edukacja dzieci i młodzieży polegająca na integralnej realizacji funkcji wychowawczej, dydaktycznej i opiekuńczej szkoły z uwzględnieniem specyficznych form i metod pracy. Wszelkie oddziaływania nauczycieli zmierzają do wyposażenia ucznia zarówno w wiedzę, jak i umiejętności praktyczne umożliwiające mu pełne i aktywne funkcjonowanie w środowisku społecznym na miarę jego indywidualnych możliwości. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. św. Mikołaja w Kole to:

- Wczesne Wspomaganie Rozwoju,
- Oddział przedszkolny dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- Szkoła Podstawowa Specjalna,
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy,
- Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna.

Bursa Szkolna w Kole jest publiczną, koedukacyjną placówką opiekuńczo wychowawczą przeznaczoną dla uczniów szkół kontynuujących naukę poza miejscem stałego zamieszkania. Posiada 100 miejsc dla dziewcząt i chłopców w pokojach 3 i 4 osobowych. Młodzież ma zapewnioną całodobową fachową opiekę wychowawczą przez 5 dni w tygodniu. Obiekt wyposażony jest w system monitoringu całodobowego. Bursa oprócz zapewnienia opieki wychowawczej, całonocnego wyżywienia, sanitarno-higienicznych warunków zakwaterowania i odpowiednich warunków do nauki, stwarza wychowankom możliwości rozwijania zainteresowań i uzdolnień, uczestnictwa w kulturze, uprawiania sportu i turystyki. Do dyspozycji młodzieży jest sala gier wyposażona w bilard, dart, grę w piłkarzyki i mini hokej, świetlica ze stołem do tenisa stołowego oraz wyposażona w bogaty księgozbiór biblioteka. Wychowankowie, w większości, którzy mieszkają w bursie angażują się w różne proponowane formy spędzania wolnego czasu, działania w ramach funkcjonujących sekcji bibliotecznej, kulinarnej i sportowej, w prace samorządu wychowanków

oraz klubu wolontariusza. Młodzież bierze udział w organizowanych cyklicznie imprezach i uroczystościach ogólnobursowych, w zajęciach proponowanych przez opiekunów działających sekcji oraz działaniach charytatywnych.

Wychowankowie poprzez swoich reprezentantów w samorządzie bursy mogą wpływać na organizację i funkcjonowanie placówki. Młodzież może korzystać z organizowanej na miejscu doraźnej, bezpłatnej pomocy w nauce udzielanej przez wychowawców i uczniów. Skład wychowanków stanowi młodzież uczęszczająca do szkół ponadpodstawowych: Zespołu Szkół Technicznych; Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych; Liceum Ogólnokształcącego.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zespole Opiekuńczo-Edukacyjno-Wychowawczym w Kole udziela dzieciom (w wieku od urodzenia) i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Ponadto Poradnia wspomaga przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji przez te instytucje zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Tabela przedstawia dane dotyczące działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kole na przestrzeni trzech lat. Widać stopniowy wzrost liczby przyjętych osób oraz wzrost liczby badań, zwłaszcza logopedycznych i pedagogicznych. Liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego systematycznie rośnie, zwłaszcza wśród dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera. W zakresie opinii odnotowano wzrost liczby wniosków dotyczących specyficznych trudności w uczeniu się oraz odroczenia obowiązku szkolnego. Pomoc terapeutyczna, zwłaszcza logopedyczna i psychologiczna, z roku na rok obejmuje coraz więcej dzieci. Jednocześnie w ostatnim roku zmniejszyła się liczba konsultacji i porad bez badań.

Tabela 14. Porównanie zakresu działań Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kole w latach 2021-2024

Kategorie	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Liczba przyjętych osób	882	929	938
Badania			
Psychologiczne	674	723	680
Pedagogiczne	522	675	656
Logopedyczne	249	277	303
Integracja sensoryczna	20	25	-
EEG Biofeedback	29	46	17
Wybór zawodu	20	31	12
Przetwarzanie słuchowe	8	57	-
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego			
Upośledzenie lekkie	50	45	41
Upośledzenie umiarkowane lub znaczne	9	11	11
Rewalidacja dla głęboko niepełnosprawnych	7	4	4
Niepełnosprawność ruchowa i afazja	10	16	16
Niepełnosprawność sprzężona	37	40	39
Słabowidzący/niedowidzący	3	1	2
Słabosłyszący/niemysłzący	8	6	5
Autyzm, Zespół Aspergera	51	58	76
Zagrożeni niedostosowaniem społecznym	8	5	5
Niedostosowani społecznie	-	-	1
Wydane opinie			

Wczesne wspomaganie	63	39	53
Odroczenie obowiązku szkolnego	25	30	39
Pomoc psychologiczno-pedagogiczna	56	53	42
Specyficzne trudności w uczeniu się	94	98	110
Zatrudnienie młodocianych	21	50	32
Indywidualny tok nauki	0	0	0
Priorytet w przyjęciu do szkoły ponadpodstawowej	3	0	0
Dostosowanie wymagań edukacyjnych	205	193	183
Zindywidualizowana ścieżka kształcenia	55	76	67
Zwolnienie z nauki drugiego języka	5	2	2
Przyspieszenie obowiązku szkolnego	-	1	1
Inne	35	10	15
Pomoc bezpośrednia			
Terapia psychologiczna	54	47	56
Psychoterapia	-	-	5
Terapia pedagogiczna	13	23	30
Terapia logopedyczna	54	63	75
Terapia Biofeedback	9	11	10
Terapia integracji sensorycznej	19	14	-
Terapia przetwarzania słuchowego	10	6	-
Inne zajęcia terapeutyczne	-	-	3
Interwencja kryzysowa	-	-	1
Indywidualna praca terapeutyczna	-	-	137
Pomoc grupowa	-	-	4
Zajęcia w szkołach i placówkach	-	-	21
Konsultacje	116	167	36
Porady bez badań	318	239	10
Spotkania zespołu ds. IPET	-	3	-
Udział w radach pedagogicznych	-	1	-
Spotkania z innymi instytucjami	7	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w szkołach i placówkach dla których Powiat Kolski jest organem prowadzącym

Największą pod względem liczby uczniów placówką jest Zespół Szkół Technicznych w Kole, w którym uczy się 792 uczniów w 39 oddziałach, natomiast najmniejszą – Zespół Opiekuńczo-Edukacyjno-Wychowawczy w Kole, liczący 135 uczniów. Średnia wielkość oddziałów jest najwyższa w Liceum Ogólnokształcącym im. Kazimierza Wielkiego w Kole, gdzie wynosi 26,83 ucznia na klasę, co świadczy o dużym zainteresowaniu edukacją ogólnokształcącą. Najmniejsze oddziały występują w Zespole Opiekuńczo-Edukacyjno-Wychowawczym (6,75 ucznia), co wynika z konieczności indywidualnego podejścia do uczniów wymagających specjalistycznej opieki. Najwięcej etatów nauczycielskich przypada na Zespół Szkół Technicznych (68,7), co jest związane z dużą liczbą klas i zróżnicowaną ofertą kształcenia zawodowego. Wysoka liczba etatów (65,6) występuje również w placówce opiekuńczo-wychowawczej, gdzie nauczyciele i specjaliści pracują w mniejszych grupach z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W pozostałych szkołach liczba nauczycieli jest proporcjonalna do liczby uczniów i oddziałów, co pozwala na skuteczną realizację programów nauczania.

Tabela 15. Liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez Powiat Kolski w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego w Kole	778	29	26,83	48,08
Zespół Szkół Technicznych w Kole	792	39	20,30	68,7
Zespół Szkół Ekonomiczno - Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich w Kole	474	20	23,7	39,01
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie	425	18	23,61	35,65
Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu	480	20	24	52,16
Zespół Opiekuńczo - Edukacyjno - Wychowawczy w Kole	135	20	6,75	65,6

Źródło: opracowanie własne.

Należy mieć jednak na uwadze, iż obserwując sytuację demograficzną w kraju – spadek liczby urodzeń, należy spodziewać się trendu spadkowego liczby uczniów w szkołach ponadpodstawowych.

Wyniki matur w powiecie kolskim w ciągu ostatnich trzech lat wykazują ogólną tendencję wzrostową – zdawalność w 2024 roku osiągnęła 86,19%, w porównaniu do 85,17% w 2023 i 80,08% w 2022. Najlepiej wypadło Liceum Ogólnokształcące w Kole, które utrzymuje bardzo wysoki poziom zdawalności powyżej 94% we wszystkich latach. Zespół Szkół Technicznych w Kole wykazuje największe wahania wyników, a w 2024 roku zdawalność spadła w porównaniu do poprzednich lat. Warto zauważyć poprawę wyników w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie, gdzie w 2024 roku zdawalność wzrosła do 86,44% w porównaniu do około 62% w latach 2022–2023.

Tabela 16. Wyniki egzaminu maturalnego w latach 2022-2024

Nazwa szkoły	Rok	Liczba przystępujących	Liczba osób, które zdały	% zdanych	Możliwość poprawy w sierpniu	Liczba osób bez możliwości poprawy
LO w Kole	2024	159	155	97,48	-	-
	2023	207	200	96,62	6	1
	2022	204	193	94,61	10	1
ZSEA w Kole	2024	71	63	88,73	8	0
	2023	89	84	94,38	3	2
	2022	86	82	95,35	3	1
ZST w Kole	2024	49	25	51,02	-	-
	2023	40	29	72,5	8	3
	2022	89	55	61,8	26	8
ZSOiT w Kłodawie	2024	59	51	86,44	4	4
	2023	67	42	62,69	15	10
	2022	69	45	62,22	14	10
ZSRCKU w Kościelcu	2024	53	43	81,13	9	1
	2023	69	47	68,12	21	1
	2022	64	35	54,69	20	9

Źródło: Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w szkołach i placówkach dla których Powiat Kolski jest organem prowadzącym.

Analiza danych z tabeli dotyczącej sześciu szkół ponadpodstawowych z powiatu kolskiego wskazuje, że Zespół Szkół Technicznych w Kole wyróżnia się największą liczbą sal lekcyjnych (43) i komputerów (199), 2

sale sportowe jednak ma niewiele projektorów (3) oraz nie oferuje szafek dla uczniów. Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych w Kole posiada najmniej sal lekcyjnych (18), ale zapewnia halę sportową w dobrym stanie, 122 komputery i najwyższą liczbę stypendystów (7 osób). Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego w Kole ma 32 sale lekcyjne, dwie sale gimnastyczne oraz w sumie 55 komputerów, a także 10 projektorów. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie dysponuje 24 salami, 87 komputerami i 20 projektorami, oferuje też szafki uczniowskie. Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Kościelcu posiada 29 sal, 109 komputerów i wyróżnia się największą liczbą projektorów (25);. Zespół Opiekuńczo-Edukacyjno-Wychowawczy w Kole ma jedynie 20 sal, 10 komputerów i brak stypendystów, jednak zapewnia wiele pomieszczeń związanych z rehabilitacją (małą salę gimnastyczną, salę fitness i pięć sal rehabilitacyjnych) oraz świetlicę czynną od 6:00 do 16:30. We wszystkich szkołach funkcjonuje monitoring, a pod względem zaplecza sportowego każda placówka dysponuje co najmniej jedną salą gimnastyczną w dobrym stanie. W Zespole Szkół Technicznych w Kole uczniowie nie mają dostępu do szafek, natomiast wszystkie placówki zapewniają gabinet pielęgniarski. Świetlice (lub ich odpowiedniki) działają głównie w szkołach prowadzących internat lub mających profil opiekuńczo-wychowawczy. Pracownię językową posiada ZSOiT w Kłodawie. W szkołach nie prowadzono oddziałów dwujęzycznych, integracyjnych czy sportowych.

Tabela 17. Stan bazy dydaktycznej i infrastrukturalnej w szkołach ponadpodstawowych powiatu kolskiego

Nazwa szkoły:	Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego w Kole	Zespół Szkół Technicznych w Kole	Zespół Szkół Ekonomiczno - Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich w Kole	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu	Zespół Opiekuńczo - Edukacyjno - Wychowawczy w Kole
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	32	43	18	24	29	20
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	2 sale gimnastyczne stan dobry (mała i duża), Zespół boisk sportowych OLRLIK- stan dobry, siłownia stan dobry	3 sale gimnastyczne- stan dobry	hala sportowa -stan dobry	Sala gimnastyczna i dwie sale fitness - stan dobry	Sala gimnastyczna- stan dobry, Zespół boisk sportowych ORLIK - stan dobry	1 mała sala gimnastyczna stan dobry, 1 salka fitness- stan dobry, 5 salek rehabilitacyjnych- stan dobry
Pracownie językowe	nie	nie	nie	tak	nie	nie
Klasy dwujęzyczne/sportowe /integracyjne	nie	nie	nie	nie	nie	nie
Komputery do użytku uczniów (szt.)	38 laptopów, 17 komputerów	199	122	87	109	10
Projektory multimedialne (szt.)	10	3	6	20	25	11
Kamery - monitoring szkolny	tak	tak	tak	tak	tak	tak
Szafki dla każdego ucznia	tak	nie	tak	tak	tak	tak
Świetlice	nie	nie	nie	nie	nie	tak (czynna od 6.00-16.30)
Parkingi dla kadry rodziców	tak	nie	tak	tak	tak	tak
Gabinet pielęgniarstwa/stomatologiczny	gabinet pielęgniarstwa - tak	gabinet pielęgniarstwa - tak	gabinet pielęgniarstwa - tak	gabinet pielęgniarstwa- tak	gabinet pielęgniarstwa- tak	gabinet pielęgniarstwa - tak
Liczba stypendystów (os.)	2	1	7 osób	2 osoby	1- osoba	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego.

Na uwagę zasługuje fakt, że w dniu 12 stycznia 2023 roku „Perspektywy” opublikowały Ranking Najlepszych Szkół Ponadpodstawowych 2023. W tym zestawieniu w Zespole Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich Technikum uplasowało się na 161. miejscu w skali kraju (co dało mu 14. pozycję wśród techników w województwie wielkopolskim), uzyskując tym samym prestiżowy tytuł „Srebrnej Szkoły 2023” za lokatę w przedziale 101–300. Liceum ogólnokształcące zajęło natomiast 859. miejsce w skali ogólnopolskiej (83. w województwie), co pozwoliło na przyznanie mu statusu „Brązowej Szkoły 2023” za znalezienie się między 501. a 1000. miejscem w rankingu. Taki wynik świadczy o wysokim poziomie kształcenia oraz rosnącym znaczeniu obu typów szkół w regionie. Szkoła ZSRCKU również otrzymała statut „Brązowej Szkoły 2023.” – zajęła 447 miejsce w kraju, a 41 w województwie w Rankingu Główny Techników 2023.

Warto wspomnieć, że przy ZSRCKU w Kościelcu funkcjonuje internat, który zapewnia opiekę i wychowanie uczniom uczącym się poza miejscem stałego zamieszkania. W roku szkolnym 2023/2024 z internatu korzystało łącznie 179 uczniów (dziewcząt - 122, chłopców - 57), są to uczniowie ZSRCKU w Kościelcu oraz Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Kościelcu.

Na terenie powiatu kolskiego działają również szkoły niepubliczne, dla których Powiat jest organem dotującym :

- Centrum Szkolenia „Wiedza” w Kole,
- Centrum Nauki „Eureka” w Kłodawie,
- Stowarzyszenie „Z Edukacją w Przyszłość” w Korzeczniku,
- Akademicka Szkoła Policealna w Kole,
- Liceum Ogólnokształcące SOKRATES w Kole,
- Innowacyjna Szkoła dla Dorosłych „Przyszłość” w Kłodawie,
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Kole.

1.8. Kultura i sport

Na terenie powiatu kolskiego funkcjonują następujące muzea:

- **Muzeum byłego niemieckiego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmie nad Nerem** – placówka została otwarta 17 czerwca 1990 r. w 2009 r., w wyremontowanym spichlerzu, uruchomiono wystawę stałą poświęconą historii obozu.
- **Muzeum Technik Ceramicznych w Kole** – wystawy stałe to: Fajans kolski – formy, dekoracje i techniki zdobnicze oraz Zabytki ziemi kolskiej na akwarelach Tadeusza Osińskiego.
- **Filia w Kościelcu – Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu** – zlokalizowana w dawnym zajęździe pocztowym. W specjalnie zaaranżowanej sali prezentowana jest historia usług pocztowych. Do najciekawszych eksponatów należą model pierwszego polskiego wagonu pocztowego z 1860 r., dawne aparaty telegraficzne, części umundurowania pocztylionów oraz stare dokumenty i ryciny.
- **Muzeum Regionalne w Przedczu** działa w obrębie pozostałości średniowiecznego zamku, wzniesionego w czasach Kazimierza Wielkiego i skupia się na historii oraz dziedzictwie kulturowym regionu.

Ponadto na terenie powiatu kolskiego działają samorządowe ośrodki kultury. Ważnymi instytucjami kultury w gminach powiatu kolskiego są także biblioteki.

Powiat kolski wyróżnia się najwyższym wskaźnikiem liczby bibliotek publicznych przypadających na 10 tys. mieszkańców – w 2023 r. osiągnął wartość 2,7, podczas gdy średnia krajowa wynosi 2,0, a wojewódzka 1,8. Od 2021 r. widoczna jest jednak nieznaczna tendencja spadkowa (z 2,9 w 2021 r. do 2,7 w 2023 r.). Pod

względem liczby czytelników na 1000 mieszkańców (96 w 2023 r.) powiat ustępuje zarówno Polsce (141), jak i Wielkopolsce (130). Równocześnie w latach 2021–2023 odnotowano wzrost wypożyczeń na jednego czytelnika (z 17,9 do 20,5), co pozwoliło przekroczyć średnią dla Polski (18,4) i zbliżyć się do wojewódzkiej (21,5). Z powyższych danych wynika, że choć szeroka dostępność bibliotek publicznych w powiecie przekłada się na coraz większą liczbę wypożyczeń, w dalszym ciągu należy wspierać działania zwiększające liczbę czytelników, by osiągnąć wyższe wskaźniki regionu i kraju.

Tabela 18. Podstawowe wskaźniki dotyczące funkcjonowania bibliotek publicznych i poziomu czytelnictwa w Polsce, województwie wielkopolskim oraz powiecie kolskim w latach 2021–2023

Nazwa	Biblioteki publiczne na 10 tys. ludności			Czytelnicy publicznych bibliotek na 1000 ludności			Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika (wol.)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Kraj	2	2	2	127	135	141	18,5	18,6	18,4
Województwo wielkopolskie	1,9	1,8	1,8	117	124	130	21,7	21,7	21,5
Powiat kolski	2,9	2,8	2,7	97	91	96	17,9	19,2	20,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W latach 2021–2023 w powiecie kolskim widoczny jest wyraźny wzrost ogólnej liczby imprez (z 197 do 309), co świadczy o rosnącej aktywności kulturalnej i rekreacyjnej. Szczególnie dynamicznie rozwijały się pokazy teatralne, których liczba wzrosła ponad trzykrotnie (z 13 do 47). Wyraźną tendencję wzrostową odnotowano także w seansach filmowych (z 20 do 70), a koncerty utrzymują się na wysokim poziomie (58 w 2023 roku).

Analiza tych danych potwierdza stopniową intensyfikację życia kulturalnego i rekreacyjnego w Powiecie Kolskim, co może skutkować większą integracją mieszkańców oraz rozwojem oferty spędzania wolnego czasu.

Tabela 19. Tabela 2. Liczba imprez kulturalnych, artystycznych i sportowo-rekreacyjnych w Powiecie Kolskim według rodzaju w latach 2021–2023

Rodzaj imprezy	2021	2022	2023
Imprezy ogółem	197	249	309
Seanse filmowe	20	43	70
Wystawy ogółem	19	8	7
Festiwale i przeglądy artystyczne	10	14	11
Koncerty	25	51	58
Prelekcje, spotkania, wykłady	19	12	25
Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	24	16	28
Konkursy	30	32	21
Pokazy teatralne	13	39	47
Konferencje	11	1	2
Warsztaty	21	25	25

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL.

Powiat kolski może poszczycić się bogatą ofertą wydarzeń o charakterze kulturalnym, rozrywkowym i sportowym. Pełni przy tym rolę zarówno organizatora, jak i współorganizatora licznych imprez o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim, a niekiedy międzynarodowym. Jednym z najbardziej rozpoznawalnych, cyklicznych przedsięwzięć jest: Gala Mistrzów Powiatu Kolskiego, Powiatowe Morsowanie, Powiatowy Dzień Kobiet. Każdego roku, wspólnie z gminami, przygotowywane są Dożynki Powiatowo-Gminne, a w Karszewie (gm. Dąbie) odbywa się „Dzień Ogórka”, stanowiący doskonałą formę promocji lokalnej produkcji i przetwórstwa tego warzywa.

Stałym elementem kalendarza są Powiatowe Zawody Strzeleckie o Puchar Starosty Kolskiego oraz Powiatowe Obchody Dnia Ziemi i Lasu w Szkółce Zespołowej Kiejsze, które pogłębiają świadomość ekologiczną młodzieży. W gminie Kościelec odbywają się jedne z największych targów rolniczych

w województwie, organizowane przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu. Co dwa lata, przy współudziale Zarządu Powiatowego OSP oraz Komendy Powiatowej PSP, rozgrywane są Zawody Sportowo-Pożarnicze, w których drużyny Ochotniczych Straży Pożarnych prezentują swoje umiejętności. Powiat angażuje się również w organizację Koło Blues Festival (połączonego z Międzynarodowym Złotem Motocykli i Automobili).

W latach 2021–2023 zauważalny jest istotny wzrost nakładów na kulturę i dziedzictwo narodowe (z ok. 187 tys. zł do ponad 275 tys. zł). W tym samym okresie niemal dwukrotnie zwiększyła się liczba osób odwiedzających instytucje kultury, co może świadczyć o rosnącym zainteresowaniu ofertą, muzeów, wystaw i koncertów. Z kolei wydatki na kulturę fizyczną, sport i rekreację początkowo utrzymywały się na wysokim poziomie, by w 2022 roku wyraźnie spaść, a następnie częściowo się odbudować. W 2023 roku nakłady na tę dziedzinę wyniosły ponad 141 tys. zł, co sugeruje, że samorząd stopniowo zwiększa wsparcie na rozwój aktywności fizycznej mieszkańców.

Dane potwierdzają rosnącą rolę funduszy publicznych w promowaniu i kształtowaniu oferty kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej w powiecie.

Tabela 20. Wydatki budżetowe JST na kulturę i sport oraz liczba odwiedzających instytucje kultury w latach 2021–2023

Wskaźnik	2021	2022	2023
Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę i dziedzictwo narodowe (zł)	1 86 991,30	190 888,90	275 695,90
Liczba osób odwiedzających, muzea, wystawy, koncerty	43 108	84 252	94 601
Wydatki ogółem z budżetu JST na kulturę fizyczną, sport i rekreację (zł)	258 860,00	130 993,70	141 539,90

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego (analizy.monitorrozwoju.pl).

1.9. Ochrona zdrowia

Do ustawowych zadań własnych powiatu należą działania z zakresu promocji i ochrony zdrowia, jednostkami realizującymi te zadania na terenie powiatu kolskiego są:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kole,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kole,
- Wydział Kadr, Płac i Zdrowia w Kole.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Kole, zwany dalej: „Zakładem” jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą, wykonującym działalność leczniczą, pokrywającym z posiadanych środków i uzyskiwanych przychodów koszty swojej działalności i regulującym swoje zobowiązania. Nadzór nad Zakładem sprawuje podmiot tworzący, którym jest Powiat Kolski. Zakład działa m.in. na podstawie:

- Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. Nr 112, poz. 654 z późniejszymi zmianami), zwanej w dalszej części Statutu „ustawą”,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t.: Dz.U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 z późniejszymi zmianami),
- Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t.: Dz.U. z 2009r. Nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz.1240 z późniejszymi zmianami).

Siedziba Zakładu mieści się pod adresem: Koło 62-600, ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 25. Zasadniczy obszar działania Zakładu obejmuje teren Powiatu Kolskiego, może obejmować też swoim działaniem ogół mieszkańców całego kraju oraz cudzoziemców.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej należy do sieci Szpitali I stopnia, a w 2023 roku udzielał świadczeń zdrowotnych w następujących zakresach z leczenia szpitalnego: choroby wewnętrzne; chirurgia ogólna; pediatria; położnictwo i ginekologia; neonatologia oraz izba przyjęć.

W ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w 2023 roku działały następujące poradnie przyszpitalne: poradnia położniczo-ginekologiczna; poradnia chirurgii ogólnej; poradnia kardiologiczna; poradnia urologiczna; poradnia pulmonologiczna; poradnia onkologiczna, poradnia alergologiczna, poradnia chorób metabolicznych; poradnia leczenia bólu oraz poradnia pediatryczna (poszpitalna).

Szpital umożliwia w obrębie ambulatoryjnych świadczeń diagnostycznych wykonanie badań USG i diagnostyki kardiologicznej. Przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kole działa Podstawowa Opieka Zdrowotna, która udziela świadczeń w zakresie: lekarza POZ; pielęgniarki POZ; położnej POZ oraz transportu sanitarnego w POZ. Świadczenia w tym zakresie udzielane są w dni powszednie w godzinach od 8.00 do 18.00.

W latach 2021–2023 odnotowano stopniowy wzrost liczby hospitalizowanych pacjentów na oddziałach SPZOZ w Kole:

- 2021 r.: ok. 7,3 tys. pacjentów (6 oddziałów),
- 2022 r.: 8 349 pacjentów (5 oddziałów),
- 2023 r.: 8 193 pacjentów (5 oddziałów).

Równocześnie wzrastała liczba porad udzielanych w poradniach specjalistycznych (odpowiednio: 16,3 tys. w 2021 r., 17 976 w 2022 r. i 20 815 w 2023 r.). w ramach świadczeń ambulatoryjnych pacjenci mogą korzystać m.in. z badań USG oraz diagnostyki kardiologicznej.

Dodatkowo na terenie SPZOZ w Kole dostępna jest nocna i świąteczna opieka lekarska i pielęgniarska. Poniżej przedstawiono trzy zestawienia danych dotyczących świadczeń POZ i PNs w różnych zakresach czasowych.

Tabela przedstawia liczbę świadczeń medycznych udzielonych w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej oraz nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej w latach 2019–2023. W 2020 roku nastąpił istotny spadek liczby udzielanych świadczeń, co mogło mieć związek z ograniczeniami wywołanymi pandemią. Od 2021 roku widoczna jest tendencja wzrostowa, zwłaszcza w zakresie nocnej i świątecznej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej. Rok 2023 charakteryzuje się najwyższą łączną liczbą świadczeń w analizowanym okresie – przekraczającą 27 tysięcy. Na podstawie tych danych można zauważyć stopniowy powrót do intensywniejszego korzystania z usług medycznych po okresie pandemicznym.

Tabela 21. Liczba udzielonych świadczeń w ramach POZ i nocnej/świątecznej opieki w Powiecie Kolskim w latach 2019–2023

Zakres świadczeń	2019	2020	2021	2022	2023
Nocna i świąteczna opieka lekarska i pielęgniarska	16 011	9 500	8 578	11 460	12 823
Położne	1 491	1 469	1 333	2 096	1 667
Lekarz i pielęgniarka (POZ)	14 280	8 675	8 652	10 203	12 582
Razem	31 782	19 644	18 563	23 759	27 072

Źródło: Raport o stanie Powiatu Kolskiego 2021-2023

Najistotniejszym wyzwaniem pozostaje kondycja finansowa szpitala. Strata netto SPZOZ w Kole, narastająca od lat ubiegłych, wynosiła na koniec 2021 r. – 681 tys. zł, na koniec 2022 r. – 4,42 mln zł, a w 2023 r. – 7,73 mln zł. Łączna kwota niespłaconych kredytów i pożyczek na dzień 31.12.2023 r. przekroczyła 10,8 mln zł. Powiat Kolski, będący organem tworzącym szpital, regularnie wspiera go finansowo m.in. poprzez inwestycje modernizacyjne oraz dofinansowanie do zakupu sprzętu.

Powiat Kolski corocznie współfinansuje modernizacje i doposażenie kolskiego szpitala, m.in.:

- przebudowę oddziałów (chirurgicznego, wewnętrznego, sfinansowanie sali porodowej do porodów rodzinnych),
- zakup ambulansów i specjalistycznego wyposażenia medycznego,
- realizację projektów informatycznych (wdrożenie Elektronicznej Dokumentacji Medycznej).

W latach 2021–2023 kontynuowano także akcje profilaktyczne, m.in.:

- Profilaktyka czerniaka – we współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi;
- Bezpłatne badania mammograficzne dla mieszkanki powiatu (przebadano od 400 do 600 kobiet rocznie);
- Konferencje Kardiologiczno-Kardiochirurgiczne – organizowane corocznie, mające na celu promocję wiedzy o chorobach układu krążenia i ich zapobieganiu.

W czasie pandemii COVID-19 (szczególnie lata 2021–2022) szpital prowadził punkty szczepień i wymazów, zaś Starostwo Powiatowe w Kole wspierało to przedsięwzięcie finansowo i logistycznie.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kole realizuje obowiązki związane z ochroną zdrowia publicznego, wynikające z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Głównym celem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze powiatu kolskiego jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych oraz kształtowania odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych. Powiatowa Stacja wykonuje zadania poprzez:

1. Prowadzenie spraw w zakresie nadzoru sanitarnego, w tym czynności kontrolnych w ramach:
 - nadzorowania oraz egzekwowania higienicznych warunków pracy w zakładach pracy,
 - sprawowania nadzoru nad warunkami procesów nauczania i wychowania oraz warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży,
 - nadzorowania warunków higieny środowiska, obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc zbiorowego wypoczynku i rekreacji,
 - nadzorowania bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku,

- zapobiegawczego nadzoru sanitarnego,
- 2. Działalność przeciwepidemiczną, w tym planowanie i współuczestniczenie w działaniach zapobiegających szerzeniu się chorób wysoce zakaźnych i szczególnie niebezpiecznych.
- 3. Prowadzenie postępowania w sprawie choroby zawodowej.
- 4. Inicjowanie, organizowanie, koordynowanie, prowadzenie i nadzorowanie działalności na rzecz promocji zdrowia.
- 5. Opracowywanie analiz i ocen, w tym środowiskowych i epidemiologicznych.
- 6. Prowadzenie sprawozdawczości z zakresu statystyki publicznej.
- 7. Opracowywanie projektów planów pracy oraz sprawozdań z działalności Powiatowej Stacji.
- 8. Przygotowywanie wniosków o ukaranie w sprawach o wykroczenia.
- 9. Przygotowywanie spraw związanych z wszczęciem i prowadzeniem dochodzenia oraz wnoszenie i popieranie aktów oskarżenia.

Na terenie powiatu kolskiego Inspekcja Sanitarna podejmuje działania nadzorujące w następujących obszarach:

- bezpieczeństwo żywności i żywienia,
- bezpieczeństwo zdrowotne wody,
- warunki higieny środowiska, obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc zbiorowego wypoczynku i rekreacji,
- warunki bezpieczeństwa i higieny na stanowiskach pracy,
- zapobiegawczy nadzór sanitarny,
- oświata zdrowotna i promocja zdrowia.

W 2024 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kole realizowali programy edukacyjno-profilaktyczne:

- Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę”
- „Bieg po zdrowie”
- „Czyste powietrze wokół nas”
- „Skąd biorą się produkty ekologiczne”
- „Mam zdrowe zęby”
- „Mamo, tato, co wy na to?”
- „Znamie ! Znam je?”
- „Mały kleszcz, Duży problem”
- „Narkotyki i dopalacze zabijają”
- Profilaktyka nowotworów jąder i prostaty

PPIS w Kole był organizatorem wydarzeń i działań o charakterze profilaktycznym dla mieszkańców powiatu kolskiego:

- Kolski MARSZ Życia w ramach profilaktyki Raka Piersi
- Tydzień Zdrowia
- Olimpiada Wiedzy o HIV
- Prelekcje, pogadanki w zakładach pracy, placówkach edukacyjno-wychowawczych oraz stoiska edukacyjno-informacyjne na całorocznych imprezach plenerowych odbywających się w powiecie kolskim.

1.10. Pomoc społeczna i wsparcie rodziny

Do zadań własnych powiatu należy realizacja zadań publicznych o charakterze ponadgminnym w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, polityki prorodzinnej oraz wspierania osób niepełnosprawnych. W powiecie kolskim pomoc społeczną realizuje się m.in. poprzez programy:

- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych powiatu kolskiego na lata 2021-2025,
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025,

- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Zasobami instytucjonalnymi pomocy i wsparcia działającymi na terenie powiatu są:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Kole,
- Dom Pomocy Społecznej dla dorosłych Zgromadzenia Sióstr Matych Misjonek Miłosierdzia (Orionistek) w Kole,
- Warsztat Terapii Zajęciowej KSON „Sprawni Inaczej” w Kole,
- Warsztat Terapii Zajęciowej PSONI w Kole,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Kłodawie.

Jednostką realizującą zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej jest **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole**. Rodzinna piecza zastępcza realizowana jest głównie poprzez wspieranie rodzin zastępczych będących czasową formą opieki nad małoletnim dzieckiem, którego biologiczni rodzice są nieznani albo są pozbawieni lub ograniczeni we władzy rodzicielskiej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole nadzoruje rodziny zastępcze oraz współpracuje z ośrodkami adopcyjnymi, sądami, placówkami oświatowymi i ośrodkami pomocy społecznej. Systematyczne szkolenia i pomoc merytoryczna pozwalają rodzinom zastępczym sprostać wyzwaniom związanym z opieką i wychowaniem dzieci o zróżnicowanych potrzebach.

W powiecie kolskim w ostatnich latach utrzymuje się stała tendencja wzrostowa zarówno w zakresie liczby rodzin zastępczych, jak i liczby przebywających w nich dzieci. Najwięcej dzieci trafia do rodzin spokrewnionych, co wskazuje na ważną rolę dziadków oraz starszego rodzeństwa w zapewnianiu opieki zastępczej. Mimo ciągłego rozwoju pieczy zastępczej, wciąż istnieje zapotrzebowanie na nowe rodziny – zwłaszcza dla starszych podopiecznych oraz licznych rodzeństw – tak aby uniknąć umieszczania ich w instytucjonalnych formach opieki i zapewnić im warunki jak najbardziej zbliżone do domowych.

Tabela 22. Rodzinna piecza zastępcza w powiecie kolskim w latach 2020–2023

Typ rodzin zastępczych	2020	2021	2022	2023
Spokrewnione	37 rodzin / 52 dzieci	36 rodzin / 55 dzieci	41 rodzin / 58 dzieci	41 rodzin / 57 dzieci
Niezawodowe	15 rodzin / 24 dzieci	11 rodzin / 18 dzieci	11 rodzin / 17 dzieci	16 rodzin / 25 dzieci
Zawodowe	3 rodziny / 20 dzieci	3 rodziny / 8 dzieci	3 rodziny / 14 dzieci	4 rodziny / 33 dzieci
RAZEM	55 rodzin / 96 dzieci	50 rodzin / 81 dzieci	55 rodzin / 89 dzieci	61 rodzin / 115 dzieci

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Kole.

Jedną z form instytucjonalnej pieczy zastępczej są placówki opiekuńczo-wychowawcze. Skierowanie dziecka do instytucjonalnej pieczy zastępczej może mieć miejsce dopiero w sytuacji braku możliwości umieszczenia go w rodzinnej formie pieczy zastępczej. Na terenie powiatu kolskiego nie funkcjonuje żadna placówka opiekuńczo wychowawcza. W związku z powyższym postanowienia Sądu Rejonowego w Kole, w sprawie umieszczeń dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej są realizowane poprzez umieszczanie małoletnich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez inne powiaty i wymagają zawarcia stosownych porozumień.

PCPR w Kole prowadzi także specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne w ramach zatrudnionych przez tutejsze Centrum specjalistów: psychologa, pedagoga, radcę

prawnego i pracowników socjalnych. W celu działań edukacyjnych przeprowadzane są pogadanki m.in. na temat: rodzaju przemocy, konsekwencji przemocy, najczęściej spotykanych postaci zachowań, sytuacji nadzwyczajnych, najczęściej spotykanych błędów wychowawczych oraz ich wpływu na rozwój dziecka, skutków przemocy oraz jej negatywnego wpływu na rozwój i zachowanie dziecka, zagadnień związanych z adaptacją psychospołeczną rodziny i dziecka po traumatycznych przeżyciach oraz jak pomóc dziecku w odnajdywaniu siebie, podczas spotkań dotyczących oceny sytuacji dziecka w rodzinie oraz podczas grup wsparcia.

Na terenie powiatu kolskiego funkcjonują 3 środowiskowe domy samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kole - posiada 25 miejsc w ramach pobytu dziennego;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dębnie Królewskim - posiada 20 miejsc w ramach pobytu dziennego;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbiu - posiada 14 miejsc w ramach pobytu stacjonarnego i 16 miejsc na pobyt dzienny dla chorych z terenu gminy Dąbie.

Najistotniejszymi problemami społecznymi, z jakimi borykają się mieszkańcy powiatu są: niepełnosprawność, uzależnienia (przede wszystkim od alkoholu), wielodzietność, przemoc w rodzinie, bezradność opiekuńczo - wychowawcza rodzin.

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zalicza się uczestnictwo tych osób w **warsztatach terapii zajęciowej** oraz w **turnusach rehabilitacyjnych**. Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W powiecie kolskim w 2023 r. funkcjonowały 3 Warsztaty Terapii Zajęciowej:

- Warsztat Terapii Zajęciowej PSONI Koło w Kole,
- Warsztat Terapii Zajęciowej przy Kolskim Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej” w Kole,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Kłodawie.

Co istotne, PCPR w Kole w corocznym sprawozdaniu z działalności w 2023 roku wykazał potrzeby z zakresu pomocy społecznej w powiecie kolskim. Są nimi:

- dążenie do zwiększenia liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych w celu ograniczenia liczby dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej - promocja rodzicielstwa zastępczego,
- utworzenie rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia opiekuńczego,
- utworzenie rodziny zastępczej specjalistycznej,
- dalszy rozwój współpracy z instytucjami pracującymi na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (sąd, ośrodek adopcyjny, szkoły, przedszkola, poradnie, ośrodki pomocy społecznej, policja itp.),
- rozszerzenie działań w zakresie interwencji kryzysowej,
- kontynuacja Programu „Aktywny Samorząd”, „Asystent Osobisty osoby Niepełnosprawnej” i „Programu wyrównywania różnic między regionami III”,
- Podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej w PCPR kadry.

Należy mieć na uwadze, iż postępujący wzrost senioralnego obciążenia demograficznego będzie skutkował koniecznością rozszerzenia i dostosowania usług społecznych dla seniorów w powiecie kolskim.

1.11. Otoczenie powiatu i współpraca samorządowa

W powiecie kolskim do Krajowego Systemu Sądowego wpisano 293 podmioty. Są to m.in. stowarzyszenia zwykłe, fundacje, ochotnicze straże pożarne, koła gospodyń wiejskich czy kluby sportowe. To organizacje o charakterze społecznym, sportowym, oświatowym, kulturalnym, religijnym lub innym. Do ich głównych zadań należy wsparcie działań z zakresu upowszechnienia kultury fizycznej i sportu, kultury, sztuki, oświaty, promocji zdrowego trybu życia czy dziedzictwa narodowego.

Współpraca powiatu kolskiego z organizacjami pozarządowymi opiera się na corocznie uchwalanych programach współpracy, tworzonych zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z zestawień za lata 2021–2023 wynika, że Powiat Kolski konsekwentnie realizuje zadania publiczne w trzech głównych obszarach:

- wspierania rozwoju kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wsparcia działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej (sportu).

W każdym z analizowanych lat ogłaszane były otwarte konkursy ofert w wymienionych obszarach. Zauważalny jest wzrost liczby propozycji składanych przez podmioty pozarządowe szczególnie w dziedzinie sportu – od 36 ofert (26 organizacji) w 2021 r. do 37 ofert (26 organizacji) w 2023 r. W obszarze kultury fizycznej w 2022 r. przyjęto najwięcej zgłoszeń (48 ofert od 34 podmiotów). Stabilna pozostaje liczba ofert w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego (od 9-13 organizacji w 2021 i 2022 r. do 12 organizacji w 2023 r.).

Tabela 23. Porównanie liczby ofert konkursowych w latach 2021–2023

Rodzaj zadania publicznego	2021	2022	2023
Dzieci i młodzież (w tym wypoczynek)	10 ofert (8 org.)	8 ofert (7 org.)	7 ofert (6 org.)
Kultura fizyczna (sport)	36 ofert (26 org.)	48 ofert (34 org.)	37 ofert (26 org.)
Kultura, sztuka, dziedzictwo narodowe	12 ofert (9 org.)	17 ofert (13 org.)	17 ofert (12 org.)

Źródło: Raport o stanie Powiatu Kolskiego 2021-2023.

Z roku na rok wzrasta dofinansowanie na zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej:

- 2021 – 80 000 zł;
- 2022 – 86 000 zł;
- 2023 – 91 300 zł.

Natomiast środki na wspieranie kultury najbardziej wzrosły między 2022 a 2023 rokiem (z 35 000 zł do 95 000 zł). Stałe pozostaje dofinansowanie na rzecz dzieci i młodzieży: w 2021 i 2022 było to 23 000 zł, zaś w 2023 – 26 500 zł. Szczegóły ukazuje tabela poniżej.

Tabela 24. Porównanie środków przyznanych w latach 2021–2023 (w zł)

Rodzaj zadania	2021	2022	2023
Kultura i dziedzictwo narodowe	32 000	35 000	95 000
Działalność na rzecz dzieci i młodzieży	23 000	23 000	26 500
Kultura fizyczna (sport)	80 000	86 000	91 300

Źródło: Raport o stanie Powiatu Kolskiego 2021-2023

W obszarze kultury, sztuki i dziedzictwa narodowego współpraca powiatu kolskiego z organizacjami pozarządowymi koncentrowała się na wspieraniu różnorodnych inicjatyw artystycznych i historycznych. Przykładem były festiwale i warsztaty (m.in. wieloletnie przedsięwzięcia Manufaktury Piosenki Harcerskiej „Wartaki”), obchody 100-lecia Miejskiego Klubu Sportowego Olimpia Koło czy projekty służące popularyzacji lokalnych tradycji (np. działania Stowarzyszenia Budowy Pomnika-Ławeczki Czesława Freudenreicha). W zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży wprowadzono dofinansowania pozwalające na organizację letnich i zimowych obozów oraz półkolonii, także z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Dużym zainteresowaniem cieszyły się obozy sportowe, szczególnie w dyscyplinach takich jak karate, piłka nożna czy pływanie. Z kolei w dziedzinie kultury fizycznej cały czas rozwijano systematyczne szkolenia w sekcjach sportowych (m.in. kluby piłkarskie i taneczne), a także organizowano turnieje, rajdy rowerowo-kajakowe i integracyjne imprezy rekreacyjne, skierowane do zróżnicowanych grup wiekowych.

W latach 2021 i 2022 Zarząd Powiatu Kolskiego nie udzielał wsparcia w trybie art. 19a (tzw. małe granty). Dopiero w 2023 roku z takiej formy skorzystało Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Kole (orkiestra), otrzymując dotację na organizację akademii muzycznej. Niezmiennym elementem współpracy pozostaje również coroczny konkurs, w wyniku którego wyłaniane są organizacje prowadzące punkty nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Analiza lat 2021–2023 pokazuje systematyczne umacnianie współpracy samorządu powiatu kolskiego z sektorem pozarządowym. Rośnie liczba inicjatyw zwłaszcza w zakresie kultury fizycznej, a jednocześnie znacząco wzrasta dofinansowanie zadań dotyczących ochrony lokalnego dziedzictwa i upowszechniania kultury. Wsparcie dla działań skierowanych do dzieci i młodzieży pozostaje stabilne, co pozwala na utrzymanie i rozwijanie różnorodnych form wypoczynku. Dzięki temu oferta dla mieszkańców powiatu staje się coraz bardziej atrakcyjna i zróżnicowana, przyczyniając się do zwiększenia aktywności społecznej i kulturalnej na terenie powiatu kolskiego.

Powiat kolski jest aktywnym uczestnikiem różnych stowarzyszeń, odzwierciedlając różnorodność działań na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego. **Związek Powiatów Polskich** jest platformą, gdzie powiat uczestniczy w wymianie doświadczeń i kształtowaniu wspólnej polityki samorządowej. **Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych** wspiera rozwój kompetencji pracowników administracji samorządowej, natomiast **Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski** integruje szczeble samorządu terytorialnego.

Powiat kolski współpracuje z licznymi podmiotami lokalnymi i zagranicznymi, m.in. z Powiatem Dzierżoniowskim, Miastem Reinbek w Niemczech czy Jednostkami OSP z terenu powiatu. Działania obejmują wymianę młodzieży, współorganizację imprez sportowych i charytatywnych (np. ze Stowarzyszeniem Malinowa Mamba), inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa (Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat), a także wspólne upamiętnianie historii w porozumieniu z Muzeum Martyrologicznym w Żabikowie. Istotną część tej kooperacji bazuje na ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co pozwala na wsparcie stowarzyszeń sportowych (m.in. Miejski Klub Sportowy Olimpia Koło), artystycznych (Manufaktura Piosenki Harcerskiej „Wartaki”) czy kół gospodyń wiejskich. Dzięki temu możliwe jest finansowanie oraz organizacja różnorodnych inicjatyw kulturalnych, edukacyjnych i prospołecznych, przyczyniających się do rozwoju i integracji społeczności powiatu.

1.12. Bezpieczeństwo publiczne

Stan i rodzaje przestępczości

Na terenie powiatu funkcjonuje **Komenda Powiatowa Policji w Kole**, działająca w przedstawionej poniżej strukturze, w ramach której swoje podstawowe zadania realizowały następujące ogniwa:

- **Wydział Kryminalny**, w skład którego wchodzi: Referat Operacyjno-Rozpoznawczy; Referat Dochodzeniowo-Śledczy; Referat do Walki z Przestępczością Gospodarczą;
- **Wydział Prewencji**, w skład którego wchodzi: Ogniwo Patrolowo-Interwencyjne; Rewir Dzielnicowych; Zespół Dyżurnych; Zespół ds. Nieletnich i Patologii; Zespół ds. Wykroczeń; Zespół ds. Organizacji Służby;
- **Wydział Ruchu Drogowego**, w skład którego wchodzi: asystenci, kontrolerzy oraz referenci ruchu drogowego;
- **Wydział Ogólny**, w skład którego wchodzi: Zespół Prezydialny, Kadr i Szkolenia; Zespół Finansów i Zaopatrzenia;
- **Stanowiska samodzielne**: Zespół ds. Ochrony Informacji Niejawnych Jednoosobowe Stanowisko ds. Prasowo - Informacyjnych.

Z corocznych sprawozdań Komendanta Powiatowego Policji w Kole wynika, że na terenie powiatu kolskiego w omawianym okresie (2021–2023) odnotowano łącznie od ponad 1000 do blisko 1400 czynów przestępczych rocznie, spośród których znaczna część miała charakter kryminalny. W roku 2021 stwierdzono 1433 czyny zabronione, rok później odnotowano 1333, zaś w 2023 – 1075. W liczbie tej ujęte są m.in. przestępstwa przeciwko mieniu (kradzieże, włamania), przestępstwa rozbójnicze, uszczerbki na zdrowiu czy bójki i pobicia.

Wspólnym mianownikiem dla wszystkich trzech lat jest utrzymywanie się stosunkowo wysokiej liczby czynów o charakterze gospodarczym (zwłaszcza przestępstw akcyzowych i związanych z nielegalnym obrotem towarami bez znaków skarbowych). Również w zakresie przestępczości nieletnich (czyny karalne i wykroczenia) odnotowywano kilkanaście do kilkudziesięciu przypadków rocznie.

Wskaźniki wykrywalności za poszczególne lata wahały się w granicach od ponad 80% w 2021 i 2022 roku, do nieco poniżej tego progu w 2023 roku. Istotnym elementem pozostaje stała liczba zatrzymań sprawców na gorącym uczynku. W latach 2021–2023 każdego roku takich zatrzymań odnotowywano od około 250 do niemal 330 przypadków. To pokazuje, że priorytetem Policji jest szybkie reagowanie na zgłoszenia i wzmocniona obecność patroli szczególnie w miejscach częstej koncentracji zdarzeń (np. w rejonie sklepów, dworców, na głównych ulicach itp.).

Tabela 25. Porównanie wybranych wskaźników przestępczości w latach 2021–2023

Rok	Łączna liczba czynów przestępczych	Przestępstwa charakterze kryminalnym	Wskaźnik wykrywalności [%]	Zatrzymani na gorącym uczynku
2021	1433	821	83,9	250
2022	1333	633	82,5	324
2023	1075	646	80,2	294

Źródło: Raport o stanie Powiatu Kolskiego 2021–2023

Na podstawie powyższych danych wnioskuje się, że liczba przestępstw ogółem sukcesywnie spada w ostatnich trzech latach, choć w pewnych kategoriach (zwłaszcza rozboje czy kradzieże rozbójnicze)

mogą występować lokalne wahania. Niemniej systematyczna aktywność Policji, prowadzona w formie działań prewencyjnych i kontrolnych, przynosi pozytywne rezultaty.

Bezpieczeństwo drogowe

Analiza wypadków i kolizji drogowych w latach 2021–2023 w powiecie kolskim wskazuje, że corocznie dochodziło do kilkudziesięciu wypadków, w których życie traciło od 5 do 8 osób (z niewielkimi wahaniami). Głównymi przyczynami tych zdarzeń pozostają nadmierna prędkość, nieustąpienie pierwszeństwa czy nieprawidłowe manewry (skręcanie, wyprzedzanie). W dalszym ciągu podkreśla się też problem pieszych poruszających się po zmroku bez elementów odblaskowych, co negatywnie wpływa na ich widoczność.

Policjanci Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Kole przeprowadzają każdego roku kilkanaście do kilkudziesięciu tysięcy badań trzeźwości uczestników ruchu, co przekłada się na ujawnianie około dwustu–trzystu nietrzeźwych kierujących rocznie. W związku z tym kontynuowane są działania uświadamiające (kampanie edukacyjne, spotkania w szkołach i domach seniora), a także zaostrzenie sankcji wobec kierowców łamiących przepisy.

Tabela 26. Zestawienie wypadków i kolizji drogowych w latach 2021–2023

Rok	Wypadki	Osoby zabite	Osoby ranne	Kolizje
2021	49	8	50	605
2022	62	8	63	573
2023	56	7	67	602

Źródło: Raport o stanie Powiatu Kolskiego 2021-2023

Z powyższego zestawienia wynika, że liczba wypadków w 2022 roku była wyższa w porównaniu do 2021. Rok 2023 przyniósł niewielki spadek liczby wypadków w stosunku do 2022, ale wzrost liczby osób rannych. Kolizje zaś oscylują w granicach 570–600 zdarzeń rocznie. Policja i samorządy podejmują w związku z tym szereg inicjatyw mających na celu poprawę bezpieczeństwa (m.in. modernizacje przejść dla pieszych, uspokojenie ruchu w centrach miejscowości czy doświetlanie niebezpiecznych skrzyżowań).

Bezpieczeństwo przeciwpożarowe

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska nie tylko przed pożarem (jak sugeruje sama nazwa), ale również przed klęską żywiołową lub innymi miejscowym zagrożeniem (czyli zdarzeniem wynikającym z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędącej pożarem ani klęską żywiołową stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska) poprzez:

- zapobieganie powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia oraz na rzecz ochrony ludności,
- zapewnienie środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia oraz na rzecz ochrony ludności,
- prowadzenie działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Na terenie powiatu kolskiego funkcjonuje mocno rozbudowany Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy (KSRG) jako integralna część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa który tworzy Państwowa Straż Pożarna (JRG) oraz 16 spośród 95 jednostek ochotniczych straży pożarnych. Celem KSRG jest właśnie ratowanie życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie, zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń.

Jednym z ustanowionych zadań Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej jest organizowanie na obszarze powiatu KSRG oraz szkolenie i przygotowanie do działań ratowniczych ochotniczych straży pożarnych

Jednostkę ratowniczo – gaśniczą na dzień 31.12.2023 r. stanowiło 41 funkcjonariuszy pełniących służbę w systemie zmianowym oraz dowódca JRG i z-ca dowódcy JRG pełniący służbę w systemie codziennym. W 2023 roku do dyspozycji przygotowanych było 13 pojazdów samochodowych, w tym 4 gaśnicze (1 samochód ratowniczo-gaśniczy ciężki, 3 samochody ratowniczo - gaśnicze średnie) oraz 9 specjalnych (1 samochód podnośnik hydrauliczny, 3 samochody operacyjne, 2 samochody SLBus, 1 samochód kwatermistrzowski SLKw oraz 2 samochody rozpoznawczo-ratownicze JRG).

W szeregach Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu kolskiego na koniec 2023 r. znajdowało się 779 strażaków ochotników mogących brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. Jednostki, które są zdolne do podjęcia działań ratowniczo - gaśniczych posiadają 63 pojazdy samochodowe, w tym 48 samochodów ratowniczo – gaśniczych, 15 samochodów specjalnych w tym 7 samochodów lekkich ratownictwa technicznego, 1 samochód operacyjny, 3 samochody rozpoznania ratowniczego, 2 pojazdy ratownictwa wodnego, 2 podnośniki hydrauliczne.

W latach 2021–2023 liczba interwencji strażaków wahała się między niecałym tysiącem a ponad 1600 zdarzeniami rocznie. Dominowały miejscowe zagrożenia (np. wypadki komunikacyjne, usuwanie skutków nawałnic czy zabezpieczanie terenu), ale znaczący był również poziom pożarów – od kilkuset rocznie.

Poniższe zestawienie obrazuje, że w większości są to tzw. małe pożary (np. wypalanie traw, niewielkie pożary obiektów gospodarczych), choć zdarzały się również pożary o większej skali wymagające użycia kilku zastępów straży pożarnej.

Tabela 27. Zestawienie zdarzeń z obszaru bezpieczeństwa pożarowego w latach 2021-2023

Rodzaj zdarzenia	2021	2022	2023
OGÓŁEM	1465	1618	988
Pożary	242	306	324
Małe	235	291	315
Średnie	6	15	7
Duże	1	0	1
Bardzo Duże	0	0	1
Miejscowe Zagrożenia	1153	1226	621
Małe	52	91	66
Lokalne	1087	1114	537
Średnie	12	16	17
Duże	2	4	1
Gigantyczne	0	1	0
Alarmy Fałszywe	70	86	43
Złośliwe	7	1	1
W dobrej wierze	57	83	36
Z instalacji wykrywania	6	2	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Kole.

Z perspektywy bezpieczeństwa mieszkańców istotna jest również statystyka osób rannych i śmiertelnych. w skali całego powiatu co roku w pożarach i zdarzeniach z tlenkiem węgla ginęło od 1 do 7 osób, a osób rannych było nawet kilkadziesiąt do ponad stu. Podkreśla to potrzebę dalszej edukacji w zakresie bezpiecznego korzystania z urządzeń grzewczych i wentylacyjnych oraz konieczność regularnych kontroli

kominiarskich. Statystyka osób rannych i śmiertelnych odnotowana w latach 2021-2023 r. została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 28. Statystyka osób rannych i śmiertelnych odnotowana w latach 2021-2023 w powiecie kolskim.

ROK		2021	2022	2023
Ofiary śmiertelne.		37	35	39
Ofiary śmiertelne w pożarach i zdarzeniach z tlenkiem węgla.		7	6	1
Ranne	Ratownicy	0	0	0
	Inne osoby	100	148	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Kole.

W poszczególnych latach powiat kolski wraz z administracją rządową oraz gminami dofinansowywał zarówno wyposażenie PSP (np. nowoczesne wozy ratowniczo-gaśnicze, odzież ochronną, sprzęt tężyczności, sprzęt ratowniczy), jak i działalność jednostek OSP w celu utrzymania ich gotowości bojowej. Corocznie kilkadziesiąt jednostek OSP otrzymywało wsparcie na zakup podstawowych środków ochrony indywidualnej, węży, motopomp, remonty strażnic oraz sprzętu ratowniczego niezbędnego do prowadzenia działań ratowniczych. Tego typu działania realnie wpływają na skrócenie czasu dojazdu do zdarzenia i zwiększają efektywność działań ratowniczych w całym powiecie, tym samym podnosząc poziom bezpieczeństwa.

Należy nadmienić, że w celu zapewnienia optymalnego poziomu szeroko rozumianego bezpieczeństwa pożarowego na terenie powiatu kolskiego należy dokonywać ciągłej modernizacji KSRG oraz systemu ochrony przeciwpożarowej zarówno pod względem organizacyjnym jak i sprzętowym oraz szkoleniowym.

Ochrona przed powodzią

Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego oraz służby powołane do monitorowania stanu wód nie odnotowały w ostatnich latach istotnego zagrożenia powodziowego w rzece Warcie czy jej dopływach. Wały przeciwpowodziowe, choć wymagające bieżącej modernizacji, utrzymywane były w stanie technicznym pozwalającym na zabezpieczenie przed zalaniem terenów zalewowych. Nie stwierdzano większych podtopień z tytułu intensywnych opadów czy podniesienia poziomu wód gruntowych.

Mimo to, w dalszym ciągu wskazuje się na potrzebę kompleksowej modernizacji niektórych fragmentów wałów (np. lewostronnego wału rzeki Warty w gminie Kościelec), odtworzenia Kanału Ulgi w mieście Kole czy zintensyfikowania prac melioracyjnych (m.in. odmulenia kanałów). Dzięki środkom własnym powiatu oraz zewnętrznym (np. z budżetu państwa) na bieżąco konserwuje się sprzęt, który w razie wystąpienia powodzi (m.in. worki, pompy, plandeki, łodzie) ma być dostępny i sprawny do szybkiego użycia.

Pozostałe zadania zarządzania kryzysowego

Zarządzanie kryzysowe obejmowało w latach 2021–2023 również zadania związane z zabezpieczeniem ludności w sytuacjach nadzwyczajnych (np. epidemiczną sytuacją związaną z COVID-19, nagłymi zjawiskami pogodowymi, wykryciem skażeń środowiskowych czy koniecznością zapewnienia miejsc zakwaterowania). Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego prowadzi stały monitoring zagrożeń, koordynuje działania służb oraz organizuje wspólne posiedzenia z przedstawicielami gmin i powiatowych jednostek w celu szybkiego reagowania na potencjalne sytuacje nadzwyczajne.

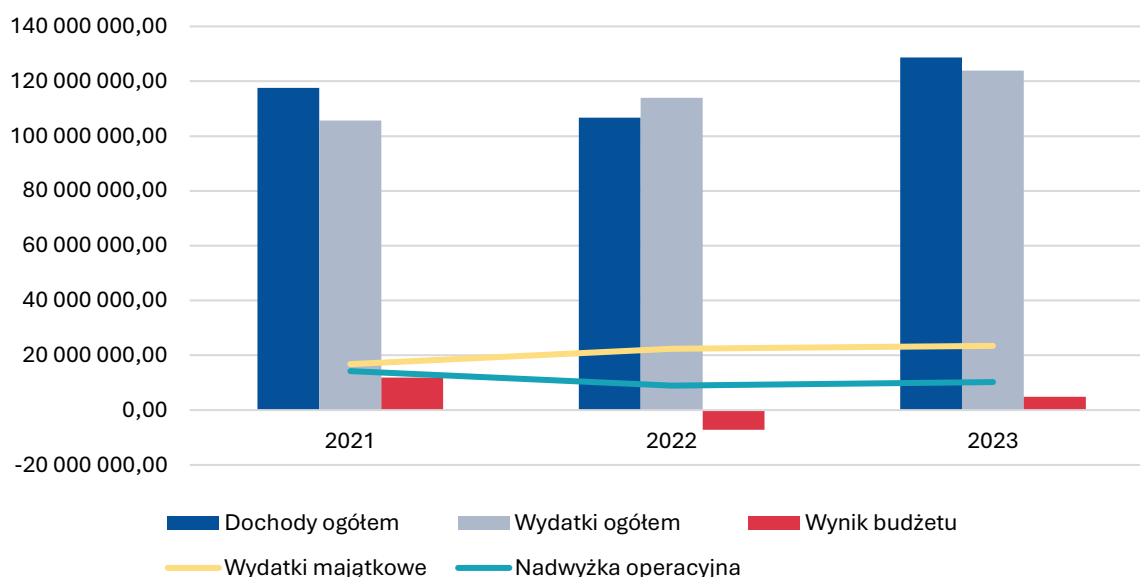
W szczególnych przypadkach (np. przyjmowania obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym) powiat otrzymywał wsparcie z funduszy rządowych. Dzięki temu możliwe było zapewnienie odpowiednich warunków pobytowych i zaopatrzenia dla osób potrzebujących pomocy na terenie powiatu.

1.13. Stan finansów samorządowych

Struktura dochodów i wydatków

W latach 2021-2023 dochody powiatu kolskiego kształtowały się średnio na poziomie 117,7 mln zł. Największy wzrost nastąpił w 2023 roku, kiedy to dochody zwiększyły się o prawie 22 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim ze względu na znaczny wzrost dochodów z tyt. dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje. Tendencję wzrostową miały również wydatki powiatu, jednak w 2022 roku, ze względu na niższy poziom przyznanych dotacji na inwestycje, przewyższyły one dochody budżetu, co skutkowało ujemnym wynikiem budżetu na poziomie -7,2 mln zł. Negatywnym aspektem jest fakt, że w latach 2022-2023 zmniejszyła się nadwyżka operacyjna, czyli różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi, co może negatywnie wpływać na stabilność budżetu. W 2023 roku wynosiła ona 10,2 mln zł stanowiąc 7,9% dochodów ogółem.

Wykres 10. Wykonanie budżetu powiatu kolskiego w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźników finansowych powiatu kolskiego w latach 2021-2023 na tle powiatów województwa wielkopolskiego, a także wszystkich powiatów w Polsce. Wynika z niej, że przeliczając dochody ogółem na mieszkańca, powiat kolski osiągał lepsze wyniki na tle średnich dla grup porównawczych. Niekorzystny wynik uzyskały jednak dochody własne na mieszkańca osiągając niższy poziom w stosunku do średniej dla wszystkich powiatów w Wielkopolsce.

Tabela 29. Średnie wartości wskaźników finansowych powiatu kolskiego na tle grupy porównawczej w latach 2021-2023

Wskaźnik	2021	2022	2023	średnia w latach 2021-2023		
				powiat kolski	powiaty woj. wlkp.	powiaty Polski
Dochody ogółem na mieszkańca (zł)	1 420,31	1 299,93	1 578,17	1 432,80	1 165,09	1 062,42
Dochody własne na mieszkańca (zł)	471,38	475,64	444,53	463,85	477,03	389,89
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (%)	33,19	36,59	28,17	32,65	41,29	36,93
Udział dochodów z PIT i CIT w dochodach ogółem (%)	16,86	21,89	13,05	17,26	21,79	18,45
Udział dochodów własnych w wydatkach ogółem (%)	36,92	34,28	29,28	33,49	40,87	36,94
Wskaźnik samofinansowania (udział nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych w wydatkach majątkowych) (%)	170,76	67,79	120,81	119,78	97,28	102,54
Zdolność kredytowa (udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem) (%)	12,10	8,37	7,90	9,46	7,31	6,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę strukturę budżetu, wyniki dla powiatu kolskiego są niższe w stosunku do średniej dla powiatów. Udział dochodów własnych (obrazujących lokalny potencjał społeczno-gospodarczy) do dochodów ogółem wynosił średnio 33%, a udział podatku PIT i CIT w dochodach ogółem – około 17%. Niekorzystnym aspektem jest również fakt, że w 2023 roku wskaźniki te się zmniejszyły w porównaniu do lat poprzednich.

Kolejnym wskaźnikiem zaprezentowanym w tabeli jest poziom pokrycia wydatków budżetu dochodami własnymi. Wyższy poziom wskaźnika informuje o samodzielności finansowej jednostki. Dla powiatu kolskiego był on również na poziomie niższym od średniej dla grupy porównawczej w analizowanych latach i dodatkowo się zmniejszał. Następnym ze wskaźników – wskaźnik samofinansowania – oznacza możliwości powiatu do samodzielnego finansowania realizowanych zadań inwestycyjnych i wyrażony jest przez udział nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych w wydatkach majątkowych. W powiecie kolskim, ze względu na wysoki poziom dochodów majątkowych i nadwyżki operacyjnej w stosunku do ponoszonych nakładów inwestycyjnych w 2021 i 2023 roku, osiągał on wyższe wartości na tle grup porównawczych.

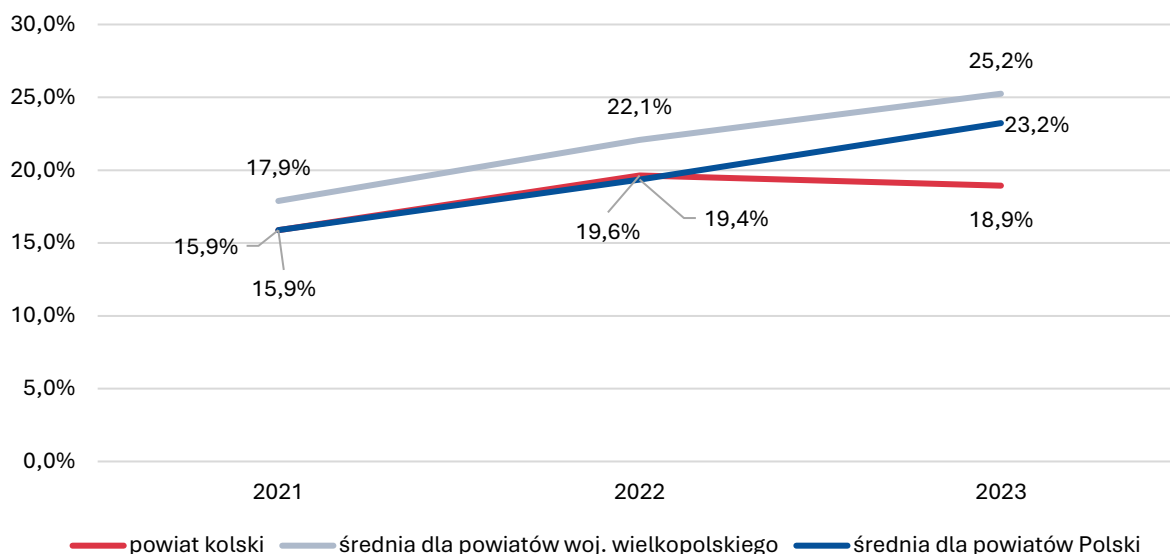
Ostatni wskaźnik przedstawia średni udział nadwyżki operacyjnej w stosunku do dochodów budżetowych, który informuje o potencjalnych zdolnościach i możliwościach jednostki do spłaty zobowiązań oraz finansowania wydatków o charakterze inwestycyjnym. Zakłada się, że jednostka o stabilnej sytuacji finansowej powinna osiągać ten wskaźnik na poziomie 5-10%. Dla powiatu kolskiego wynosił on średnio około 9%, co było wyższym wynikiem w stosunku do grup porównawczych, jednak w corocznie stopniowo się zmniejszał.

Działalność inwestycyjna

W latach 2021-2023 wydatki majątkowe powiatu kolskiego corocznie się zwiększały – 16,8 mln zł w 2021 roku do 23,4 mln zł w 2023 roku. Przeliczając wartości w stosunku do łącznych wydatków, ich udział w latach 2021-2023 był porównywalny do średniej dla kraju, jednak w ostatnim roku analizy znacznie się zmniejszył do poziomu 18,9%.

Wykres 11. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem powiatu kolskiego na tle województwa i kraju w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela poniżej przedstawia główne zadania inwestycyjne powiatu kolskiego o wartości nie mniejszej niż 1 mln zł przeprowadzone w latach 2021-2023. Większość inwestycji dotyczyła działań w zakresie rozwoju dróg, a największym z nich było działanie realizowane w 2023 roku dotyczące przebudowy dróg i ulic powiatowych w zakresie budowy chodników, ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych o wartości ponad 7,9 mln zł, w tym przebudowa drogi powiatowej nr 3401P w zakresie budowy pasa pieszo-rowerowego Przedecz – Katarzyna, przebudowa drogi powiatowej nr 3418P w zakresie budowy chodnika w m. Budki Nowe, przebudowa ulicy Kolejowej w Kole w zakresie budowy chodnika i ścieżki rowerowej na odcinku od ulicy Ks. Opałki do ulicy Bliznej, przebudowa drogi powiatowej nr 3400P w zakresie budowy pasa pieszo-rowerowego w miejscowości Ruszków Pierwszy w kierunku miejscowości Dobrów, Przebudowa drogi powiatowej nr 3199P w zakresie budowy pasa pieszo-rowerowego na odcinku od ulicy Kolejowej do ulicy Północnej w Grzegorzewie. Zadanie w większości zostało sfinansowane ze środków z programu Polski Ład (6,1 mln zł), a także przy udziale gminy Kościelec (111,16 tys. zł), gminy Osiek Mały (282,58 tys. zł), gminy Grzegorzew (88,61 tys. zł), miasta Koła (147,64 tys. zł) oraz powiatu kolskiego (1,19 mln zł). Z tego względu największy udział wydatków majątkowych miały corocznie wydatki w dziale Transport i łączność (średnio 69,4%, z czego ponad 81,5% w 2023 roku).

Tabela 30. Zadania inwestycyjne powiatu kolskiego o wartości nie mniejszej niż 1 mln zł w latach 2021-2023

Nazwa zadania	Wykonanie
2021	
Budowa odcinka drogi powiatowej nr 3206P Łuczywno – Drzewce	2 982 496,46
Przebudowa drogi powiatowej nr 3414P Przedecz-Dziwie-Nowa Wieś Wielka - Etap I	1 077 654,97
Rozbudowa Zespołu Szkół Technicznych w Kole o salę gimnastyczną z zapleczem socjalnym	2 075 337,74
Dofinansowanie do zadania pn.: " Przebudowa oddziału Chirurgii w SPZOZ w Kole wraz z wyposażeniem"	1 016 790,93
2022	
Przebudowa drogi powiatowej nr 3404P w miejscowości Głębokie	2 087 237,70
Przebudowa drogi powiatowej nr 3406P Brdów-Przedecz	1 273 047,43
Przebudowa drogi powiatowej nr 3414P Przedecz-Dziwie-Nowa Wieś Wielka - Etap I	4 723 474,29
Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 3411P od skrzyżowania z drogą krajową DK 92 w kierunku miejscowości Rdutów	2 584 443,01

Rozbiórka istniejącego obiektu mostowego i budowa przepustu w ciągu drogi powiatowej nr 3199P w miejscowości Grzegorzew	1 255 974,18
Przebudowa parkingu - placu i zagospodarowania terenu zielonego przed budynkiem A i B Starostwa Powiatowego w Kole	2 679 790,00
Rozbudowa Zespołu Szkół Technicznych w Kole o salę gimnastyczną z zapleczem socjalnym	1 709 851,29
Dofinansowanie do zadania pn.: "Dostosowanie infrastruktury Sali Porodowej SPZOZ w Kole do realizacji porodów rodzinnych"	1 833 754,08
2023	
Budowa północnej obwodnicy Koła w ciągu drogi powiatowej nr 3205P	2 802 635,00
Przebudowa drogi powiatowej nr 3218P na odcinku Kościelec-Gąsiorów	1 492 266,27
Budowa ulicy Toruńskiej w Kłodawie	2 677 889,61
Przebudowa dróg i ulic powiatowych w zakresie budowy chodników, ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych	7 935 800,46
Poprawa efektywności energetycznej budynku Zespołu Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych w Kole	2 024 292,44

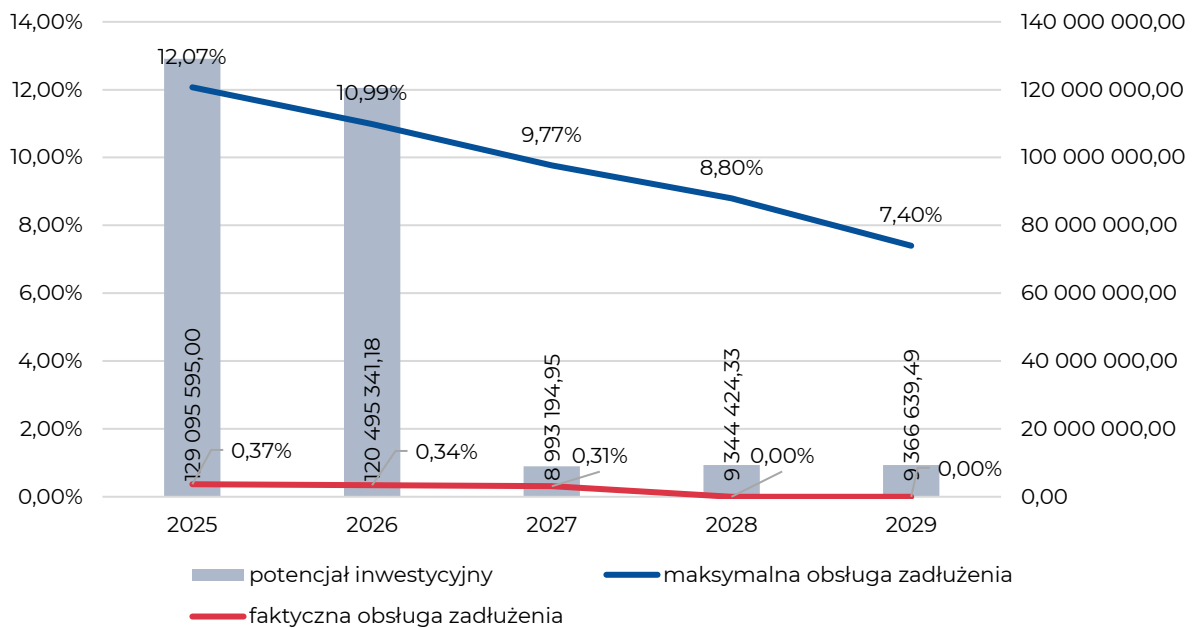
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia powiatu kolskiego na lata 2025-2029 zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2025-2029 (Uchwała nr XIII/65/2024 Rady Powiatu Kolskiego z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kolskiego na lata 2025-2029). Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych powiatu w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań jednostki w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt obsługi zadłużenia powiatu kolskiego pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań. Najmniejsza różnica między wskaźnikami wystąpi w 2029 roku i wyniesie 7,4 p.p. Na dzień 1 stycznia 2025 roku kwota zadłużenia wynikająca z zaciągniętego kredytu wynosi 1,2 mln zł.

Wykres 12. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia powiatu kolskiego na lata 2025-2029

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr XIII/65/2024 Rady Powiatu Kolskiego z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kolskiego na lata 2025-2029.

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny powiatu rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2025-2029. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w tym okresie wyniesie około 277,3 mln zł, z czego prawie 129,1 mln zł wydatkowane będzie w 2025 roku, a 120,5 mln zł w 2026 roku. W większości zaplanowane inwestycje dotyczyć będą budowy północnej obwodnicy Koła w ciągu drogi powiatowej nr 3205P (kolejno 114,5 mln zł w 2025 roku i 111,5 mln zł w 2026 roku) oraz przebudowy oddziału wewnętrznego w SP ZOZ w Kole w ramach realizacji etapu II (6,6 mln zł w 2025 roku).

Należy mieć jednak na uwadze, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny powiatu przedstawia również szacunkowe wartości.

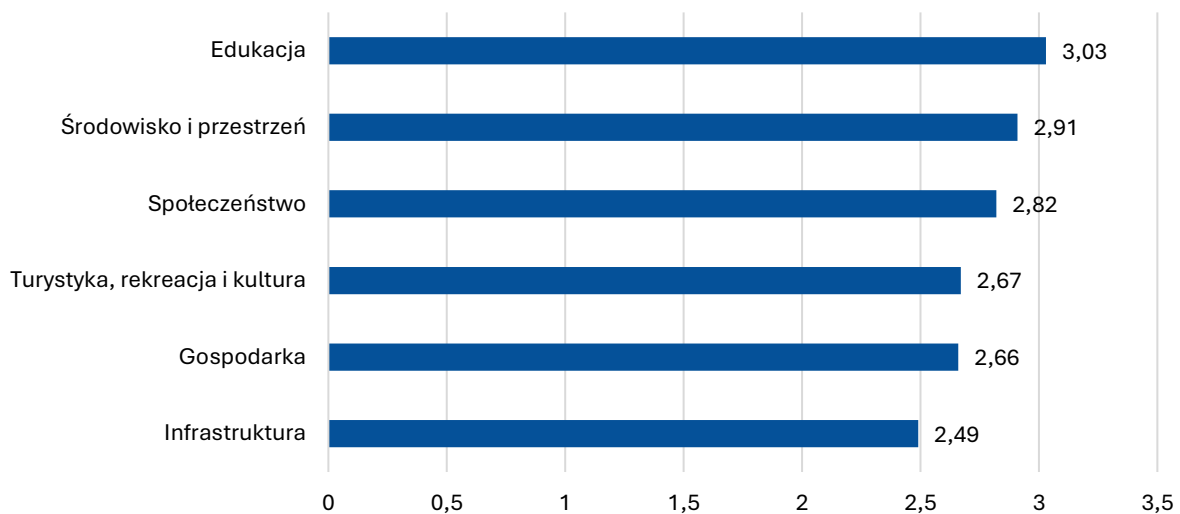
2. Ocena jakości życia w powiecie kolskim na podstawie wyników badań ankietowych.

W celu pogłębienia diagnozy stanu społeczno-gospodarczego powiatu kolskiego przeprowadzono badanie ankietowe, które miało formę kwestionariusza online. Głównym celem było pozyskanie opinii mieszkańców na temat jakości życia w powiecie, identyfikacja ich potrzeb oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badanie trwało od **14 lutego do 27 lutego 2025 roku**. Respondenci udzielali odpowiedzi na pytania zamknięte oraz jedno pytanie otwarte, dotyczące różnych obszarów takich jak gospodarka, infrastruktura, środowisko i przestrzeń, społeczeństwo, edukacja, turystyka, rekreacja i kultura. Zebrano łącznie **46 wypełnionych ankiet**. Wśród uczestników badania przeważały kobiety (69,9%) oraz mieszkańcy miasta Koło i gminy Kościelec (kolejno: 47,2% i 16,7%). Pod względem wieku najwięcej respondentów mieściło się w przedziałach 36-45 lat (33,3%) oraz 46-55 lat (30,6%). Analizując poziom wykształcenia, większość ankietowanych posiadała wykształcenie wyższe (75,0%), taką samą wartość stanowili pracujący respondenci.

Ocena sytuacji powiatu kolskiego

W ankiecie, mieszkańcy powiatu kolskiego zostali poproszeni o ocenę różnych obszarów funkcjonowania regionu w skali od 1 do 5 (gdzie 1 oznacza bardzo złą ocenę, a 5 bardzo dobrą). Najlepsze opinie uzyskały działania dotyczące edukacji, osiągając średnią ocenę 3,03 oraz środowiska i przestrzeni, które uzyskały średnią ocenę 2,91. Natomiast najniższe oceny zostały przyznane infrastrukturze, która osiągnęła średnią ocenę 2,49. Średnia ocen dla wszystkich obszarów wyniosła 2,76.

Wykres 13. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

W przeprowadzonym badaniu, najwyższe oceny (powyżej 3,00) otrzymały: dostępność szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu, jakość funkcjonowania i obsługi klientów w Starostwie Powiatowym, walory środowiska przyrodniczego powiatu, współpraca Starostwa Powiatowego z organizacjami pozarządowymi, jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych) na terenie powiatu, jakość kształcenia w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu, połączenia komunikacyjne z większymi miastami, poziom bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie powiatu, dostępność instytucji i placówek usługowych oraz czystość terenów zieleni (lasów, parków). Najniżej (poniżej 2,30) oceniono: infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.), jakość funkcjonowania placówek opieki zdrowotnej na terenie

powiatu, poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej, możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie powiatu, sieć ścieżek pieszo-rowerowych na terenie powiatu, działania promocyjne powiatu, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów, dostęp do specjalistycznej opieki medycznej oraz dostępność transportu zbiorowego (publicznego, prywatnego). Szczegółowe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Oceny poszczególnych obszarów według ankietowanych

Gospodarka	
Połączenia komunikacyjne z większymi miastami	3,11
Dostępność instytucji i placówek usługowych	3,09
Atrakcyjność inwestycyjną powiatu	2,88
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie powiatu	2,56
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie powiatu	2,24
Dostępność transportu zbiorowego (publicznego, prywatnego)	2,06
Infrastruktura	
Jakość dróg w powiecie, w tym dojazdowych do sąsiednich miejscowości	2,86
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	2,67
Rozwój instalacji pozyskujących energię z OZE na terenie powiatu	2,55
Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (np. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami)	2,34
Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	2,27
Sieć ścieżek pieszo-rowerowych na terenie powiatu	2,22
Środowisko i przestrzeń	
Walory środowiska przyrodniczego powiatu	3,50
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)	3,06
Jakość powietrza na terenie powiatu	2,97
Czystość wód powierzchniowych	2,88
Oferta powiatu w działaniach wspierających ochronę środowiska	2,53
Świadomość ekologiczną mieszkańców	2,51
Społeczeństwo	
Jakość funkcjonowania i obsługi klientów w Starostwie Powiatowym	3,72
Współpraca Starostwa Powiatowego z organizacjami pozarządowymi	3,46
Atrakcyjność powiatu jako miejsca zamieszkania	2,97
Wsparcie dzieci i młodzieży (m.in. w Ośrodku Wsparcia, Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, Domu Dziecka)	2,96
Dostępność wsparcia oferowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2,92
Organizacja i skuteczność działania systemu pomocy społecznej na terenie powiatu	2,84
Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami (m.in. w Domach Pomocy Społecznej)	2,80
Aktywność społeczna mieszkańców	2,75
Dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,58
Jakość programów wsparcia oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy	2,47
Jakość funkcjonowania placówek opieki zdrowotnej na terenie powiatu	2,26
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	2,08
Edukacja	
Dostępność szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu	3,85
Jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych) na terenie powiatu	3,28
Jakość kształcenia w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu	3,24

Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu	2,70
Dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu	2,55
Dostępność wsparcia dla nauczycieli, rodziców i dzieci oferowanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną	2,55
Turystyka, rekreacja i kultura	
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie powiatu	3,11
Atrakcyjność turystyczną powiatu	2,92
Poziom bazy gastronomicznej	2,92
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	2,59
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej	2,26
Działania promocyjne powiatu, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	2,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników z ankiet

Pożądane priorytety rozwojowe

W ramach przeprowadzonej ankiety, uczestnicy zostali poproszeni również o wskazanie głównych priorytetów rozwojowych dla powiatu, które powinny być szczególnie uwzględnione w trakcie realizacji strategii do 2035 roku. Najczęściej wyróżniane obszary to zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii społecznych, poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg), rozwój przedsiębiorczości/ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, stworzenie spójnej sieci ścieżek pieszo-rowerowych na obszarze całego powiatu oraz poprawa dostępu do opieki zdrowotnej. Szczegółowe informacje przedstawione są na poniższym wykresie.

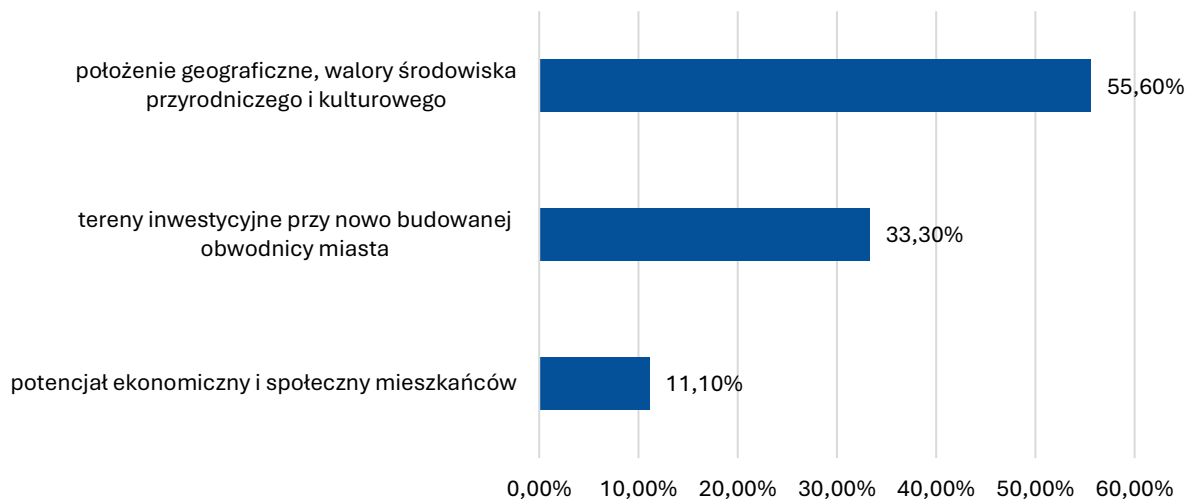
Wykres 14. Główne priorytety rozwoju powiatu kolskiego według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Ankietowani jako potencjał dla rozwoju powiatu kolskiego wskazywali położenie geograficzne, walory środowiska przyrodniczego i kulturowego (55,60%), tereny inwestycyjne przy nowo budowanej obwodnicy miasta (33,3%), a także potencjał ekonomiczny i społeczny mieszkańców (11,10%).

Wykres 15. Największe potencjały powiatu kolskiego

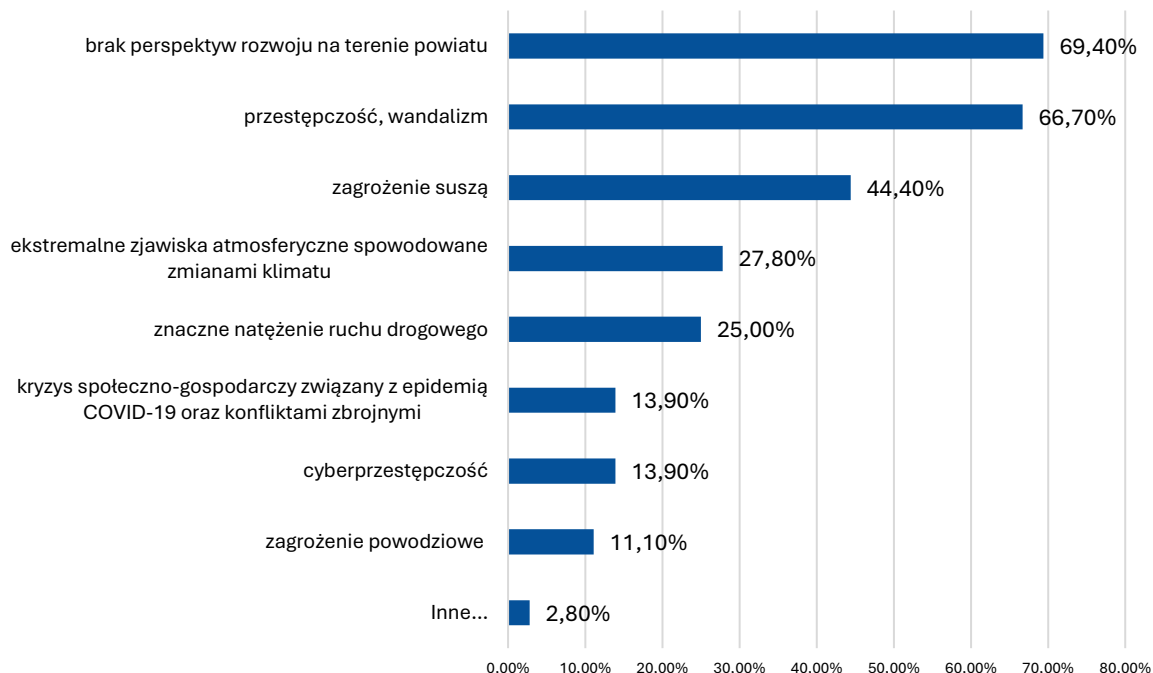

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Zagrożenie dla bezpieczeństwa powiatu kolskiego

Uczestnicy badania zostali zapytani o zdanie na temat największych zagrożeń dla bezpieczeństwa w powiecie kolskim, z możliwością zaznaczenia trzech aspektów. W rezultacie, najczęściej wskazywane obszary to: zagrożenie suszą, przestępczość, wandalizm oraz brak perspektyw rozwoju na terenie powiatu.

Wykres 16. Zagrożenia dla bezpieczeństwa powiatu kolskiego według respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników z ankiet.

3. ANALIZA SWOT DLA POWIATU KOLSKIEGO

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ona porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizę dokonano w oparciu o wnioski z opisu charakterystyki Powiatu, dane liczbowe, opisowe i przestrzenne

Analizę SWOT dla powiatu kolskiego przedstawia poniższe zestawienie:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dogodne położenie w centralnej Polsce przy autostradzie A2 i DK92, ułatwiające intensywny rozwój transportu i logistyki. • Przebieg ważnych szlaków kolejowych (Berlin–Moskwa i północ–południe), zapewniający szerokie możliwości przewozu osób i towarów. • Rozwinięta polityka planistyczna z wysokim udziałem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ograniczająca niekontrolowaną zabudowę. • Systematyczne inwestycje w sieć drogową (przebudowy, chodniki, ścieżki rowerowe), poprawiające dostępność komunikacyjną i bezpieczeństwo uczestników ruchu. • Obecność dużych i znanych przedsiębiorstw (Sokołów, OSM Koło, Geberit, Kopalnia Soli w Kłodawie), wzmacniająca pozycję ekonomiczną powiatu. • Tereny inwestycyjne na terenie gmin tworzących powiat kolski, zacieśnienie współpracy z gminami w celu promocji terenów inwestycyjnych. • Silna baza rolnicza i przetwórcza (zboża, mleko, mięso), zapewniająca surowce dla lokalnego przemysłu spożywczego. • Intensywny rozwój energetyki geotermalnej w Kole, stymulujący powstawanie innowacyjnych rozwiązań w OZE. • Bogata i różnorodna oferta edukacji ponadpodstawowej (licea, technika, szkoły branżowe), pomagająca w kształceniu wykwalifikowanej kadry. • Prężnie działające organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, koła gospodyń, kluby sportowe), budujące kapitał społeczny i integrację mieszkańców. • Kultywowanie lokalnego dziedzictwa (muzea, zabytki, imprezy	• Niewystarczająca infrastruktura rowerowa (3,83 km ścieżek/100 km²), ograniczająca rozwój turystyki aktywnej i mobilności ekologicznej. • Niska lesistość (11,8% wobec 29,6% w skali kraju), ograniczająca bioróżnorodność i naturalne walory rekreacyjne. • Nierównomierna dostępność komunikacyjna w wschodnich i północnych gminach, utrudniająca szybki dojazd do ośrodków administracyjno-usługowych. • Ujemne saldo migracji (ok. -3 os./1 tys. mieszkańców), powodujące odpływ kapitału ludzkiego i kurczenie się lokalnego rynku pracy. • Braki w miejscach do spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup społecznych. • Niska aktywność gospodarcza (ok. 92 firmy/1 tys. os.), ograniczająca poziom przedsiębiorczości i innowacji. • Wyższa niż w województwie stopa bezrobocia (4,0% vs 3,0%), zmniejszająca poziom dochodów gospodarstw domowych. • Niedostatek nowoczesnych terenów inwestycyjnych w pełni uzbrojonych, utrudniający przyciąganie kapitału zewnętrznego. • Ograniczona samodzielność finansowa (ok. 33% dochodów własnych), osłabiająca zdolność do realizowania dużych projektów bez wsparcia zewnętrznego. • Postępujące starzenie się społeczeństwa i wzrost udziału seniorów, wymuszające rosnące nakłady na opiekę społeczną i zdrowotną, zmniejszające liczbę miejsc m.in. w DPS. • Brak wystarczającej liczby miejsc pracy dla absolwentów studiów wyższych, skutkujący emigracją młodych do większych ośrodków.

historyczne), podnoszące atrakcyjność kulturową i turystyczną regionu.

- Działalność PCPR, WTZ oraz PUP w powiecie oraz dobrze rozwinięte programy aktywizacji społeczno-zawodowej (m.in. szkolenia, staże, dopłaty do zatrudnienia), wzmacniane specjalistycznym wsparciem (poradnictwem psychologicznym, prawnym, pedagogicznym), umożliwiające osobom i rodzinom w trudnej sytuacji życiowej łatwiejszy powrót na rynek pracy i integrację społeczną.

- Niewystarczająca baza instytucjonalnej pieczy zastępczej (brak placówki opiekuńczo-wychowawczej), generująca konieczność umieszczania dzieci w innych powiatach.
- Zbyt niska dostępność lub rozbudowa usług dla osób niepełnosprawnych (rehabilitacja, aktywizacja zawodowa), ograniczająca włączenie społeczne tych grup.
- Braki w kadrze w poradniach zdrowia oraz szpitalu, w tym w kadrze psychologicznej.

SZANSE

- Budowa obwodnic (np. północnej obwodnicy Kola), odciążająca ruch w centrach i poprawiająca płynność komunikacyjną.
- Zagospodarowanie pokopalnianych zbiorników wodnych (Drzewce), tworzące dodatkowe atrakcje turystyczne i miejsca rekreacji.
- Promocja produktów regionalnych.
- Transformacja energetyczna Wielkopolski Wschodniej (Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji), otwierająca nowe miejsca pracy i inwestycje w OZE.
- Wykorzystanie zasobów geotermalnych i potencjału wodoru, umożliwiające unowocześnienie energetyki i przemysłu.
- Rosnące zainteresowanie produktami ekologicznymi i regionalnymi, wzmacniające szanse rolnictwa i przetwórstwa w modelu eko.
- Międzynarodowa promocja powiatu dzięki współpracy zagranicznej,
- Intensywny rozwój ekonomii społecznej jako narzędzia do tworzenia nowych miejsc pracy,
- Członkostwo powiatu kolskiego w związkach i stowarzyszeniach między gminnych oraz partnerstwo międzynarodowe dające możliwości współpracy, wymiany doświadczeń i rozwoju,
- Nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej oraz środki z Krajowego Planu Odbudowy dające możliwości pozyskiwania środków na rozwój powiatu,
- Wzrost popularności turystyki aktywnej (rowerowej, kajakowej) w dolinie Warty i nad jeziorami, zachęcający do inwestycji w infrastrukturę rekreacyjną i gastronomiczną.
- Zwiększająca się świadomość ekologiczna oraz coraz silniejsze postawy przyjazne środowisku wśród mieszkańców.

ZAGROŻENIA

- Niekorzystne trendy demograficzne.
- Zmiany klimatyczne skutkujące pojawianiem się nagłych i gwałtownych zjawisk atmosferycznych, okresów suszy, stepowaniem obszaru powiatu.
- Wyczerpywanie złóż kopalin (węgiel, sól) i likwidacja miejsc pracy w przemyśle wydobywczym, narażające powiat na wzrost bezrobocia.
- Braki na rynku pracy szczególnie związane z niewystarczającą liczbą lekarzy i pielęgniarek.
- Bogata oferta pomocy socjalnej powodująca, że korzystanie z pomocy staje się nawykiem i powoduje bierność zawodową wśród mieszkańców.
- Wzrost kosztów usług medycznych i opiekuńczych dla seniorów, obciążający finanse samorządu i gospodarstw domowych.
- Konkurencja dużych ośrodków miejskich w zakresie usług publicznych (edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych, turystycznych).
- Wzrost natężenia ruchu samochodowego z powodu niskiej jakości połączeń transportu zbiorowego.
- Odptyw ludzi młodych do większych ośrodków miejskich.
- Niewystarczający poziom finansowania oświaty.
- Rosnąca inflacja oraz wzrost wydatków bieżących spowodowany wzrostem cen energii, gazu itd.

CZĘŚĆ 2: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035 jest kluczowym dokumentem, w którym na podstawie diagnozy aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz opinii mieszkańców, określono zarówno mocne strony decydujące o potencjale powiatu, jak i obszary problemowe, którym w kolejnych latach należy poświęcić szczególną uwagę.

W procesie tworzenia i realizacji Strategii istotne jest określenie misji i wizji powiatu. Są to dwa elementy ukazujące w sposób czytelny i spójny najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom powiatu i jego mieszkańcom w działaniach zmierzających do rozbudowy potencjału regionu. Stanowi zatem jasny drogowskaz, w jakim kierunku rozwijać się będzie powiat kolski oraz jakie wartości uznaje za nadrzędne. To także odpowiedź na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem? Uwzględniając przyjęte założenia MISJA powiatu kolskiego brzmi:

Powiat Kolski ma na celu rozwijanie więzi społecznych, popularyzację idei Zrównoważonego Rozwoju, budowania przedsiębiorczości oraz angażowanie społeczności w działania ekologiczne.

Z kolei wizja to obraz powiatu, który będzie efektem realizacji przyjętych w Strategii działań. Ukazuje powiat kolski w perspektywie strategicznej – do 2035 roku. Wizja ma podkreślać przyjęte w misji wartości oraz ich wpływ na kształtującą się rzeczywistość. Celem wizji jest motywowanie i inspirowanie do działania zarówno władz powiatu jak i jego mieszkańców na rzecz osiągnięcia przedstawionych w Strategii celów. WIZJA powiatu kolskiego to:

Powiat Kolski dąży do zrównoważonego rozwoju, integrując lokalną społeczność, rozwija gospodarkę opartą na rolnictwie i nowych technologiach, promując odnawialne źródła energii oraz ochronę środowiska.

Powiat kolski skupiać się będzie zatem na działaniach, których celem jest zagwarantowanie zrównoważonego i spójnego rozwoju całego obszaru, dbając o podnoszenie jakości życia mieszkańców. Budowa potencjału powiatu i wzmacnianie jego konkurencyjności opierać się będzie nie tylko na wspieraniu innowacyjności gospodarki, ale także na rozszerzaniu i poprawie jakości usług społecznych oraz czerpaniu z bogatej tradycji i historii regionu. Na podstawie przyjętych misji i wizji opracowano cele oraz priorytetowe zadania, które stanowią praktyczne narzędzie realizacji założeń Strategii.

2. Cele oraz kierunki działań w podziale na obszary strategiczne

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, dążąc do osiągnięcia stanu powiatu kolskiego opisanego w wizji rozwoju, określono 3 cele strategiczne, a dla każdego z nich przyjęto cele operacyjne, które stanowią ich uszczegółowienie.

CELE STRATEGICZNE		
Cel strategiczny I: Rozwój gospodarczy i stabilny rynek pracy 	Cel strategiczny II: Nowoczesna infrastruktura i zrównoważona przestrzeń 	Cel strategiczny III: Wysoka jakość życia i wsparcie społeczności lokalnej
CELE OPERACYJNE		
1.1: Wsparcie przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu	2.1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz komunikacji powiatowej	3.1: Dostosowanie kształcenia ponadpodstawowego do potrzeb rynku pracy
1.2: Tworzenie stref inwestycyjnych i poprawa atrakcyjności gospodarczej	2.2: Efektywne gospodarowanie przestrzenią i ochrona środowiska	3.2: Wzmocnienie usług pomocy społecznej i pieczy zastępczej
1.3: Promocja regionu i lokalnych produktów		3.3: Poprawa bezpieczeństwa i jakości życia (zdrowie, zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo publiczne)

Cele strategiczne i operacyjne zostały określone na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz uwag mieszkańców i władz powiatu dotyczących sytuacji w regionie oraz najważniejszych wyzwań.

CEL STRATEGICZNY I: Rozwój gospodarczy i stabilny rynek pracy

W ramach pierwszego celu strategicznego zakłada się wieloaspektowe działania mające na celu pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości, zapewnienie szerszego dostępu do miejsc pracy oraz budowanie atrakcyjnego wizerunku inwestycyjnego powiatu. Przewiduje się, że współpraca z przedsiębiorcami, Powiatowym Urzędem Pracy i instytucjami otoczenia biznesu zaowocuje szerszym dostępem do programów aktywizacji zawodowej, ułatwiając nie tylko finansowanie nowych inicjatyw, lecz także ich profesjonalną promocję. Takie wspólne zaangażowanie pozwoli na szybsze reagowanie na potrzeby firm, które poszukują wykwalifikowanych pracowników i oczekują realnego wsparcia w postaci doradztwa, szkoleń czy konsultacji prawno-finansowych. Istotnym aspektem staje się tutaj rozwój lokalnej marki, opartej o promocję innowacyjnych rozwiązań i produktów, co podnosi rozpoznawalność całego regionu poza jego granicami. Wzmacnianie przedsiębiorczości ma jednak sens wyłącznie w połączeniu z dobrze zaplanowanymi działaniami edukacyjnymi, tak aby przyszli absolwenci szkół ponadpodstawowych posiadali kompetencje i kwalifikacje, które realnie odpowiadają potrzebom pracodawców. Wspólne projekty szkół z firmami, np. w formie patronatów klas, praktyk zawodowych czy doradztwa branżowego, mogą stać się praktycznym narzędziem do szybszego wprowadzania młodzieży na rynek pracy. W ten sposób korzyści odniosą zarówno młodzi ludzie, którzy zdobędą doświadczenie i pewność zatrudnienia, jak i pracodawcy, zyskując wykwalifikowaną kadrę. Jednocześnie wspieranie przedsiębiorczości społecznej, poprzez działania organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych, pozwoli włączyć w rynek pracy osoby zagrożone wykluczeniem.

W ramach celu strategicznego planuje się również inicjowanie spotkań i konferencji biznesowych, które umożliwią wymianę doświadczeń między przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu. To z kolei może stać się punktem wyjścia do nawiązywania długotrwałych partnerstw, sprzyjających rozwojowi nowych produktów i usług opartych na lokalnych zasobach. Całość działań ma prowadzić do lepszego wykorzystania potencjału powiatu, poczynwszy od rolnictwa i rzemiosła, aż po branże nowoczesne, takie jak IT czy logistyka. Dzięki temu w perspektywie wieloletniej może się poprawić stabilność ekonomiczna regionu, co będzie korzystne dla wszystkich grup mieszkańców. Jednocześnie nie można zapominać o różnorodnych formach wsparcia dla mikro- i małych firm, które wciąż stanowią trzon lokalnej gospodarki, a dzięki dogodnym warunkom finansowym, kredytowym i szkoleniowym mają szansę szybciej się rozwijać. Działania tego typu należy połączyć z nowoczesną promocją w mediach społecznościowych i za pośrednictwem platform branżowych, tak by dotrzeć z informacjami o potencjale powiatu nie tylko do inwestorów krajowych, ale i zagranicznych. W rezultacie zakłada się, że wysiłki włożone w kreowanie pozytywnego wizerunku i wsparcie lokalnej przedsiębiorczości będą miały trwały efekt w postaci bardziej zrównoważonego rynku pracy i spadku bezrobocia. Równolegle istotne staje się koordynowanie różnorodnych źródeł finansowania, by nie tylko upowszechnić wiedzę o dostępnych funduszach, lecz także wspierać beneficjentów w opracowywaniu wniosków. W ten sposób pierwszy cel strategiczny, ujęty w formule „rozwój gospodarczy i stabilny rynek pracy”, tworzy mocne fundamenty dla rozwoju społeczno-gospodarczego całego powiatu, pozwalając lokalnej społeczności korzystać z nowych możliwości zawodowych, inwestorskich oraz edukacyjnych.

Cel operacyjny	Kierunek działań	Potencjalny rezultat	Proponowany wskaźnik
Cel operacyjny 1.1: Wsparcie przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu	Intensyfikacja współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatową Radą Rynku Pracy i samorządami w zakresie wspólnych projektów aktywizacji zawodowej.	Zwiększona liczba osób korzystających z programów aktywizacyjnych i powracających na rynek pracy.	Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu (os.) - dane PUP/Starostwo
	Organizacja szkoleń i kursów dostosowanych do aktualnych potrzeb pracodawców.	Podniesienie kwalifikacji pracowników i poprawa dopasowania popytu i podaży na rynku pracy.	Udział bezrobotnych w szkoleniach zawodowych (%) - dane PUP/Starostwo
	Promowanie i dofinansowanie inicjatyw przedsiębiorczości społecznej (spółdzielnie socjalne, NGO).	Rozwój przedsiębiorczości w trudnych społecznie grupach i ograniczenie wykluczenia.	Liczba nowo utworzonych podmiotów ekonomii społecznej (szt.) – dane PCPR / PUP
	Wzmocnienie doradztwa dla mikro i małych firm (w zakresie pozyskiwania środków, prawa i marketingu).	Zwiększenie przetrwania nowo powstałych firm i wzrost konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości.	Liczba punktów/konsultacji doradczych (os.) – dane Starostwo / PUP / Izby gospodarcze
	Rozszerzanie oferty staży i praktyk zawodowych w jednostkach organizacyjnych powiatu.	Ułatwiony start na rynku pracy dla absolwentów i bezrobotnych.	Liczba zrealizowanych staży i praktyk (szt.) – dane PUP / Starostwo
Cel operacyjny 1.2: Tworzenie stref inwestycyjnych i poprawa atrakcyjności gospodarczej	Wyznaczanie i promowanie terenów pod strefy aktywności gospodarczej (współpraca z gminami).	Lepsze warunki do lokowania inwestycji oraz napływ nowych firm.	Liczba zagospodarowanych ha w strefach (ha) – dane Starostwo / gminy
	Przygotowanie wspólnej oferty inwestycyjnej (portal internetowy, foldery informacyjne).	Czytelna i spójna prezentacja możliwości inwestycyjnych, zwiększenie rozpoznawalności powiatu.	Liczba zapytań inwestorskich (szt.) – dane Starostwo
	Rozwój współpracy z instytucjami otoczenia biznesu.	Większe możliwości finansowania i doradztwa, a także transferu wiedzy i technologii.	Liczba wspólnych projektów z instytucjami otoczenia biznesu (szt.) – dane Starostwo
Cel operacyjny 1.3: Promocja regionu i lokalnych produktów	Kampania promocyjna powiatu oraz utworzenie centrum informacji turystycznej (targi gospodarcze, media społecznościowe, spoty video).	Zwiększona rozpoznawalność powiatu, budowanie pozytywnego wizerunku.	Liczba udziałów w targach / eventach zewnętrznych (szt.) – dane Starostwo

	Kreowanie marki lokalnych produktów (rolniczych, spożywczych, rzemieślniczych).	Wzmocnienie tożsamości regionalnej, wsparcie dla małych producentów.	Liczba zarejestrowanych produktów regionalnych / certyfikatów (szt.) – dane Starostwo/GUS
	Organizacja cyklicznych imprez gospodarczo-promocyjnych (np. Jarmark produktów regionalnych powiatu kolskiego, Targi Produktów Regionalnych).	Budowanie kontaktów biznesowych i integracja mieszkańców z firmami lokalnymi.	Liczba odwiedzających imprezy, liczba wystawców (szt.) - dane Starostwo / organizatorzy wydarzeń

CEL STRATEGICZNY II: Nowoczesna infrastruktura i zrównoważona przestrzeń

W ramach drugiego celu strategicznego zakłada się podjęcie wielokierunkowych działań na rzecz unowocześnienia infrastruktury oraz zapewnienia racjonalnego gospodarowania przestrzenią na terenie powiatu. Kluczowym elementem jest gruntowna modernizacja dróg powiatowych, obejmująca zarówno przebudowę nawierzchni i budowę chodników, jak i tworzenie ciągów pieszo-rowerowych. Podjęcie kompleksowych prac przy obiektach mostowych pomoże usprawnić połączenia komunikacyjne oraz ograniczy ryzyko wykluczenia transportowego podczas intensywnych opadów. Równolegle modernizacja oświetlenia drogowego poprzez wymianę lamp na energooszczędne oprawy LED pozwoli ograniczyć koszty eksploatacyjne i poprawić poziom bezpieczeństwa w porze nocnej.

Działania te łączą się z inwestycjami w termomodernizację obiektów powiatowych, co nie tylko obniży koszty eksploatacji, lecz także przyczyni się do ograniczenia emisji CO₂. Równolegle renowacja i rewitalizacja obiektów zabytkowych, w tym rynku w Kole, ma szansę ożywić przestrzeń miejską, wzmacniając jej walory estetyczne i turystyczne. W kontekście zmian klimatu istotne staje się podejmowanie inicjatyw na rzecz retencji wód opadowych czy nasadzeń przy drogach powiatowych, co pozwoli zredukować zagrożenie podtopieniami i poprawić warunki mikroklimatyczne. Uzupełnieniem tych wysiłków jest promowanie gospodarki odpadami w obiektach powiatu, w tym edukacja ekologiczna i selektywna zbiórka, sprzyjające kształtowaniu świadomych postaw wśród mieszkańców. Współpraca z gminami oraz inspekcjami w zakresie kontroli zanieczyszczeń i realizacji programów antysmogowych przyniesie wymierne korzyści w postaci lepszej jakości powietrza. Kompleksowe ujęcie tych zagadnień ma za zadanie podnosić atrakcyjność powiatu jako miejsca do życia, pracy i wypoczynku, co przekłada się na poprawę warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Niezbędne jest do tego skuteczne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, a także ścisła koordynacja na poziomie powiatu, by możliwie najefektywniej łączyć wysiłki różnych partnerów. Nowoczesna infrastruktura drogowa, dobrze skoordynowane inwestycje mieszkaniowe i dalekowzroczna polityka środowiskowa stanowią bowiem fundament zrównoważonego rozwoju regionu, zapewniając jednocześnie wyższy standard życia obecnym i przyszłym pokoleniom.

Cel	Kierunek działań	Potencjalny rezultat	Wskaźnik
Cel operacyjny 2.1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz komunikacji powiatowej	Budowa/modernizacja dróg powiatowych (przebudowy nawierzchni, chodników, ciągów pieszo-rowerowych).	Poprawa bezpieczeństwa i komfortu użytkowników, krótszy czas przejazdu.	Długość wyremontowanych dróg (km) – dane Starostwo/PZDP
	Budowa i remont obiektów mostowych oraz przepustów w ciągach komunikacyjnych powiatu (m.in. nad linią kolejową nr 3 Warszawa – Poznań).	Usprawnione połączenia drogowe i mniejsze ryzyko wykluczenia w okresie intensywnych opadów czy powodzi.	Liczba zmodernizowanych mostów / przepustów (szt.) – dane Starostwo
	Rozwój alternatywnych form transportu (ścieżki rowerowe, system roweru publicznego w porozumieniu z gminami).	Zmniejszenie ruchu samochodowego i popularyzacja ekologicznego transportu.	Długość nowych ścieżek rowerowych (km) – dane Starostwo/ GUS BDL
	Poprawa jakości infrastruktury okołodrogowej w tym: modernizacja oznakowania drogowego, budowa bezpiecznych skrzyżowań, budowa bezpiecznych przejść dla pieszych, budowa kanałów technologicznych, modernizacja oświetlenia drogowego (energooszczędne lampy LED).	Obniżenie kosztów eksploatacyjnych i poprawa bezpieczeństwa na drogach.	Liczba przeprowadzonych inwestycji związanych z poprawą jakości infrastruktury okołodrogowej (szt.) – dane Starostwo Liczba wymienionych punktów oświetleniowych (szt.) – dane Starostwo
	Współpraca z gminami oraz województwem w zakresie rozwoju spójnej i bezpiecznej sieci komunikacji drogowej w regionie	Zwiększenie spójności i bezpieczeństwa regionalnej sieci drogowej poprzez wspólne działania inwestycyjne i planistyczne z jednostkami samorządu terytorialnego.	Liczba wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych i planistycznych z gminami i województwem w zakresie infrastruktury drogowej zrealizowanych w okresie obowiązywania strategii (szt.) – dane Starostwo
Cel operacyjny 2.2: Efektywne gospodarowanie przestrzenią i ochrona środowiska	Wspieranie spójnego planowania przestrzennego (uzgodnienia z gminami przy lokalizowaniu inwestycji).	Ograniczenie chaosu przestrzennego i lepsze wykorzystanie terenów o potencjale rozwojowym.	Liczba uzgodnień / opinii w ramach planów miejscowych (szt.) – dane Starostwo
	Inwestycje w termomodernizację obiektów powiatowych (szkoły m.in.: ZSRCKU w Kościelcu, ZSOiT w Kłodawie, LO w Kole, ZSE-A w Kole, ZST w Kole, ZOEW w Kole, budynki administracji, DPS w Kole).	Obniżenie kosztów eksploatacji i redukcja emisji CO ₂ .	Liczba zmodernizowanych budynków (szt.) – dane Starostwo

	Renowacja i rewitalizacja obiektów zabytkowych i obszarów zabytkowych,	Poprawa stanu technicznego i walorów estetycznych zabytków, ożywienie przestrzeni miejskiej oraz wzmocnienie lokalnej tożsamości i potencjału turystycznego.	Liczba odnowionych / zrewitalizowanych obiektów lub ich powierzchnia (szt. lub m ²) - dane Starostwo
	Działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu (retencja wód opadowych, nasadzenia przy drogach powiatowych, minimalizowanie deficytów wody).	Zmniejszenie ryzyka podtopień i poprawa warunków mikroklimatycznych.	Powierzchnia terenów objętych retencją / liczba nasadzeń (ha lub szt.) – dane Starostwo
	Promowanie gospodarki odpadami w obiektach powiatu (selektywna zbiórka, edukacja ekologiczna).	Zmniejszenie ilości odpadów niesegregowanych, wzrost świadomości ekologicznej.	Liczba akcji edukacyjnych, % odpadów selektywnie zbieranych (szt. lub %) – dane Starostwo
	Współpraca z gminami i służbami w zakresie ochrony środowiska (kontrola zanieczyszczeń, programy antysmogowe i usuwania azbestu, rekultywacja obszarów pokopalnianych).	Poprawa jakości powietrza i zapobieganie degradacji środowiska.	Liczba kontroli / zidentyfikowanych nieprawidłowości (szt.) – dane Starostwo/WIOŚ

CEL STRATEGICZNY III: Zmodernizowana i funkcjonalna przestrzeń z poszanowaniem środowiska naturalnego

W ramach trzeciego celu strategicznego podkreśla się szeroko pojętą troskę o kapitał ludzki i bezpieczeństwo społeczne, dążąc do podniesienia jakości życia w powiecie poprzez lepsze przygotowanie młodzieży do wymagań rynku pracy, wzmocnienie usług pomocy społecznej oraz zapewnienie skuteczniejszej ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego. Rozpoczynając od obszaru edukacji ponadpodstawowej, kładzie się nacisk na modernizację i doposażenie szkół w specjalistyczne pracownie oraz rozwój bazy sportowej, co ma przełożyć się na praktyczne, a zarazem nowoczesne kształcenie zawodowe i ogólnokształcące. Ważnym uzupełnieniem tych działań jest zacieśnienie współpracy z przedsiębiorcami, dzięki czemu uczniowie zyskują nie tylko teoretyczną wiedzę, ale też możliwość odbywania praktyk czy korzystania z klas patronackich, co zwiększa ich szanse na szybkie odnalezienie się na rynku pracy. Jednocześnie planuje się promować kierunki kształcenia przyszłości, takie jak IT, logistyka czy odnawialne źródła energii, aby region mógł odpowiadać na rosnące zapotrzebowanie w innowacyjnych sektorach gospodarki. Równie istotnym aspektem jest rozwój kompetencji językowych i miękkich, które stają się kluczowe w warunkach rosnącej mobilności edukacyjnej i zawodowej. Równolegle należy zapewnić uczniom profesjonalne wsparcie doradcze, tak aby młodzież dokonywała świadomych wyborów dotyczących dalszej edukacji bądź podejmowania pracy. W sferze pomocy społecznej i pieczy zastępczej, kluczowe jest rozwijanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem, a także wsparcie osób usamodzielnianych, co wymaga specjalistycznego doradztwa i odpowiednio dostosowanych lokali treningowych. Dla osób z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami niezwykle istotne jest rozszerzanie oferty warsztatów terapii zajęciowej we współpracy z organizacjami pozarządowymi, aby ułatwić im integrację społeczną i zwiększyć szanse na zatrudnienie. W odpowiedzi na wyzwania demograficzne nie można też pominąć rozwoju usług opiekuńczych dla seniorów, obejmujących dzienne domy pomocy czy kluby seniora, które wpływają na aktywizację i lepszą jakość życia osób starszych. Uzupełnieniem działań w obszarze społecznym jest ścisła kooperacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z Urzędem Pracy, pozwalająca łączyć wsparcie socjalne z aktywizacją zawodową. W kontekście ochrony zdrowia, nacisk kładzie się na unowocześnianie bazy sprzętowej Szpitala Powiatowego, tak by skrócić kolejki do badań diagnostycznych i podnieść standard świadczonych usług medycznych. Oprócz tego należy wzmocnić działania profilaktyczne w szkołach i społeczności, zwłaszcza w obszarach uzależnień, zdrowia psychicznego i przeciwdziałania przemocy. Ważne jest także wspomaganie jednostek straży pożarnej i innych służb ratowniczych, w tym poprzez szkolenia czy doposażenie w nowoczesny sprzęt, co przełoży się na szybszą i sprawniejszą reakcję podczas różnego rodzaju zdarzeń kryzysowych. Dodatkowym krokiem w stronę poprawy bezpieczeństwa oraz komfortu mieszkańców jest usuwanie barier architektonicznych, co ułatwi poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami i w znaczący sposób wpłynie na dostępność przestrzeni publicznej. Wprowadzanie rozwiązań IT w systemach zarządzania kryzysowego, takich jak monitoring czy powiadamianie SMS/online, pozwala mieszkańcom szybko otrzymywać istotne komunikaty w sytuacjach zagrożenia. Jednocześnie rozwój policyjnych i strażackich akcji edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa na drodze czy cyberbezpieczeństwa sprzyja budowaniu wyższej świadomości społecznej i ograniczeniu negatywnych zjawisk. Wszystkie te działania, choć prowadzone w różnych obszarach, wspólnie wzmacniają lokalny ekosystem społeczny, tworząc podstawy do harmonijnego rozwoju i podnosząc ogólny standard życia w powiecie.

Cel	Kierunek	Potencjalny rezultat	Wskaźnik
Cel operacyjny 3.1: Dostosowanie kształcenia ponadpodstawowego do potrzeb rynku pracy	Modernizacja i doposażenie szkół ponadpodstawowych (warsztaty, pracownie specjalistyczne, obiekty sportowe: boiska, hale).	Podniesienie jakości kształcenia zawodowego i ogólnokształcącego.	Liczba zmodernizowanych pracowni / warsztatów / obiektów sportowych (szt.) – dane Starostwo
	Rozwój współpracy szkół z przedsiębiorcami (zajęcia praktyczne, klasa patronacka, stypendia branżowe).	Lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy, powiązanie edukacji z potrzebami lokalnej gospodarki.	Liczba umów patronackich / miejsc praktyk (szt.) – dane Starostwo/PUP
	Rozszerzenie oferty edukacyjnej w tym, promowanie innowacyjnych kierunków i metod kształcenia (m.in.. IT, logistyka, odnawialne źródła energii, technik: weterynarii, elektromobilności, fotografii i multimediiów).	Dostarczanie kadr w kluczowych branżach przyszłości.	Liczba uczniów kształcących się w nowych profilach (os.) – dane Starostwo/PUP
	Wsparcie uczniów w nauce języków obcych i kompetencji miękkich (zajęcia dodatkowe, projekty zagraniczne) oraz doposażenie pracowni.	Zwiększona mobilność edukacyjna i zawodowa absolwentów.	Liczba projektów międzynarodowych / uczniów objętych zajęciami dodatkowymi (szt.) – dane Starostwo
	Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach.	Wzrost jakości pracy szkół i placówek oświatowych dzięki podniesieniu kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej i administracyjnej.	Odsetek nauczycieli i pracowników szkół, którzy wzięli udział w formach doskonalenia zawodowego (%) – dane Starostwo
	Doradztwo zawodowe i planowanie ścieżki kariery (współpraca PUP, poradni, PCPR).	Ograniczenie bezrobocia wśród młodzieży, świadomy wybór kierunku dalszej edukacji lub pracy.	Liczba godzin doradztwa kariery / liczba uczniów objętych poradnictwem (godz./os.) – dane Starostwo/PUP
Cel operacyjny 3.2: Wzmocnienie usług pomocy społecznej i pieczy zastępczej	Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej (kampanie informacyjne, szkolenia kandydatów na rodziny).	Większa liczba rodzin zastępczych i mniejsza potrzeba kierowania dzieci do placówek poza powiat.	Liczba nowych rodzin zastępczych w roku (rodziny) – dane PCPR
	Wsparcie osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej (lokalne treningowe, tworzenie mieszkań chronionych, doradztwo).	Zwiększona samodzielność wychowanków pieczy i lepsze perspektywy życiowe.	Liczba młodych objętych wsparciem usamodzielniania (os.) – dane PCPR Liczba utworzonych mieszkań chronionych (szt.) – dane PCPR

	Rozszerzanie ofert warsztatów terapii zajęciowej i aktywizacji społecznej (we współpracy z NGO).	Integracja osób z niepełnosprawnościami i wzrost ich szans na rynku pracy.	Liczba uczestników WTZ i projektów aktywizujących (os./szt.) – dane PCPR
	Dofinansowanie i rozwój usług opiekuńczych dla seniorów (dienne domy pomocy, kluby seniora).	Poprawa warunków życia osób starszych i odciążenie rodzin, wzrost integracji społecznej.	Liczba dziennych miejsc opieki dla seniorów / dziennych ośrodków (szt.) – dane PCPR
	Pogłębiona współpraca PCPR z PUP (projekty socjalno-zawodowe dla grup zagrożonych wykluczeniem).	Skuteczniejsze łączenie wsparcia socjalnego z aktywizacją zawodową.	Liczba wspólnych projektów PCPR–PUP (szt.) – dane PCPR, PUP
	Doskonalenie kwalifikacji pracowników placówek pomocy społecznej.	Poprawa jakości i skuteczności świadczenia usług społecznych poprzez podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników placówek pomocy społecznej.	Odsetek pracowników placówek pomocy społecznej uczestniczących w szkoleniach, kursach lub innych formach doskonalenia zawodowego (%) – dane PCPR, dane Starostwo
Cel operacyjny 3.3: Poprawa bezpieczeństwa i jakości życia (zdrowie, zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo publiczne)	Modernizacja i wyposażenie Szpitala Powiatowego (SPZOZ) w nowoczesny sprzęt diagnostyczny.	Podniesienie jakości świadczeń zdrowotnych, skrócenie czasu oczekiwania na badania.	Kwota pozyskanych środków na sprzęt / liczba kupionych urządzeń (zł./szt.) – dane SPZOZ/Starostwo
	Aktywne pozyskiwanie kadry medycznej (lekarzy specjalistów, diagnostów, pielęgniarek).	Zwiększenie dostępności i poprawa jakości świadczeń zdrowotnych dzięki pozyskaniu nowych specjalistów i wzmocnieniu zespołów medycznych.	Liczba nowo zatrudnionych pracowników medycznych (lekarzy, diagnostów, pielęgniarek) w jednostkach ochrony zdrowia, dla których organem prowadzącym jest powiat (os.) – dane SPZOZ/Starostwo
	Zapewnienie odpowiednich form opieki długoterminowej (utworzenie ZOL).	Zwiększenie dostępności usług opieki długoterminowej dla mieszkańców powiatu poprzez utworzenie i funkcjonowanie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.	Liczba funkcjonujących miejsc opieki długoterminowej w ramach ZOL w powiecie (liczba miejsc) – dane Starostwo
	Działania profilaktyczne w szkołach i w społeczności (programy zdrowotne, uzależnienia, przemoc w rodzinie).	Zmniejszenie skali problemów zdrowotnych i społecznych, wczesne wykrywanie zagrożeń.	Liczba przeprowadzonych warsztatów / kampanii (szt.) – dane Starostwo/PCPR,/szkoły
	Wsparcie jednostek OSP i PSP (sprzęt ratowniczy, szkolenia, modernizacja remiz).	Skrócenie czasu reakcji na zdarzenia kryzysowe, wzrost skuteczności akcji ratowniczych.	Liczba doposażonych OSP / zorganizowanych szkoleń (szt.) – dane Starostwo/ PSP
	Usuwanie barier architektonicznych na terenie powiatu.	Zwiększenie bezpieczeństwa i ułatwienie przemieszczania się mieszkańcom ze szczególnymi potrzebami.	Liczba usuniętych barier architektonicznych (szt.) – dane Starostwo

	Tworzenie systemu zarządzania kryzysowego przy użyciu rozwiązań IT (monitoring, powiadamianie SMS/online,)	Skuteczniejsze reagowanie w sytuacjach zagrożenia (powodzie, pożary, awarie).	Liczba wdrożonych narzędzi IT do zarządzania kryzysowego (szt.) - dane Starostwo
	Rozwój policyjnych, strażackich i sanitarno-epidemiologicznych akcji edukacyjnych (bezpieczeństwo w ruchu drogowym, cyberbezpieczeństwo, dot. stylu życia oraz realizacja programów polityki zdrowotnej państwa).	Zwiększona świadomość mieszkańców i ograniczenie zjawisk patologicznych.	Liczba spotkań edukacyjnych zorganizowanych przez Policję / PSP (szt.) – dane KPP/PSP
	Kontynuacja działań w zakresie planowania obronnego (treningi, szkolenia) oraz pogłębiona współpraca z instytucjami i innymi organizacjami w sytuacjach kryzysowych.	Podniesienie poziomu przygotowania powiatu do reagowania w sytuacjach kryzysowych oraz wzmocnienie współpracy między służbami i instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.	Liczba zorganizowanych szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu obronności i zarządzania kryzysowego z udziałem instytucji zewnętrznych (szt.) – dane KPP/PSP

3. Spójność kierunków rozwoju z innymi dokumentami strategicznymi

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, wyzwań oraz potencjału rozwojowego powiatu kolskiego, a ich realizacja w konsekwencji doprowadzić ma do osiągnięcia przyjętej wizji. Cele Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035 są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami pozwoli podnieść skuteczność i efektywność realizacji dokumentu, a jednocześnie zachować zgodność z kierunkami rozwoju całego regionu. Przyniesie także dodatkowy efekt synergii wynikający z koordynacji działań, co pozwoli uzyskać lepsze rezultaty przy wykorzystaniu dostępnych nakładów.

Ponadto spójność celów Strategii z celami polityk regionalnej, krajowej i wspólnotowej zwiększa szanse na pozyskanie finansowania na działania rozwojowe Powiatu.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku przyjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr XVI/287/20 z dnia 27 stycznia 2020 r. stanowi podstawowy i nadrzędny dokument strategiczny regionu, przesądzający o kierunkach prowadzonej przez samorząd województwa wielkopolskiego polityki, a także przenoszący na poziom regionalny ustalenia dokumentów przyjętych przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Komisję Europejską. Jej treść uwzględnia zatem zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych jak Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK). Strategia ustanawia także ramy do tworzenia bardziej szczegółowych dokumentów na poziomie lokalnym.

W Strategii przyjęto, że rozwój Wielkopolski przebiegać będzie według modelu funkcjonalnego, zakładającego zrównoważony terytorialnie rozwój regionu, wzajemnie korzystne relacje zarówno w przestrzeni, jak i w układzie sfer gospodarczych i społecznych, a także powiązania międzyinstytucjonalne i partnerskie współdziałanie. Zrównoważony terytorialnie rozwój oznacza realizację solidarnej polityki publicznej z uwzględnianiem specyfiki poszczególnych terytoriów, w tym występujących różnic rozwojowych oraz konieczność orientacji działań na mieszkańców mogących optymalnie wykorzystać lokalny potencjał dla poprawy swoich warunków życia.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wskazuje cztery cele strategiczne:

1. **Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców.**
2. **Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu.**
3. **Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski.**
4. **Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem**

Rysunek 11. Cele strategiczne i zasady horyzontalne Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Ponadto w dokumencie wskazano zasady horyzontalne, które dotyczą priorytetowych kierunków rozwoju, których realizacja wywołuje efekt synergii. Pozwalają one efektywniej wykorzystywać posiadane zasoby i skuteczniej konkurować na globalnym rynku:

- **Rozwój innowacyjny,**
- **Rozwój inkluzywny,**
- **Rozwój z poszanowaniem ładu przestrzennego,**
- **Rozwój zrównoważony.**

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wskazano również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi.

Powiat kolski został zaliczony do **Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego**, który stanowi obszar koncentracji przemysłu wydobywczo-energetycznego we wschodniej części Wielkopolski, o którym zdecydowały występujące w tej części Wielkopolski złoża węgla brunatnego (łącznie 21 złóż). Obszar ten złożony jest z 43 gmin o różnym statusie administracyjnym i zajmuje powierzchnię 4 438 km² (15% powierzchni województwa). Na wyznaczonym obszarze znajdują się również bogate złoża kruszywa naturalnego oraz piasków kwarcowych. Ze względu na wydobywanie surowców metodą odkrywkową, krajobraz obszaru uległ licznym zmianom – powstały tu rozległe leje depresyjne oraz obniżył się poziom wód podziemnych. Ponadto w wyniku restrukturyzacji przemysłu, w tym likwidacji części zakładów, Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku określa Wschodni Obszar Funkcjonalny jako region o znacznym poziomie bezrobocia oraz niskiej aktywności gospodarczej mieszkańców. Głównym celem rozwoju przestrzennego wyznaczonego obszaru jest stworzenie nowych podstaw dla podtrzymania funkcjonowania i istniejącego przemysłu energetycznego oparcia go na innych nośnikach energii, zarówno istniejących w regionie, jak i zewnętrznych. Istotnym jest również przekształcenie gospodarki obszaru

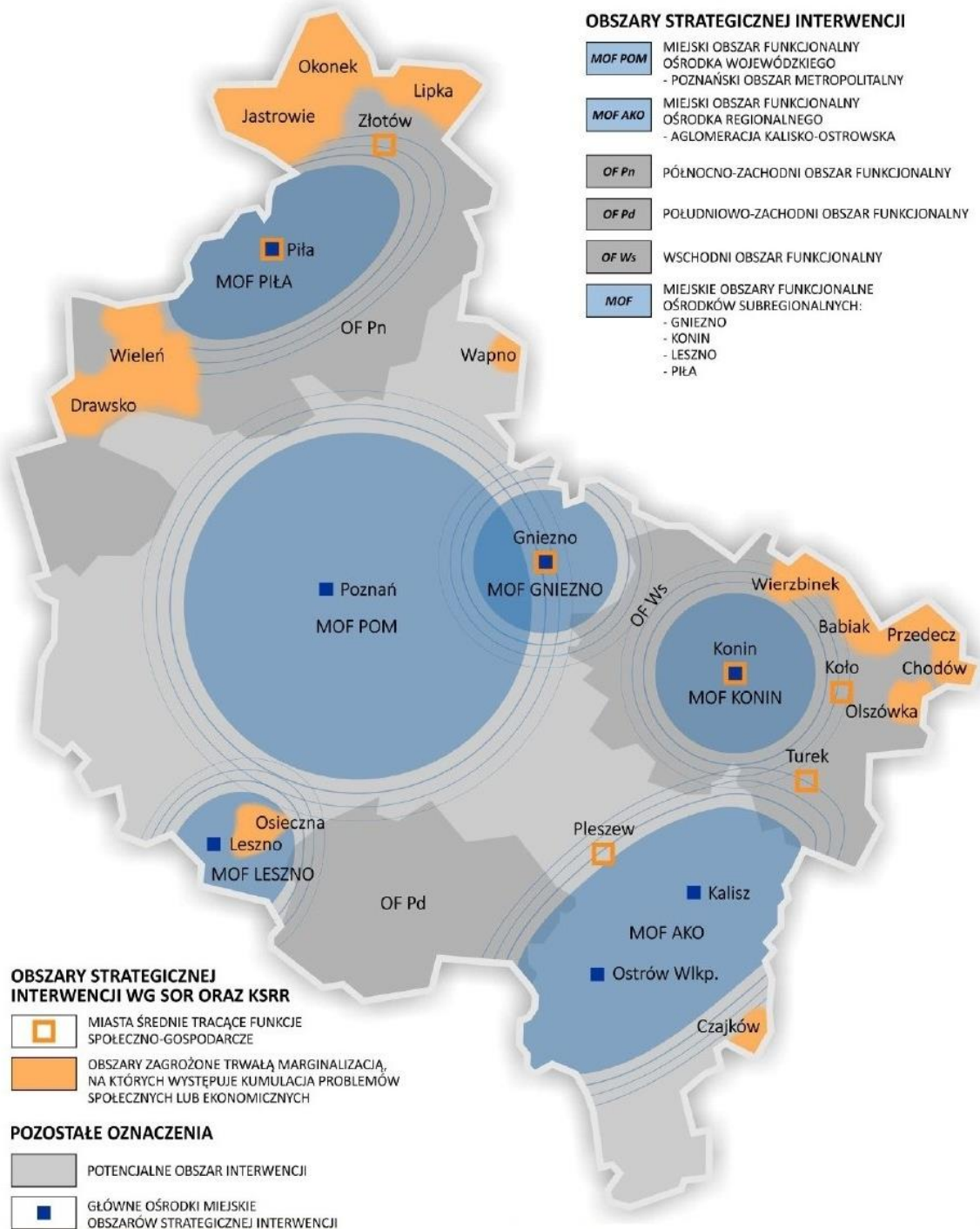

opartej na energetyce i górnictwie na wielofunkcyjne profile działalności, ze szczególnym uwzględnieniem wzbogacania funkcji usługowych. Dla realizacji celu głównego wyznaczone zostały również następujące cele polityki przestrzennej: podtrzymanie i restrukturyzacja przemysłu energetycznego, kształtowanie nowych funkcji stanowiących podstawę rozwoju obszaru, a także kształtowanie środowiska przyrodniczego.

Dla Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego została również opracowana **Strategia Rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040**, oraz **Strategia na rzecz neutralności klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040**. W dokumentach tych wskazano, że niezbędna dla transformacji Wielkopolski Wschodniej jest (poza transformacją energetyczną) kompleksowa transformacja społeczno-gospodarcza, bezpieczne i płynne przejście z gospodarki opartej na węglu do gospodarki nowoczesnej opartej na energii ze źródeł alternatywnych, w tym OZE, wodoru, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju i poszanowaniem strony społecznej.

W celu realizacji powyższych działań, Wielkopolska Wschodnia została objęta wsparciem ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Fundusz ten jest jednym z elementów mechanizmu sprawiedliwej transformacji UE w kierunku neutralności klimatycznej. W ramach FST zaplanowany jest szereg działań, które pozwolą przekształcić lokalną gospodarkę i wspomogą mieszkańców pracujących w branży górniczej w przekwalifikowaniu się i znalezieniu nowych miejsc pracy. Przewidziano m. in. pomoc dla ponad 2,2 tys. pracowników Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin, wsparcie na zwiększenie retencji i odbudowę zasobów wodnych obszaru, wsparcie w zakupach niskoemisyjnego taboru autobusowego, rozwijane będą kierunki o profilach praktycznych w szkołach wyższych w Koninie.

Rysunek 12. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu

Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz z kluczowymi kierunkami działań wyznaczonymi dla Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Tabela 32. Spójność Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035 ze Strategią Rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

STRATEGIA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2030 ROKU	ROZWOJU DO 2030	KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA WSOCHODNIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU KOLSKIEGO NA LATA 2025-2035
Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy		- przeprowadzenie sprawiedliwej transformacji energetycznej bez znaczących kosztów ekonomicznych i społecznych - restrukturyzacja i modernizacja gospodarki WOF, tworzenie alternatyw gospodarczych (opartych np. na OZE, wodrze) oraz specjalizacji niezwiązanych bezpośrednio z przemysłem paliwowo-energetycznym, m.in. budowa proinnowacyjnego Parku Przemysłowo-Technologicznego Aglomeracji Konińskiej - rozwój i podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych przez zintegrowane działania promocyjne, a także racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie terenów poprodukcyjnych i pogórnicych - zachowanie i rozwój potencjału rolnictwa, ochrona gruntów rolnych, wdrażanie programów kompensacyjnych dla sektora rolniczego z tytułu działalności kopalni - poprawa sytuacji na rynku pracy przez stworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy - podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego szczególnie w przypadku pracowników odchodzących z sektora paliwowo-energetycznego tak, aby w nowych miejscach pracy	Cel strategiczny I – Rozwój gospodarczy i stabilny rynek pracy Cel strategiczny III – Wysoka jakość życia i wsparcie społeczności lokalnej

	• mogli w jak największym stopniu wykorzystywać swoje wcześniej zdobyte umiejętności i doświadczenie zawodowe	
Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wkluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	• przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych, poprawa dostępu do usług społecznych i ich jakości, w tym usług i infrastruktury zdrowotnej, usług opiekuńczych i senioralnych • rozwój funkcji turystycznych w oparciu o walory georóżnorodności środowiska WOF • wzmacnianie społeczności lokalnych i tożsamości lokalnej, m.in. przez wykorzystanie dorobku i doświadczenia funkcjonujących na tym obszarze Lokalnych Grup Działania	Cel strategiczny I – Rozwój gospodarczy i stabilny rynek pracy Cel strategiczny II – Nowoczesna infrastruktura i zrównoważona przestrzeń Cel strategiczny III – Wysoka jakość życia i wsparcie społeczności lokalnej
Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	• rozbudowa infrastruktury transportowej, budowa/przebudowa sieci dróg krajowych i wojewódzkich położonych na obszarze WOF, m.in. DK 25, 72, 92, ułatwienie przepływów towarów w kierunkach północ-południe i wschód-zachód powiązanych z autostradą A2 • rozwój infrastruktury kolejowej, budowa węzła kolejowego oraz rozważenie budowy sieci kolejowej łączącej Konin–Kotoł-Turek, modernizacja linii kolejowej E20 • wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej WOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych • dochowanie zobowiązań w dziedzinie ochrony środowiska oraz podnoszenie jego jakości, szczególnie w zakresie powietrza, bioróżnorodności, wód	Cel strategiczny II – Nowoczesna infrastruktura i zrównoważona przestrzeń

	powierzchniowych i podziemnych, upowszechnianie edukacji ekologicznej • uregulowanie gospodarki odpadami i wodno-ściekowej • wzrost retencji wody • produkcja energii opartej na nowych nośnikach energii, inicjowanie i prowadzenie działań związanych z rozwojem energetyki rozproszonej oraz lokalnym bezpieczeństwem energetycznym, rozwój inicjatyw klastrowych 101 oraz inteligentnych systemów magazynowania, zarządzania i dystrybucji energii, w szczególności opartych na alternatywnych źródłach • wykorzystanie pełnego potencjału wszystkich rodzajów OZE (m.in. biopaliw ciekłych, biogazu, energii wiatru, geotermii głębokiej, pomp ciepła, ogniw fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych) oraz poprawa efektywności energetycznej	
Cel strategiczny D: 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	• rewitalizacja, rekultywacja i przywrócenie przyrodzie i mieszkańcom zdegradowanych terenów pogórnictwa, rewitalizacja obszarów zdegradowanych zwiększająca ich atrakcyjność osiedleńczą i poprawiająca jakość życia mieszkańców • wzmacnianie instrumentów programowych i doskonalenie systemów wdrażania zwiększających skuteczność implementowanych mechanizmów rozwojowych, doskonalenie i upowszechnianie modelu współzarządzania z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej przy uczestnictwie NGO, JST wszystkich szczebli, przedstawicieli rządu, przedsiębiorców i mieszkańców • przygotowanie sprawiedliwego i inkluzywnego Planu transformacji gospodarczej i energetycznej, który zostanie	Cel strategiczny I – Rozwój gospodarczy i stabilny rynek pracy Cel strategiczny II – Nowoczesna infrastruktura i zrównoważona przestrzeń

	uzgodniony w gronie wszystkich zainteresowanych stron, w tym pracowników, związków zawodowych, przedsiębiorców, władz samorządowych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli szkół i uczelni; transformacja powinna być zgodna z unijną inicjatywą wsparcia regionów górniczych	
--	---	--

4. System realizacji strategii, monitoring i ewaluacja

Przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Starostwa oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, Starostwo Powiatowe, jednostki organizacyjne powiatu, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Zarząd Powiatu, Rada Powiatu oraz odpowiednie komórki Starostwa Powiatowego w Kole, jednostki organizacyjne i partnerzy Powiatu.

Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego. Stanowiąc będą one podstawę do koordynacji podmiotowej, przedmiotowej, przestrzennej i czasowej ich realizacji oraz zapewnienia niezbędnych źródeł ich finansowania (własnych i zewnętrznych). Powinny one zawierać:

- termin rozpoczęcia i zakończenia (część z nich może mieć charakter ciągły, np. w zakresie bezpieczeństwa publicznego - w tej sytuacji nie określa się terminu jego zakończenia),
- etapy realizacji (w sytuacji jeśli jest to pożądane lub niezbędne z punktu widzenia jego specyfiki),
- określenie podmiotu odpowiedzialnego za jego wykonanie oraz podmiotów współpracujących lub współodpowiedzialnych,
- koszty finansowe, społeczne (w kategoriach korzyści lub niekorzyści dla mieszkańców lub ich części) i ekologiczne związane z jego realizacją,
- źródła finansowania,
- spodziewane efekty z jego realizacji dla mieszkańców Powiatu, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego, finansów Powiatu, itp.).

Wdrażając Strategię, powiat będzie dbać o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Powiat będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia.

Powiat kolski będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Starostwa Powiatowego, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia powiecie kolskim.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Powiatu, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych częściach Powiatu.

Powiat kolski na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. w ramach **Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027**;
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (**PS WPR 2023-2027**);
- ogólnopolskie programy operacyjne;
- środki Krajowego Programu Odbudowy;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Dostępność Plus oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie wielkopolskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FENIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne powiatu wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację zadań określonych w Strategii. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne powiatu, takie jak udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Starostwa Powiatowego w Kole oraz jednostek organizacyjnych powiatu.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami wchodzącymi w skład powiatu kolskiego oraz Województwem Wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania. Efektem tej współpracy będzie niewątpliwie podniesienie efektywności wydatkowania środków finansowych z budżetu, lepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb społecznych, umacnianie poczucia podmiotowości mieszkańców oraz uzyskanie możliwości wczesnego reagowania na problemy lokalne, a w konsekwencji wzrost jakości życia mieszkańców powiatu i poprawę warunków funkcjonowania podmiotów gospodarczych.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet powiatu oraz wieloletnia prognoza finansowa. Powiat będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową powiatu, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Powiatu.

Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2025-2029 (Uchwała nr XIII/65/2024 Rady Powiatu Kolskiego z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Kolskiego na lata 2025-2029) potencjał inwestycyjny w tym okresie wyniesie około 277,3 mln zł, z czego prawie 129,1 mln zł wydatkowane będzie w 2025 roku, a 120,5 mln zł w 2026 roku. W większości zaplanowane inwestycje dotyczyć będą budowy północnej obwodnicy Koła w ciągu drogi powiatowej nr 3205P (kolejno 114,5 mln zł w 2025 roku i 111,5 mln zł w 2026 roku) oraz przebudowy oddziału wewnętrznego w SP ZOZ w Kole w ramach realizacji etapu II (6,6 mln zł w 2025 roku).

Z kolei efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie Powiatu, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 30a ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady powiatu i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje o stanie realizacji zadania. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

Załączniki

Załącznik nr 1: Wzór ankiety

Szanowni Państwo,

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety w celu przygotowania Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2025-2035. Prosimy Państwa o zastanowienie się i udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania. Wyniki ankietyzacji będą wykorzystane w procesie formułowania celów rozwoju powiatu i wyboru obszarów priorytetowych. Ankieta ma charakter anonimowy.

1. Jak Pan/Pani ocenia jakość życia w powiecie? (Prosimy o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższych tabel)

W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

GOSPODARKA

Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną powiatu						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie powiatu						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie powiatu						
Dostępność transportu zbiorowego (publicznego, prywatnego)						
Połączenia komunikacyjne z większymi miastami						
Dostępność instytucji i placówek usługowych						

INFRASTRUKTURA

Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Sieć ścieżek pieszko-rowerowych na terenie powiatu						
Jakość dróg powiatowych, dojazdowych do sąsiednich miejscowości						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)						
Rozwój instalacji pozyskujących energię z OZE na terenie powiatu						

Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (np. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami)						
---	--	--	--	--	--	--

ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Walory środowiska przyrodniczego						
Jakość powietrza na terenie powiatu						
Czystość wód powierzchniowych						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)						
Świadomość ekologiczną mieszkańców						
Ofertę powiatu w działaniach wspierających ochronę środowiska						

SPOŁECZEŃSTWO

<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność powiatu jako miejsca zamieszkania						
Aktywność społeczną mieszkańców						
Organizację i skuteczność działania systemu pomocy społecznej na terenie powiatu						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej						
Jakość funkcjonowania placówek opieki zdrowotnej na terenie powiatu						
Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami (m.in. w Domach Pomocy Społecznej)						
Wsparcie dzieci i młodzieży (m.in. w Ośrodku Wsparcia, Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, Domu Dziecka)						
Dostępność wsparcia oferowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie						
Jakość programów wsparcia oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy						
Jakość funkcjonowania i obsługi klientów w Starostwie Powiatowym						
Współpracę Starostwa Powiatowego z organizacjami pozarządowymi						

EDUKACJA

<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostępność szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu						
Jakość kształcenia w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu						
Jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych) na terenie powiatu						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu?						
Dostępność wsparcia dla nauczycieli, rodziców i dzieci oferowanego przez Poradnię psychologiczno-Pedagogiczną						

TURYSTYKA, REKREACJA, KULTURA

<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną powiatu						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie powiatu						
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej						
Poziom bazy gastronomicznej						
Działania promocyjne powiatu, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych						

2. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w powiecie kolskim w okresie realizacji Strategii:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego
- ☐ stworzenie spójnej sieci ścieżek pieszo-rowerowych na obszarze całego powiatu
- ☐ rozwój oferty sportowej i turystycznej

- ☐ rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
 - ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
 - ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
 - ☐ rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet)
 - ☐ poprawa sprawności funkcjonowania Starostwa Powiatowego i podległych mu jednostek
 - ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
 - ☐ poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców
 - ☐ poprawa dostępu do świadczeń w zakresie pomocy społecznej
 - ☐ zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii społecznych
 - ☐ poprawa dostępu do opieki zdrowotnej
 - ☐ promocja powiatu, w tym promocja turystyczna
 - ☐ rozwój współpracy międzynarodowej
 - ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach ponadpodstawowych
 - ☐ modernizacja i doposażenie szkół ponadpodstawowych
 - ☐ stworzenie atrakcyjnej oferty zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży
 - ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
 - ☐ modernizacja energetyczna budynków publicznych i wielorodzinnych budynków mieszkaniowych
 - ☐ wspieranie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych, artystycznych oraz organizacji pozarządowych
 - ☐ wsparcie rozwoju rolnictwa
 - ☐ inne (*jakie?*)
-

3. Co Pana/i zdaniem jest największym potencjałem powiatu kolskiego:

- ☐ położenie geograficzne, walory środowiska przyrodniczego i kulturowego
- ☐ potencjał ekonomiczny i społeczny mieszkańców
- ☐ turystyka
- ☐ tereny inwestycyjne przy nowo budowanej obwodnicy miasta
- ☐ rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna

4. Co Pana/i zdaniem stanowi największe zagrożenie dla bezpieczeństwa w powiecie kolskim (lub proszę o zaznaczenie 3 aspektów):

- ☐ zagrożenie powodziowe
- ☐ zagrożenie suszą
- ☐ ekstremalne zjawiska atmosferyczne spowodowane zmianami klimatu
- ☐ przestępczość, wandalizm
- ☐ znaczne natężenie ruchu drogowego
- ☐ cyberprzestępczość
- ☐ kryzys społeczno-gospodarczy związany z epidemią COVID-19 oraz konfliktami zbrojnymi
- ☐ brak perspektyw rozwoju na terenie powiatu
- ☐ inne (jakie?)

METRYCZKA (prosimy o wpisanie znaku X w odpowiednie pola)

Jestem mieszkańcem:

- ☐ Miasta Koło
- ☐ Miasta i gminy Dąbie
- ☐ Miasta i gminy Przedecz
- ☐ Miasta i gminy Kłodawa
- ☐ Gminy Babiak
- ☐ Gminy Chodów
- ☐ Gminy Grzegorzew
- ☐ Gminy Koło
- ☐ Gminy Kościelec
- ☐ Gminy Olszówka
- ☐ Gminy Osiek Mały
- ☐ nie mieszkam w powiecie kolskim

PŁEĆ:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna

WIEK:

- ☐ poniżej 18 lat
- ☐ 18-30 lat
- ☐ 31-40 lat

- ☐ 41-50 lat
- ☐ 51-60 lat
- ☐ powyżej 60 lat

JAKIE JEST PANI/PANA WYKSZTAŁCENIE?

- ☐ podstawowe
- ☐ zawodowe
- ☐ średnie
- ☐ wyższe

ZATRUDNIENIE:

- ☐ uczeń
- ☐ student
- ☐ rolnik
- ☐ przedsiębiorca
- ☐ osoba pracująca
- ☐ osoba bezrobotna
- ☐ emeryt / rencista
- ☐ inne (jakie?)

Dziękujemy za poświęcony czas i wypełnienie ankiety.

Załącznik 2: Tabela ewaluacyjna

Cel operacyjny	Kierunek działań	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 1.1: Wsparcie przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu	Intensyfikacja współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatową Radą Rynku Pracy i samorządami w zakresie wspólnych projektów aktywizacji zawodowej.				
	Organizacja szkoleń i kursów dostosowanych do aktualnych potrzeb pracodawców.				
	Promowanie i dofinansowanie inicjatyw przedsiębiorczości społecznej (spółdzielnie socjalne, NGO).				
	Wzmocnienie doradztwa dla mikro i małych firm (w zakresie pozyskiwania środków, prawa i marketingu).				
	Rozszerzanie oferty staży i praktyk zawodowych w jednostkach organizacyjnych powiatu.				
Cel operacyjny 1.2: Tworzenie stref inwestycyjnych i poprawa atrakcyjności gospodarczej	Wyznaczanie i promowanie terenów pod strefy aktywności gospodarczej (współpraca z gminami).				
	Przygotowanie wspólnej oferty inwestycyjnej (portal internetowy, foldery informacyjne).				
	Rozwój współpracy z instytucjami otoczenia biznesu.				
Cel operacyjny 1.3: Promocja regionu i lokalnych produktów	Kampania promocyjna powiatu oraz utworzenie centrum informacji turystycznej (targi gospodarcze, media społecznościowe, spoty video).				
	Kreowanie marki lokalnych produktów (rolniczych, spożywczych, rzemieślniczych).				
	Organizacja cyklicznych imprez gospodarczo-promocyjnych (np. Jarmark produktów regionalnych powiatu kolskiego, Targi Produktów Regionalnych).				

Cel	Kierunek działań	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 2.1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz komunikacji powiatowej	Budowa/modernizacja dróg powiatowych (przebudowy nawierzchni, chodników, ciągów pieszo-rowerowych).				
	Budowa i remont obiektów mostowych oraz przepustów w ciągach komunikacyjnych powiatu (m.in. nad linią kolejową nr 3 Warszawa – Poznań).				
	Rozwój alternatywnych form transportu (ścieżki rowerowe, system roweru publicznego w porozumieniu z gminami).				
	Poprawa jakości infrastruktury okotodrogowej w tym: modernizacja oznakowania drogowego, budowa bezpiecznych skrzyżowań, budowa bezpiecznych przejść dla pieszych, budowa kanałów technologicznych, modernizacja oświetlenia drogowego (energooszczędne lampy LED).				
	Współpraca z gminami oraz województwem w zakresie rozwoju spójnej i bezpiecznej sieci komunikacji drogowej w regionie				
Cel operacyjny 2.2: Efektywne gospodarowanie przestrzenią i ochrona środowiska	Wspieranie spójnego planowania przestrzennego (uzgodnienia z gminami przy lokalizowaniu inwestycji).				
	Inwestycje w termomodernizację obiektów powiatowych (szkoły m.in.: ZSRCKU w Kościelcu, ZSOiT w Kłodawie, LO w Kole, ZSE-A w Kole, ZST w Kole, ZOEW w Kole, budynki administracji, DPS w Kole).				
	Renowacja i rewitalizacja obiektów zabytkowych i obszarów zabytkowych,				
	Działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu (retencja wód opadowych, nasadzenia przy drogach powiatowych, minimalizowanie deficytów wody).				
	Promowanie gospodarki odpadami w obiektach powiatu (selektywna zbiórka, edukacja ekologiczna).				
	Współpraca z gminami i służbami w zakresie ochrony środowiska (kontrola zanieczyszczeń, programy antysmogowe i usuwania azbestu, rekultywacja obszarów pokopalnianych).				

Cel	Kierunek	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 3.1: Dostosowanie kształcenia ponadpodstawowego do potrzeb rynku pracy	Modernizacja i doposażenie szkół ponadpodstawowych (warsztaty, pracownie specjalistyczne, obiekty sportowe: boiska, hale).				
	Rozwój współpracy szkół z przedsiębiorcami (zajęcia praktyczne, klasa patronacka, stypendia branżowe).				
	Rozszerzenie oferty edukacyjnej w tym, promowanie innowacyjnych kierunków i metod kształcenia (m.in.. IT, logistyka, odnawialne źródła energii, technik: weterynarii, elektromobilności, fotografii i multimediiów).				
	Wsparcie uczniów w nauce języków obcych i kompetencji miękkich (zajęcia dodatkowe, projekty zagraniczne) oraz doposażenie pracowni.				
	Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach.				
	Doradztwo zawodowe i planowanie ścieżki kariery (współpraca PUP, poradni, PCPR).				
Cel operacyjny 3.2: Wzmocnienie usług pomocy społecznej i pieczy zastępczej	Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej (kampanie informacyjne, szkolenia kandydatów na rodziny).				
	Wsparcie osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej (lokalne treningowe, tworzenie mieszkań chronionych, doradztwo).				
	Rozszerzanie ofert warsztatów terapii zajęciowej i aktywizacji społecznej (we współpracy z NGO).				
	Dofinansowanie i rozwój usług opiekuńczych dla seniorów (dzienne domy pomocy, kluby seniora).				
	Pogłębiona współpraca PCPR z PUP (projekty socjalno-zawodowe dla grup zagrożonych wykluczeniem).				
	Doskonalenie kwalifikacji pracowników placówek pomocy społecznej.				
Cel operacyjny 3.3: Poprawa bezpieczeństwa i jakości życia (zdrowie, zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo publiczne)	Modernizacja i wyposażenie Szpitala Powiatowego (SPZOZ) w nowoczesny sprzęt diagnostyczny.				
	Aktywne pozyskiwanie kadry medycznej (lekarzy specjalistów, diagnostów, pielęgniarek).				
	Zapewnienie odpowiednich form opieki długoterminowej (utworzenie ZOL).				
	Działania profilaktyczne w szkołach i w społeczności (programy zdrowotne, uzależnienia, przemoc w rodzinie).				
	Wsparcie jednostek OSP i PSP (sprzęt ratowniczy, szkolenia, modernizacja remiz).				
	Usuwanie barier architektonicznych na terenie powiatu.				
	Tworzenie systemu zarządzania kryzysowego przy użyciu rozwiązań IT (monitoring, powiadamianie SMS/online,)				

	Rozwój policyjnych, strażackich i sanitarno-epidemiologicznych akcji edukacyjnych (bezpieczeństwo w ruchu drogowym, cyberbezpieczeństwo, dot. stylu życia oraz realizacja programów polityki zdrowotnej państwa).				
	Kontynuacja działań w zakresie planowania obronnego (treningi, szkolenia) oraz pogłębiona współpraca z instytucjami i innymi organizacjami w sytuacjach kryzysowych.				